

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ
อำเภอแจ้ห่ม
ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐
(ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘)

สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม
จังหวัดลำปาง

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการของเกษตรจังหวัด
แผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘)
ตามแนวทาง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒

คำนำ

สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่มได้จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรอำเภอแจ้ห่มขึ้น ตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ให้ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลทุกตำบลได้จัดแนวทางพัฒนาการเกษตรแบบมีส่วนร่วมเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานจัดทำแผนโครงการ และกิจกรรมในการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ โดยมุ่งเน้นให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาอาชีพ และกำหนดทิศทางการพัฒนาด้านการเกษตร โดยให้ครอบคลุมตามประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ทุกด้าน

ผู้จัดทำขอขอบพระคุณองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ให้ข้อมูลและร่วมมือเป็นอย่างดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ส่วนราชการ และหน่วยงานต่าง ๆ ในการนำข้อมูลจากแผนฯ ไปใช้ประโยชน์ในการประกอบการดำเนินงานของหน่วยงาน/ภาคประชาชน ต่อไป

สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม

สิงหาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	ฉ
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	๑
๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒ อาณาเขตติดต่อ	๑
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๒
๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	๓
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๓
๒.๒ ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน	๔
๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน	๕
๓ สภาพภูมิอากาศ	๑๓
๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ	๑๓
๓.๒ ฤดูกาล	๑๓
๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน	๑๓
๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	๑๔
๔ เส้นทางคมนาคม	๑๕
๔.๑ ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง	๑๕
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัด	๑๖
๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๑๗
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ	๑๗
๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ	๑๗
๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๑๘
๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๘
๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด	๑๙
๖.๓ จำนวนครัวเรือน	๑๙
๖.๔ การศึกษา	๒๐
๖.๕ สาธารณสุข	๒๑
๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม	๒๐
๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน	๒๑
๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	๒๓
๙ องค์กรและสถาบันต่างๆ	๒๓

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรอำเภอแจ้ห่ม	๓๐
๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๓๐
๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๓๐
๑.๒ ศักยภาพของพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร	๔๔
๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๔๗
๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ	๔๗
๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๕๗
๓ การจัดทำ TOWS Matrix	๕๙
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอแจ้ห่ม	๖๒
๑. แนวทางการพัฒนา	๖๒
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	๖๒
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๖๒
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๖๓
๒. สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตร	๖๔
บรรณานุกรม	๖๗
ภาคผนวก	๖๘
โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยสั่งตัดและผสมปุ๋ยใช้เอง	
โครงการส่งเสริมใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ	
โครงการส่งเสริมความรู้การจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน	
โครงการส่งเสริมการผลิตกับดักล่อแมลงเพื่อป้องกันกำจัดศัตรูพืช	
โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย	
โครงการส่งเสริมการเลี้ยงจิ้งหรีดเป็นอาชีพเสริม	

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	๒
ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	๒
ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอแจ้ห่ม	๔
ตารางที่ ๔ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	๑๒
ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖	๑๔
ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอแจ้ห่ม ปี พ.ศ. พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖	๑๕
ตารางที่ ๘ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอแจ้ห่ม ปี ๒๕๖๗	๑๘
ตารางที่ ๙ ข้อมูลด้านปศุสัตว์	๑๘
ตารางที่ ๑๐ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดลำปาง ณ ราคาคนที่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๗	๑๙
ตารางที่ ๑๑ ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอแจ้ห่ม	๑๙
ตารางที่ ๑๒ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	๒๑
ตารางที่ ๑๓ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	๒๓
ตารางที่ ๑๔ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน	๒๓
ตารางที่ ๑๕ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์	๒๖
ตารางที่ ๑๖ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอแจ้ห่ม	๒๖
ตารางที่ ๑๗ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๒๙
ตารางที่ ๑๘ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	๓๐
ตารางที่ ๑๙ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	๓๑
ตารางที่ ๒๐ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	๓๑
ตารางที่ ๒๑ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดแจ้ห่ม	๓๒
ตารางที่ ๒๒ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	๓๓
ตารางที่ ๒๓ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	๓๓
ตารางที่ ๒๔ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	๓๔
ตารางที่ ๒๕ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	๓๔
ตารางที่ ๒๖ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	๓๙
ตารางที่ ๒๗ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่สับปะรด อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	๔๓
ตารางที่ ๒๘ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ผัก อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	๔๔
ตารางที่ ๒๙ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	๔๔
ตารางที่ ๓๐ แสดงทรัพยากรดินอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	๔๔
ตารางที่ ๓๑ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	๔๗
ตารางที่ ๓๒ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	๔๙

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ ๓๓ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภोज้ำห่ม จังหวัดลำปาง	๕๐
ตารางที่ ๓๔ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภोज้ำห่ม จังหวัดลำปาง	๕๑
ตารางที่ ๓๕ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๔ อำเภोज้ำห่ม จังหวัดลำปาง	๕๕
ตารางที่ ๓๖ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภोज้ำห่ม จังหวัดลำปาง	๕๖
ตารางที่ ๓๗ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๕๗
ตารางที่ ๓๘ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix	๕๙
ตารางที่ ๓๙ ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล	๖๔

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอแจ้ห่ม	๑
ภาพที่ ๒ ภาพแสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอแจ้ห่ม	๓
ภาพที่ ๓ ภาพแสดงความลาดชันอำเภอแจ้ห่ม	๔
ภาพที่ ๔ ข้อมูลกลุ่มชุดดินอำเภอแจ้ห่ม	๑๑
ภาพที่ ๕ แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	๑๒
ภาพที่ ๖ แสดงปริมาณน้ำฝน ตั้งแต่ ปี ๒๕๓๘ - ๒๕๖๖	๑๓
ภาพที่ ๗ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๓ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖	๑๔
ภาพที่ ๘ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอ	๑๕
ภาพที่ ๙ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	๑๖
ภาพที่ ๑๐ แหล่งน้ำธรรมชาติอำเภอแจ้ห่ม	๑๗
ภาพที่ ๑๑ แสดงจำนวนประชากร ครุฑเรือน และครุฑเรือนเกษตรกร อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	๒๐
ภาพที่ ๑๒ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	๒๒
ภาพที่ ๑๓ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	๒๒
ภาพที่ ๑๔ แสดงหัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	๓๐
ภาพที่ ๑๕ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	๓๑
ภาพที่ ๑๖ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	๓๒
ภาพที่ ๑๗ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	๓๒
ภาพที่ ๑๘ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	๔๒
ภาพที่ ๑๙ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	๔๔
ภาพที่ ๒๐ แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดินอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	๔๕
ภาพที่ ๒๑ กราฟแท่งแสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	๔๖
ภาพที่ ๒๒ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	๔๖
ภาพที่ ๒๓ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอแจ้ห่ม	๔๘
ภาพที่ ๒๔ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว อำเภอแจ้ห่ม	๔๘
ภาพที่ ๒๕ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอแจ้ห่ม	๔๙
ภาพที่ ๒๖ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอแจ้ห่ม	๕๐
ภาพที่ ๒๗ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอแจ้ห่ม	๕๑
ภาพที่ ๒๘ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	๕๒
ภาพที่ ๒๙ แสดงพฤติกรรมการเพาะปลูกข้าวในอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	๕๔
ภาพที่ ๓๐ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว อำเภอแจ้ห่ม	๕๕

บทที่ ๑

ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

อำเภอแจ้ห่มเดิมชื่อเมืองวิเชตนคร ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นอำเภอเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๕ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ ๖๕๓ กิโลเมตรห่างจากตัวจังหวัดลำปางมาทางทิศเหนือประมาณ ๕๔ กิโลเมตรและสามารถมาอำเภอแจ้ห่มได้อีก ๒ เส้นทาง คือ มาจากอำเภอวังเหนือ ระยะทาง ๕๔ กิโลเมตร และมาจากตำบลบ้านแลง อำเภอเมือง ผ่านปากทางเข้าเขื่อนกิ่วลม เข้าตำบลเมืองมาย ถึงอำเภอแจ้ห่ม ระยะทาง ๖๖ กิโลเมตร

๑.๒. อาณาเขต

อำเภอแจ้ห่ม มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอวังเหนือ
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภองาว และอำเภอแม่เมาะ
- ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอเมืองลำปาง
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอเมืองปาน

ภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอแจ้ห่ม
(ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดิน จังหวัดลำปาง, พ.ศ.๒๕๖๓)

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๑ อำเภอ แบ่งเป็นจำนวน ๓ เทศบาล ๕ อบต. ๗ ตำบล ๖๖ หมู่บ้าน

- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น เทศบาล จำนวน ๓ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๕ แห่ง

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ตำบล หมู่ที่	ตำบล แจ้ห่ม	ตำบล วิเชตนคร	ตำบล ปงดอน	ตำบล บ้านสา	ตำบล ทุ่งผึ้ง	ตำบล เมืองมาย	ตำบล แม่สุก
๑	หลวง	ใหม่สวนดอกคำ	แม่ตาหลวง	แป้น	ทุ่งฮ้าง	แม่เป็น	แม่สุก
๒	ป่าแดด	หลุก	ปงดอน	สบหก	แจ้คอน	นาใหม่	หนองกอก
๓	เชียงมัน	ใหม่ผ้าขาว	ไฮ	สาแพะ	หัวฝาย	นางาม	ศรีบุญเรือง
๔	ม่วงงาม	สวนดอกคำ	เปียงใจ	สา	ทุ่งผึ้ง	ไผ่งาม	ทุ่งคา
๕	ฮ้องลี	สันมะเกลือ	แม่ตาสามัคคี	สามัคคี	แม่ซ่อฟ้า	ไผ่แพะ	กัว
๖	ม่วง	สันกลาง	แม่ตาใน	แป้นใต้	แจ้คอน	ไผ่ทอง	ใหม่สามัคคี
๗	สบฟ้า	ทุ่งทอง	ห้วยสะเน่า	สาแพะเหนือ	ห้วยวาด	-	ปางตุ้ม
๘	หนองนาว	ใหม่เหล่ายาว	เลาสุ	แป้นพัฒนา	แม่จอกฟ้า	-	ผาซ่อ
๙	ศรีหลวงเหนือ	ปงคอบ	-	แป้นโป่งชัย	-	-	สบสุก
๑๐	วังสัก	สันติสุข	-	สามัคคีเหนือ	-	-	ทุ่งคาใต้
๑๑	ม่วงพัฒนา	ทุ่งวิเชต	-	-	-	-	ศรีบุญเรืองใต้
๑๒	-	-	-	-	-	-	แม่สุกสามัคคี

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง, พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	อบต	เทศบาลตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนบ้าน (ครัวเรือน)
แจ้ห่ม	๕๙,๔๕๗.๔๓	๑	๑	๑๑	๓,๒๖๗
วิเชตนคร	๒๙,๗๓๘.๖๕	๑	-	๑๑	๒,๖๓๗
ปงดอน	๒๐๒,๑๙๗.๕๒	๑	-	๘	๑,๖๕๗
บ้านสา	๑๒๖,๒๖๖.๐๓	-	๑	๑๐	๑,๔๘๙
ทุ่งผึ้ง	๑๒๔,๙๐๓.๖๘	๑	-	๘	๑,๖๖๑
เมืองมาย	๙๔,๗๔๕.๗๙	-	๑	๖	๑,๐๒๗
แม่สุก	๗๔,๗๖๐.๒๖	๑	-	๑๒	๒,๔๕๕
รวม	๗๑๒,๐๖๙.๓๗	๕	๓	๖๖	๑๔,๑๙๓

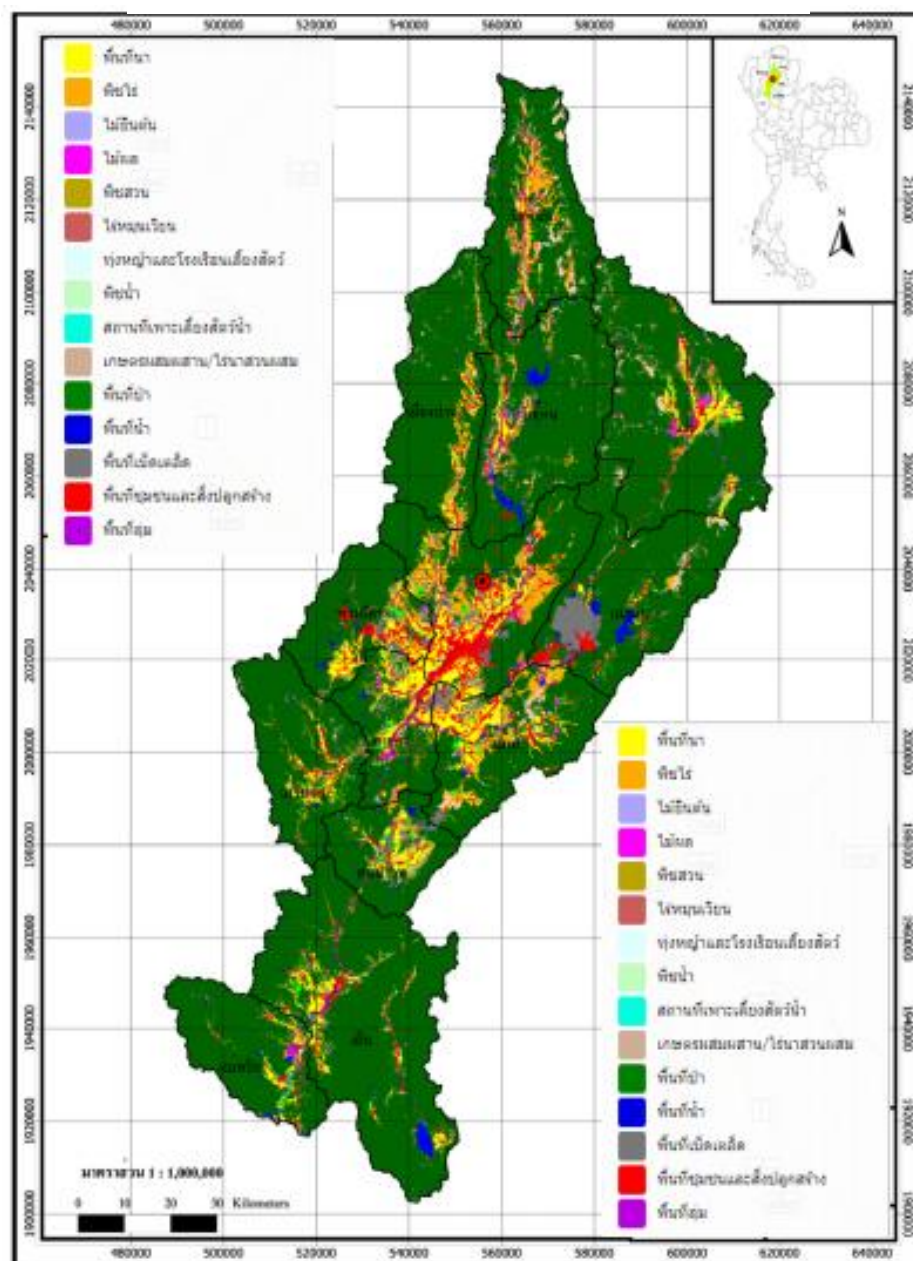
ที่มา : แผนพัฒนาตำบล อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง, พ.ศ.๒๕๖๗

๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๒.๑ สภาพพื้นที่ ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

อำเภอแจ้ห่ม มีสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา มีป่าไม้ล้อมรอบ มีที่ราบลุ่ม และที่ราบไถ่แม่ น้ำบางส่วน และมีพื้นที่ป่าไม้เป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของพื้นที่ทั้งหมด

แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๒ ภาพแสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอแจ้ห่ม

(ที่มา: รายงานแผนแม่บทการพัฒนาภูมิคุ้มกัน จังหวัดลำปาง กรมชลประทาน, พ.ศ.๒๕๖๑)

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอแจ้ห่ม

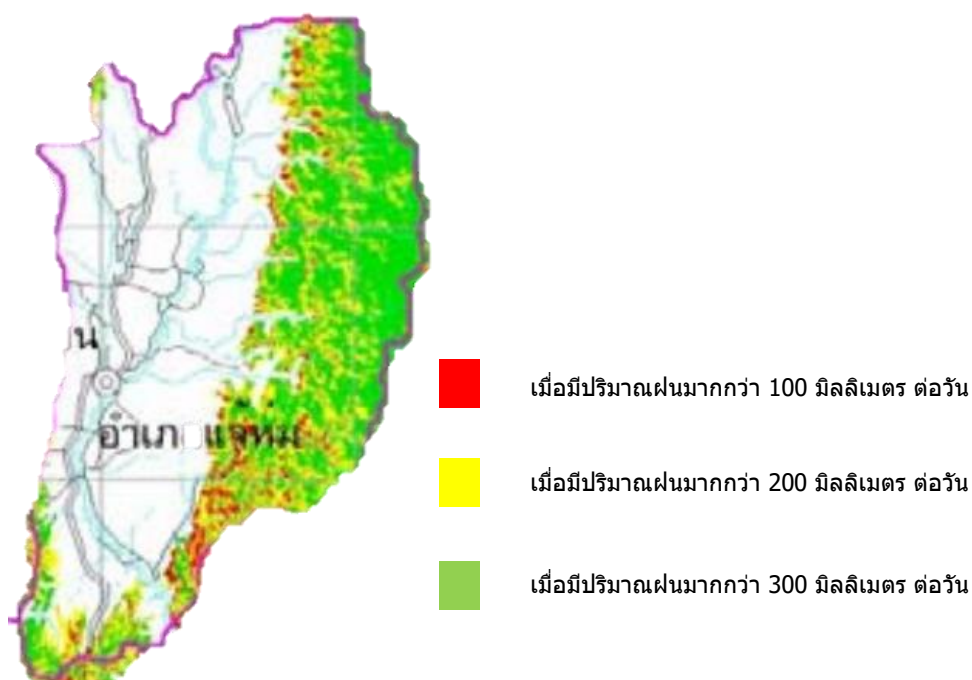
ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
แจ้ห่ม	๔๖,๖๒๔.๐๐	๓๙,๐๐๐.๐๐	๘๓.๖๕
วิเชตนคร	๒๑,๘๕๗.๐๐	๑๓,๙๙๐.๐๐	๖๔.๐๐
ปงดอน	๑๒๔,๕๓๗.๐๐	๑๐๖,๕๙๐.๒๔	๘๕.๕๘
บ้านสา	๗๗,๔๘๗.๐๐	๗๐,๒๖๗.๐๐	๙๐.๖๘
ทุ่งผึ้ง	๑๙๖,๘๗๕.๐๐	๑๗๗,๔๗๑.๐๐	๙๐.๑๔
เมืองมาย	๑๑๔,๗๐๔.๐๐	๑๐๐,๔๕๒.๐๐	๘๗.๕๗
แม่สุก	๕๗,๔๙๓.๐๐	๔๔,๒๒๑.๐๔	๗๖.๙๑
รวม	๖๓๙,๕๗๖.๐๐	๕๕๑,๙๙๑.๒๘	๘๖.๓๐

ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานการเกษตรประจำอำเภอแจ้ห่ม, พ.ศ.๒๕๖๖

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

อำเภอแจ้ห่ม มีลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบ และมีภูเขา โดยมีพื้นที่ที่มีความลาดชันมากในระดับ ๓๐ องศา ซึ่งจัดอยู่ในระดับที่มีความเสี่ยงในการเกิดดินถล่ม โดยแบ่งเป็น ๓ ระดับ

แผนที่แสดงความลาดชันของอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๓ ภาพแสดงความลาดชันอำเภอแจ้ห่ม

(ที่มา : กรมทรัพยากรธรณี กระทรวงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม, พ.ศ.๒๕๕๔)

๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

ดินในอำเภอแจ้ห่ม มีกลุ่มชุดดินเหมาะสมกับการปลูกพืชจำนวน ๑๓ กลุ่มชุดดิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มชุดดินที่ ๑๖

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินทรายแข็งมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : หนาดินแน่นทึบ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ :

ปลูกข้าว

ในพื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก หว่านวัสดุปูน ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่ เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน ไกล่กลบตอซัง ปล่อยทิ้งไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (สัสนอหรือสัสนอินเดียน ๖-๘ ต้น/ไร่ ไถกลบก่อนออกดอก ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน การปักดำข้าว ควรเพิ่มจำนวนต้นตอกอให้มากขึ้น พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ ๒ หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ต้น/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร และมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ต้น/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. พร้อมปรับปรุงหลุมปลูกด้วยอินทรีย์วัตถุ ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน ควรมีการใช้วัสดุปูน ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๒) กลุ่มชุดดินที่ ๑๘

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเค็มเกิดจากตะกอนลำน้ำ มีคราบเกลือลอยหน้าหรือมีชั้นดานแข็งที่สะสมเกลือภายในความลึก ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ดินเค็ม มักพบชั้นดานแข็งที่มีการสะสมเกลือ มีปริมาณธาตุโซเดียมสูงจนเป็นพิษต่อพืช เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย โครงสร้างของดินไม่ดี ค่อนข้างแน่นทึบ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ในพื้นที่ดินเค็มจัด มีคราบเกลือมาก ขาดแคลนแหล่งน้ำจืด มีน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ :

ปลูกข้าว

เลือกพันธุ์ข้าวที่ทนเค็มมาใช้ปลูก ปล่อยให้มือน้ำขังและล้างเกลือออกไปจากดิน ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านสัสนอหรือสัสนอินเดียน ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ใช้กล้าข้าวที่มีอายุ ๓๐-๓๕ วัน จำนวน ๕-๘ ต้น/จับ ระยะปักดำ ๒๐x๒๐ ซม. ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

ควรเลือกพื้นที่ที่มีคราบเกลือไม่มากนักและมีแหล่งน้ำชลประทาน เลือกพืชที่ทนเค็มมาปลูก ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร ทำคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ต้น/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยคอก

๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม ใช้สารยับยั้งคลุกเคล้ากับดินและใช้น้ำล้าง มีวัสดุคลุมดิน เพื่อป้องกันไม่ให้เกลือขึ้นมายู่ที่ผิวดิน ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๓) กลุ่มชุดดินที่ ๒๒

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินทรายลึกมากเกิดจากตะกอนลำน้ำที่มีเนื้อดินเป็นดินทรายหนา ปฏิกริยาดินเป็นกรด การระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : เนื้อดินเป็นทรายจัด มีความสามารถในการอุ้มน้ำต่ำ พืชมักแสดงอาการขาดน้ำในช่วงฝนทิ้งมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ :

ปลูกข้าว

ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสดรวมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมี สูตร ๑๖-๑๖-๘ (หว่านโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) พัฒนาแหล่งน้ำชลประทานไว้ใช้ในช่วงที่ข้าขาดน้ำ หรือใช้ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร และมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ เพื่อป้องกันน้ำท่วมขัง ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ ซม. พร้อมปรับปรุงหลุมปลูกด้วยอินทรีย์วัตถุ ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมี ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๔) กลุ่มชุดดินที่ ๓๑

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินทรายแบ่งละเอียดหรือดินร่วนละเอียดลึกมากที่เกิดจากตะกอนแม่น้ำหรือตะกอนน้ำพารูปพัด ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา : ดินกลุ่มนี้ ไม่ค่อยมีปัญหาในการใช้ประโยชน์ แต่อาจขาดแคลนน้ำในระยะที่ฝนทิ้งช่วงนาน บางพื้นที่อาจพบชั้นดานแข็งที่เกิดจากการเกษตรกรรม

แนวทางการจัดการ :

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล

ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อรักษาความสามารถในการผลิตของดินไว้ไม่ให้เสื่อมโทรมลงพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในพื้นที่ปลูก

ปลูกพืชไร่ หรือพืชผัก

ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสมและที่ความแตกต่างกันในแต่ละปี เพื่อทำลายชั้นดานและป้องกันการเกิดชั้นดาน จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนให้มีการปลูกพืชบำรุงดินอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพรี ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือบอเพื่อง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก มีการใช้ปุ๋ยเคมีหรือ

ปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อรักษาความสามารถในการผลิตของดินไว้ไม่ให้เสื่อมโทรมลง พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๕) กลุ่มชุดดินที่ ๓๓

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินร่วนละเอียดลึกถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ดินปนทราย เนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายและดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ในบริเวณที่มีความลาดชันสูงจะมีปัญหาเกี่ยวกับชะล้างพังทลายของหน้าดิน

แนวทางการจัดการ :

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การทำขั้นบันได หรือการสร้างคันดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม วัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและมีระบบการให้น้ำในแปลงปลูก พื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก ควรใช้วัสดุปูน ๐.๕-๑.๐ กิโลกรัม/หลุม

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก

เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมลิ็ดถั่วพราง ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมลิ็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำในแปลงปลูก พื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก ควรใช้วัสดุปูน ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่

๖) กลุ่มชุดดินที่ ๓๕

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินร่วนหยาบลึกปานกลางที่เกิดจากการสลายตัวหรือพัดพาตะกอนเนื้อหยาบมาทับถมบนชั้นหินผุในช่วงความลึก ๕๐-๑๐๐ ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ในช่วงฤดูฝน ดินเปียกแฉะเกินไปสำหรับพืชไร่บางชนิด และหน้าดินค่อนข้างเป็นทรายหนา

แนวทางการจัดการ :

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ทำขั้นบันได คันดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม วัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก

เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมลิ็ดถั่วพราง ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมลิ็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืช

สลักเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๗) กลุ่มชุดดินที่ ๔๗

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินตื้นถึงชั้นหินพื้น ปฏิกริยาดินเป็นกรดถึงเป็นกลาง มีการระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : เป็นดินตื้น มีเศษหินปะปนอยู่ในเนื้อดินเป็นปริมาณมาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ในบริเวณที่มีความลาดชันสูงจะมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดินอย่างรุนแรง บางพื้นที่มีเศษหินหรือหินพื้นผิวที่โผล่บริเวณหน้าดิน

แนวทางการจัดการ :

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

ขุดหลุมปลูกถึงชั้นหินพื้นหรือขุดหลุมขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินที่ไม่มีเศษหินหรือก้อนหินร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม ควรมีไม้ค้ำยันและเอาหน้าดินบริเวณใกล้เคียงมาผสมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกพูนโคนอยู่เป็นประจำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำ

ปลูกพืชไร่ หรือพืชผัก

เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนา จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียน ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓ - ๔ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมลิ็ดถั่วพรี ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ เมลิ็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน หรือปลูกพืชสลักเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๘) กลุ่มชุดดินที่ ๔๘

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินตื้นถึงกึ่งหินหรือเศษหิน และอาจพบชั้นหินพื้นภายในความลึก ๑๕๐ ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดถึงเป็นกลาง การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : เป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง ป่าละเมาะ และทุ่งหญ้าธรรมชาติ บางแห่งใช้ปลูกพืชไร่หรือไม้โตเร็ว

แนวทางการจัดการ :

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

ขุดหลุมปลูกขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การสร้างคันดิน ทำขั้นบันได ทำฐานปลูกเฉพาะต้น ปลูกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานเฉพาะต้นหญ้าแฝก ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกพืชไร่ หรือพืชผัก

เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนาและมีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชให้หมุนเวียนตลอดทั้งปีและปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมลิ็ดถั่วพรี ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ เมลิ็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๙) กลุ่มชุดดินที่ ๕

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า ปฏิกริยาดินเป็นกลางหรือเป็นด่าง การระบายน้ำเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำหรือปานกลาง

ปัญหา : บางพื้นที่ขาดแคลนน้ำ มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ :

ปลูกข้าว

ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๑๐) กลุ่มชุดดินที่ ๕๕

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น เศษหิน ก้อนหินหรือลูกรัง ปฏิกริยาดินเป็นกลางหรือเป็นด่าง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา : ดินมีโครงสร้างแน่นที่ยากต่อการไหลซึมของรากพืช มักเกิดชั้นดานไถพรวนได้ง่าย หากไถพรวนในระยะเวลาที่ไม่เหมาะสม

แนวทางการจัดการ :

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล

ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม สร้างคันดิน ขึ้นบันได ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝก เฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกพืชไร่ หรือพืชผัก

เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชให้หมุนเวียนตลอดทั้งปี ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๑๑) กลุ่มชุดดินที่ ๕๖

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น เศษหินหรือลูกรัง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำ และอาจเกิดการชะล้างพังทลายได้ง่าย ถ้าปลูกพืชในบริเวณที่มีความลาดชันมากๆ โดยไม่มีการอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม

แนวทางการจัดการ :

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม สร้างคันดิน ทำชั้นบันได ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝก เฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก

เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชให้หมุนเวียนตลอดทั้งปี ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพราง ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ ปลูกพืชปุ๋ยสด มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๑๒) กลุ่มชุดดินที่ ๕๙

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินร่วนหยาบหรือดินร่วนละเอียดที่เกิดจากดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน ชั้นดินมีลักษณะเป็นชั้นสลับ เนื้อดินไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับตะกอนที่มาทับถม ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว

ปัญหา : -

แนวทางการจัดการ :

ปลูกข้าว

ไถกลบตอซัง ปล่อยทิ้งไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (โสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในเวลาที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้เวลานานครั้งที่ ๒ หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร และมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๑๓) กลุ่มชุดดินที่ ๖๒

ลักษณะเด่น : พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนที่มีความลาดชันมากกว่า ๓๕ เปอร์เซ็นต์ พื้นที่บริเวณนี้ยังไม่มีการศึกษาสำรวจและจำแนกดิน เนื่องจากสภาพพื้นที่มีความลาดชันสูง ซึ่งถือว่ายากต่อการจัดการดูแลรักษาสำหรับการเกษตร

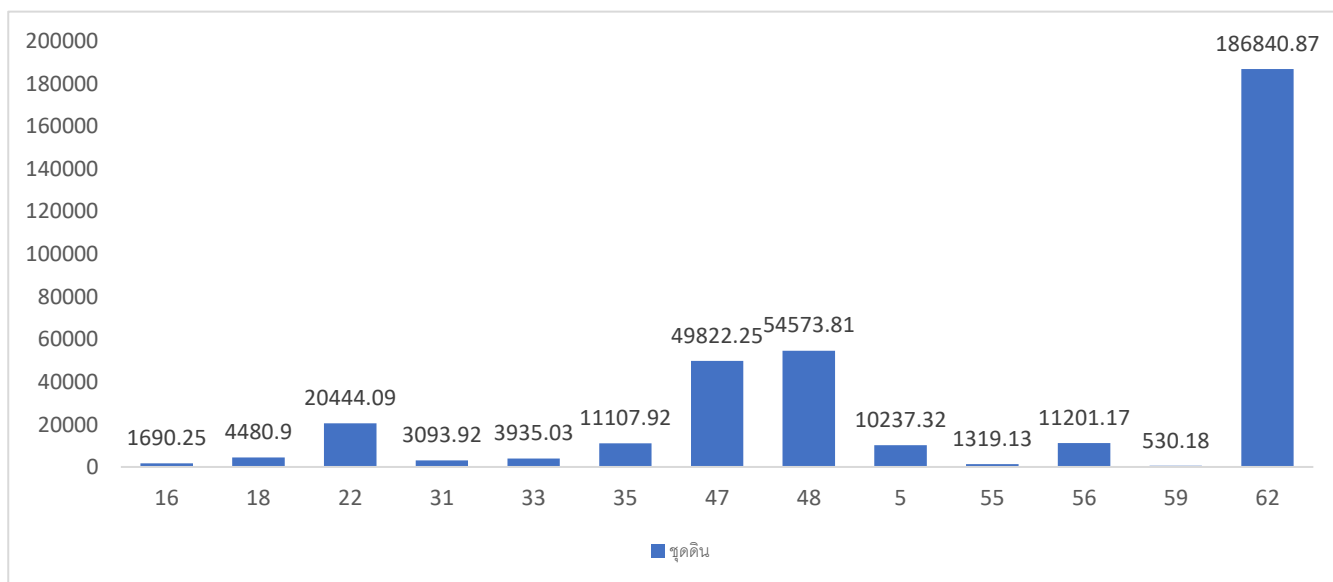
ปัญหา : มีความลาดชันสูงมาก ในพื้นที่ทำการเกษตรจะเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินอย่างรุนแรงขาดแคลนน้ำและบางพื้นที่อาจพบชั้นหินพื้นหรือเศษหินกระจัดกระจายอยู่บริเวณหน้าดิน

ตารางที่ ๔ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

กลุ่มชุดดิน	พื้นที่ตำบล (ไร่)							ผลรวมทั้งหมด
	แจ้ห่ม	วิเชตนคร	ปงดอน	บ้านสา	ทุ่งผึ้ง	เมืองมาย	แม่สุก	
๑๖	๗๒๔.๕๐	-	๙๖๕.๗๕	-	-	-	-	๑,๖๙๐.๒๕
๑๘	-	๑,๘๑๖.๖๔	๑,๐๘๑.๑๐	๗๙๓.๓๖	-	-	๗๘๙.๘๐	๔,๔๘๐.๙๐
๒๒	๑,๖๓๔.๕๙	๙๒.๒๑	๖,๖๙๐.๑๗	๕๔๕.๐๔	๓,๓๘๙.๔๑	๑,๔๕๒.๓๖	๖,๖๔๐.๓๑	๒๐,๔๔๔.๐๙
๓๑	-	-	๑๑๖.๒๒	-	๒,๙๗๗.๗๐	-	-	๓,๐๙๓.๙๒
๓๓	๙๖๑.๐๘	๑,๖๗๕.๓๘	-	๑,๐๘๑.๑๙	-	-	๒๐๗.๓๘	๓,๙๓๕.๐๓
๓๕	๓,๐๑๖.๐๗	๑,๓๗๑.๓๗	๑,๕๓๖.๙๕	๒,๙๙๙.๖๙	-	๔๙๘.๒๘	๑,๖๘๕.๕๖	๑๑,๑๐๗.๙๒
๔๗	-	-	-	๒๐,๓๗๑.๖๔	๑๗,๒๕๖.๐๒	๓,๒๓๗.๘๖	๘,๙๕๖.๗๓	๔๙,๘๒๒.๒๕
๔๘	๒,๐๗๒.๐๗	๑๐,๘๒๘.๑๕	๑๖,๓๙๘.๓๘	๗,๔๓๔.๑๖	-	-	๑๗,๘๔๑.๐๕	๕๔,๕๗๓.๘๑
๕	๒,๒๗๒.๙๔	๓,๕๖๘.๒๘	-	๓,๗๘๗.๒๑	-	-	๖๐๘.๘๙	๑๐,๒๓๖.๔๒
๕๕	-	-	-	-	๑,๓๑๙.๑๓	-	-	๑,๓๑๙.๑๓
๕๖	๘๔๓.๓๑	๒,๙๐๐.๑๖	๑,๗๗๘.๐๔	๔,๙๗๕.๐๐	-	๗๐๔.๖๖	-	๑๑,๒๒๑.๑๗
๕๙	๑๖๙.๘๐	-	๓๖๐.๓๘	-	-	-	-	๕๓๐.๑๘
๖๒	-	-	-	-	๙๙,๖๔๐	๘๗,๒๐๐.๘๗	-	๑๘๖,๘๔๐.๘๗
ผลรวมทั้งหมด	๑๑,๖๙๔.๓๖	๒๒,๒๕๒.๑๙	๒๘,๙๒๖.๙๙	๔๑,๙๙๗.๒๙	๑๒๔,๕๕๒.๒๖	๙๓,๐๙๔.๐๓	๓๖,๗๒๙.๗๒	๓๕๙,๒๗๖.๘๔

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๖

กราฟแสดงกลุ่มชุดดินอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๕ แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง
(ที่มา : กรมที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๕)

๓. สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ สภาพภูมิอากาศ

อำเภอแจ้ห่ม มีลักษณะของสภาพอากาศค่อนข้างร้อนอบอ้าวเกือบตลอดทั้งปี

๓.๒ ฤดูกาล

อำเภอแจ้ห่ม มีลักษณะทางภูมิอากาศแบ่งออกเป็น ๓ ฤดู

ฤดูร้อน เริ่มประมาณเดือนมีนาคมจนถึงกลางเดือนพฤษภาคม ช่วงที่มีอากาศร้อนจัดที่สุด คือ เดือนเมษายน

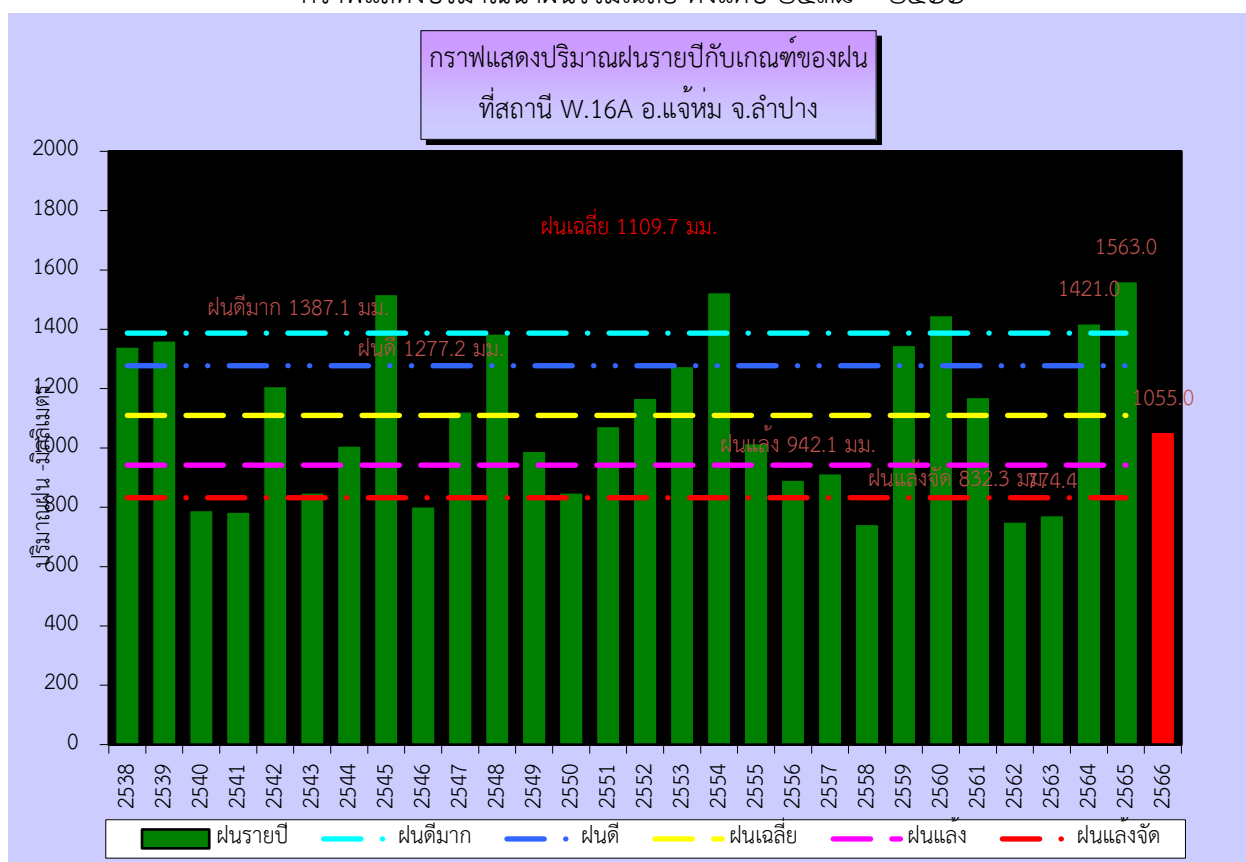
ฤดูฝน เริ่มประมาณกลางเดือนพฤษภาคม

ฤดูหนาว เริ่มประมาณเดือนพฤศจิกายนจนถึงเดือนกุมภาพันธ์ ช่วงอากาศหนาวจัด คือ เดือนมกราคม

๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน

อำเภอแจ้ห่ม มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปี ๒๕๖๖ โดยมีปริมาณฝนเฉลี่ยต่อปีที่ ๑๑๐๙.๗ มิลลิเมตร ตกชุกในช่วงเดือนสิงหาคมถึงกันยายน ของทุกปี มีปริมาณน้ำฝนที่ต่ำสุดในช่วงเดือนเมษายน โดยมีปริมาณ ๐.๐ มิลลิเมตร และมีปริมาณน้ำฝนที่สูงสุดในเดือนกันยายน โดยมีปริมาณ ๒๕๘.๓ มิลลิเมตร

กราฟแสดงปริมาณน้ำฝนรวมเฉลี่ย ตั้งแต่ปี ๒๕๓๘ - ๒๕๖๖

ภาพที่ ๖ แสดงปริมาณน้ำฝน ตั้งแต่ ปี ๒๕๓๘ - ๒๕๖๖

(ที่มา : ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคเหนือตอนบน, พ.ศ.๒๕๖๗)

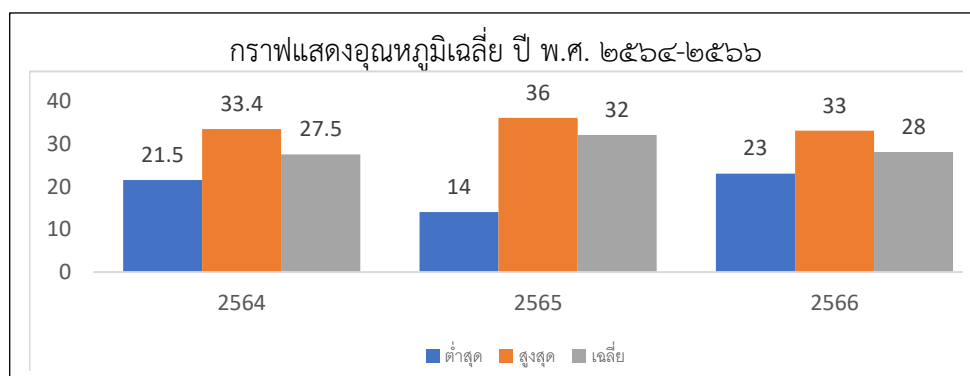
ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖

ที่	เดือน	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย(มม.) ปี ๒๕๖๔	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย(มม.) ปี ๒๕๖๕	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย(มม.) ปี ๒๕๖๖
๑	มกราคม	๗.๘	๗.๘	๕.๒
๒	กุมภาพันธ์	๒๘.๓	๒๘.๓	๔๒.๕
๓	มีนาคม	๙๓.๓	๙๓.๓	๐.๖
๔	เมษายน	๒๐๖.๔	๖๙.๒	๐
๕	พฤษภาคม	๑๘๑.๙	๓๕๕.๘	๑๗๓.๖
๖	มิถุนายน	๑๐๒.๓	๖๑.๙	๗๔.๕
๗	กรกฎาคม	๑๗๗.๗	๑๙๓.๗	๑๗๙.๘
๘	สิงหาคม	๒๐๓.๓	๓๗๕.๑	๑๒๙.๔
๙	กันยายน	๒๕๘.๓	๓๑๘.๖	๒๒๓.๕
๑๐	ตุลาคม	๑๐๕.๗	๘๔.๖	๒๔๔.๙
๑๑	พฤศจิกายน	๕๕.๙	๓๓.๒	๒.๘
๑๒	ธันวาคม	๐.๐	๒๒.๖	๔.๑
	รวม	๑,๔๒๐.๙	๑,๖๔๔.๑	๑,๐๘๐.๙
	เฉลี่ย/ปี	๑๑๘.๔	๑๓๗.๐	๙๐.๑

ที่มา : ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคเหนือตอนบน, พ.ศ.๒๕๖๗

๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

อำเภอแจ้ห่ม มีอุณหภูมิเฉลี่ยปี ๒๕๖๖ โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด ๒๓ องศาเซลเซียส
อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๓ องศาเซลเซียส

ภาพที่ ๗ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๓ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖
(ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๗)

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอแจ้ห่ม ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖

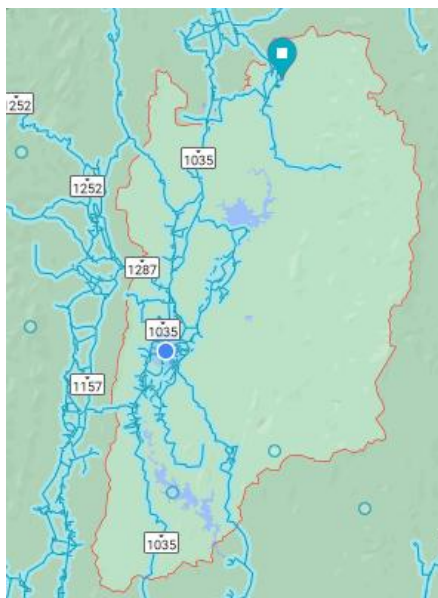
เดือน	อุณหภูมิต่ำสุด	อุณหภูมิสูงสุด	อุณหภูมิเฉลี่ย
มกราคม	๑๖.๓	๓๐.๔	๒๓.๓
กุมภาพันธ์	๑๘.๕	๓๓.๖	๒๖.๑
มีนาคม	๒๑.๔	๓๕.๔	๒๘.๔
เมษายน	๒๔.๙	๓๙.๒	๓๒.๐
พฤษภาคม	๒๕.๓	๓๗.๒	๓๑.๓
มิถุนายน	๒๕.๘	๓๕.๕	๓๐.๖
กรกฎาคม	๒๕.๕	๓๕.๑	๓๐.๓
สิงหาคม	๒๕.๐	๓๓.๑	๒๙.๐๕
กันยายน	๒๔.๖	๓๓.๕	๒๙.๑
ตุลาคม	๒๔.๑	๓๒.๙	๒๘.๕
พฤศจิกายน	๒๒.๒	๓๒.๘	๒๗.๕
ธันวาคม	๒๐.๔	๒๑.๐	๒๖.๗

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๗

๔. เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๘ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอ
(ที่มา : ข้อมูลแผนที่เว็บไซต์ google,พ.ศ.๒๕๖๕)

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัด

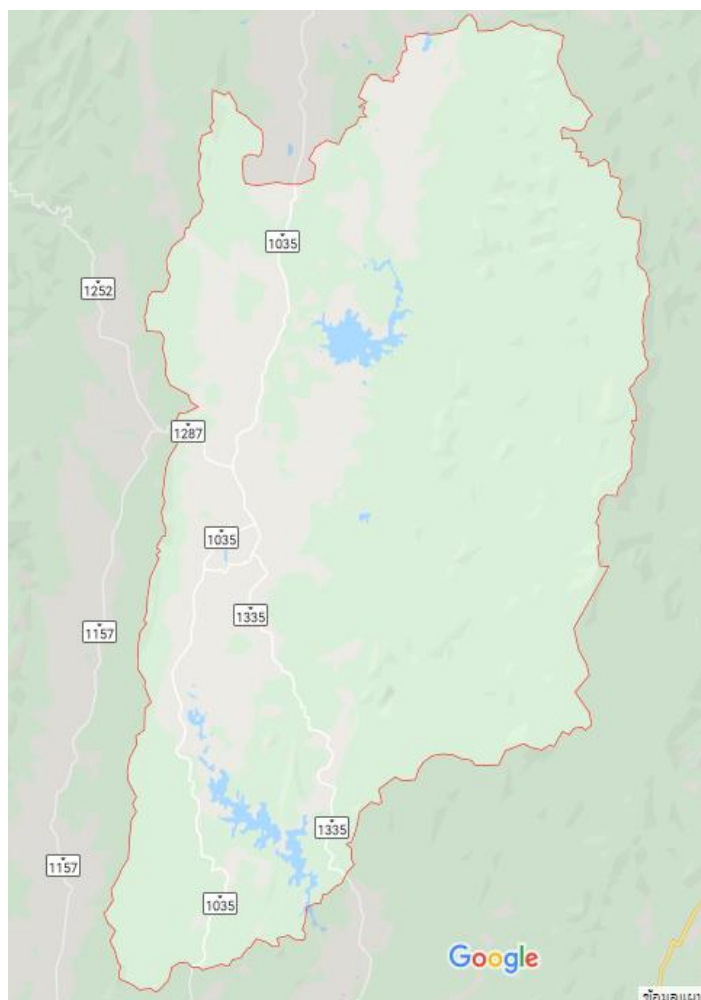
การคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยรถยนต์ส่วนบุคคล หรือรถโดยสารประจำทาง ได้แก่ สายแจ้ห่ม-ลำปาง และลำปาง-แจ้ห่ม-วังเหนือ-แม่ชะจาน จังหวัดเชียงราย ซึ่งมีจุดขึ้นรถโดยสารประจำทางบริเวณตลาดของที่ทำการเทศบาลตำบลแจ้ห่ม

ทางหลวงแผ่นดิน ดังนี้

-ทางหลวงหมายเลข ๑๐๓๕ เส้นทางระหว่าง อ.แจ้ห่มถึง อ.เมืองลำปาง
ระยะทาง ๕๖ กิโลเมตร

-ทางหลวงหมายเลข ๑๐๓๕ เส้นทางระหว่าง อ.แจ้ห่มถึง อ.วังเหนือ
ระยะทาง ๕๗ กิโลเมตร

แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๙ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง
(ที่มา : ข้อมูลแผนที่เว็บไซต์ google,พ.ศ.๒๕๖๕)

๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

อำเภอแจ้ห่ม เป็นพื้นที่ที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ๆ หลายแห่ง ดังนี้

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ ได้แก่ (ภาพที่ ๑๐)

- **แม่น้ำวัง** มีต้นน้ำอยู่ที่อำเภอวังเหนือ ไหลผ่านตำบลทุ่งผิ้ว ตำบลปงดอน ตำบลแจ้ห่ม และตำบลบ้านสา

- **แม่น้ำสอย** ต้นน้ำอยู่ที่อำเภอเมืองปาน ไหลผ่านท้องที่ตำบลแม่สุก ตำบลแจ้ห่ม และตำบลวิเชตนคร มีน้ำมากในฤดูฝน ฤดูแล้งน้ำน้อย

- **แม่น้ำมอญ** ต้นน้ำอยู่ที่อำเภอเมืองปาน ไหลรวมกับแม่น้ำสอยที่ตำบลวิเชตนคร

- **แม่น้ำแม่ตา** ต้นน้ำอยู่ในเขตอำเภองาว ไหลผ่านตำบลเมืองมายมีปริมาณน้ำมากในฤดูฝน และแห้งขอดในฤดูแล้ง

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ (โครงการชลประทาน) ได้แก่

- เขื่อนก๊วกคหมา (เพื่อการกักเก็บน้ำลุ่มแม่น้ำวัง) ตั้งอยู่พื้นที่ ต.ปงดอน อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง

- เขื่อนก๊วลม ตั้งอยู่พื้นที่ ต.ปงดอน อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง

- โครงการอ่างเก็บน้ำแม่ฟ้า ต.แจ้ห่ม อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง

แผนที่แสดงแหล่งน้ำ อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๑๐ แหล่งน้ำธรรมชาติอำเภอแจ้ห่ม

(ที่มา : ระบบบริการข้อมูลแผนที่ส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๕)

๖. สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรอำเภอแจ้ห่ม ประชากรมีอาชีพหลักคือ เกษตรกร มีพื้นที่การเกษตร ๗๔,๐๙๒.๗๒ ไร่ (ร้อยละ ๑๑.๕๘ ของพื้นที่อำเภอ) โดยอยู่พื้นที่เขตชลประทานทั้งหมด ๑๗,๑๗๓.๒๕ ไร่ (ที่มา : ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ.๒๕๖๔) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมด้านเกษตร

อำเภอแจ้ห่ม มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๗ กลุ่ม มีสมาชิก ๔๒๒ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๗ กลุ่ม สมาชิก ๑๔๔ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๘ กลุ่ม สมาชิก ๒๑๐ ราย วิสาหกิจชุมชน ๓ แห่ง สมาชิก ๒,๓๐๔ ราย สหกรณ์ ๔ แห่ง สมาชิก ๔,๒๕๘ ราย และกลุ่มเกษตรกร ๕ กลุ่ม สมาชิก ๒๘๕ ราย

ตารางที่ ๘ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอแจ้ห่ม ปี ๒๕๖๗

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)							
		ข้าวนาปี	อ้อยโรงงาน	มันสำปะหลัง	ยางพารา	ไม้ผล	พืชผัก	พืชอื่นๆ	รวม
แจ้ห่ม	๕๙,๔๕๗.๔๓	๓,๘๖๑.๐๐	-	-	๑๘.๗๔	๑๓๕.๐๐	๑๔๘.๐๐	๑,๖๒๐.๒๖	๕,๗๘๓.๐๐
วิเชตนคร	๒๙,๗๓๘.๖๕	๓,๖๓๕.๐๐	-	๙๙๗.๐๐	๒๖๒.๐๓	๒๒๒.๐๐	๙๖.๐๐	๔๔๗.๙๗	๕,๖๖๐.๐๐
บ้านสา	๒๐๒,๑๙๗.๕๒	๓,๑๒๘.๐๐	-	๑๘๖.๐๐	๒๗.๐๕	๓๔๕.๐๐	๕๓๐.๐๐	๒,๔๕๖.๙๕	๖,๖๗๓.๐๐
ปงดอน	๑๒๖,๒๖๖.๐๓	๔,๙๔๓.๐๐	-	๙๐๖.๔๑	๑๘๗.๐๐	๔๑๒.๐๐	๓๔๗.๐๐	๖,๔๔๖.๓๕	๑๓,๒๔๑.๗๖
เมืองมาย	๑๒๔,๙๐๓.๖๘	๓,๔๙๕.๐๐	-	๔.๐๐	๔.๐๐	๗๑.๐๐	๕.๐๐	๙,๖๓๘.๐๐	๑๓,๒๑๗.๐๐
แม่สุก	๙๔,๗๔๕.๗๙	๕,๙๘๑.๔๗	-	๒๒๑.๖๕	๑๑๒.๑๐	๔๑๒.๓๖	๖๖๕.๒๐	๓,๑๗๑.๑๘	๑๐,๕๖๓.๙๖
ทุ่งผิง	๗๔,๗๖๐.๒๖	๓,๒๕๓.๐๐	-	๓๓๐.๐๐	๑๒๘.๑๔	๑,๓๒๑.๐๐	๘๔.๐๐	๑๓,๘๓๗.๘๖	๑๘,๙๕๕.๐๐
พื้นที่รวม	๗๑๒,๐๖๙.๓๗	๒๘,๒๙๖.๔๗	-	๒,๖๔๕.๐๖	๗๓๙.๐๖	๒,๙๑๘.๓๖	๑,๘๗๕.๒๐	๓๗,๖๑๘.๕๗	๗๔,๐๙๒.๗๒

ที่มา : ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร,พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๙ ข้อมูลด้านปศุสัตว์

โค	กระบือ	สุกร	แพะ	แกะ	ไก่พื้นเมือง+ไก่แดง
๓,๐๖๒	๘๐๑	๒๓,๖๒๖	๑๕๔	๒๓๑	๓๘๘,๕๑๙

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอแจ้ห่ม,พ.ศ.๒๕๖๗

๒) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร เฉลี่ย ๙๗,๔๙๒.๖๖ บาท/ครัวเรือน

๓) สินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร เฉลี่ย ๕๗,๗๕๖.๐๓ บาท/ครัวเรือน

๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดลำปาง/ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ.๒๕๖๖ เท่ากับ ๗๖,๒๘๙ คิดเป็นร้อยละ ๐.๔ ของ GDP ประเทศไทย อัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ย ๕ ปี (๒๕๖๒-๒๕๖๖) ขยายตัว ร้อยละ ๑.๙ สูงกว่าอัตราการขยายตัวของประเทศ โดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ ๐.๔

ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว (Per Capita GPP) ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีรายได้ต่อคนต่อปี เท่ากับ ๑๐๘,๑๐๖ บาทต่อปี

ตารางที่ ๑๐ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดลำปาง ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๗

(ล้านบาท) รายการ	ปี พ.ศ.				
	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
ภาคเกษตร	๗,๕๙๔	๘,๒๓๖	๗,๙๑๘	๘,๑๙๐	๙,๓๑๗
ภาคบริการ	๓๗,๙๒๒	๓๘,๔๐๗	๓๘,๕๐๗	๓๙,๙๘๓	๓๙,๗๒๔
ภาคอุตสาหกรรม	๒๕,๙๓๐	๒๕,๓๓๒	๒๔,๙๙๖	๒๕,๗๐๐	๒๕,๘๗๔
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๗๑,๔๔๖	๗๑,๙๗๕	๗๑,๔๒๑	๗๓,๘๗๓	๗๔,๙๑๕
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (บาท)	๑,๐๐๐,๐๐๓	๑๐๑,๔๙๘	๑๐๑,๔๘๑	๑๐๕,๗๗๓	๑๐๘,๑๐๖
จำนวนประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๗๑๔	๗๐๙	๗๐๔	๖๙๘	๖๙๓

ที่มา: สำนักงานคลังจังหวัดลำปาง, พ.ศ.๒๕๖๗

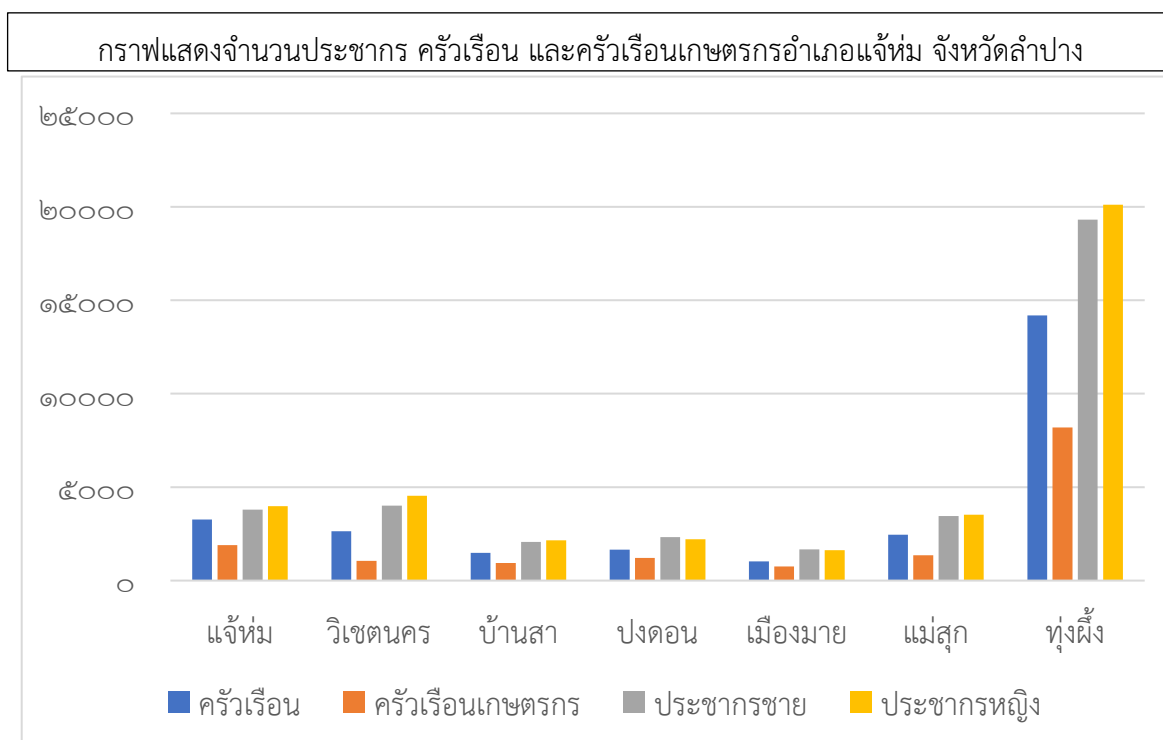
๖.๓ จำนวนครัวเรือน

อำเภอแจ้ห่ม มีประชากรทั้งสิ้น ๓๔,๐๒๑ คน จำนวนครัวเรือน ๑๓,๓๗๗ ครัวเรือน แบ่งเป็นชาย ๑๖,๗๔๐ คน หญิง ๑๗,๒๘๑ คน ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอนับถือศาสนาพุทธ มีรายละเอียด แยกเป็นตำบล ดังนี้

ตารางที่ ๑๑ ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอแจ้ห่ม

ที่	ตำบล	ครัวเรือน ทั้งหมด	ครัวเรือน เกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	แจ้ห่ม	๑,๖๓๓	๘๙๘	๑,๙๑๖	๑,๙๗๙	๓,๘๙๕
๒	วิเชตนคร	๒,๙๙๓	๙๘๖	๓,๔๗๖	๓,๖๗๖	๗,๑๕๒
๓	บ้านสา	๑,๗๗๔	๗๒๕	๒,๓๔๘	๒,๔๒๖	๔,๗๗๔
๔	ปงดอน	๑,๖๗๙	๙๑๗	๒,๑๔๒	๒,๑๔๘	๔,๒๙๐
๕	เมืองมาย	๑,๐๙๔	๗๓๙	๑,๕๘๑	๑,๕๗๗	๓,๑๕๘
๖	แม่สุก	๒,๕๑๒	๑,๐๓๒	๓,๒๘๒	๓,๔๓๐	๖,๗๑๒
๗	ทุ่งผึ้ง	๑,๖๙๒	๘๖๑	๑,๙๙๕	๒,๐๔๕	๔,๐๔๐
รวม		๑๓,๓๗๗	๖,๑๕๘	๑๖,๗๔๐	๑๗,๒๘๑	๓๔,๐๒๑

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอแจ้ห่ม, พ.ศ.๒๕๖๗

ภาพที่ ๑๑ แสดงจำนวนประชากร ครั้วเรือน และครั้วเรือนเกษตรกร อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง
(ที่มา : กรมการปกครอง, พ.ศ.๒๕๖๖)

๖.๔ การศึกษา

อำเภอแจ้ห่ม มีสถานศึกษา หรือโรงเรียนทั้งสิ้น ๘ แห่ง แยกออกเป็น

๑. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา ๗ แห่ง
๒. โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขต ๓ จำนวน ๑ แห่ง คือ โรงเรียนแจ้ห่มวิทยา

๖.๕ การสาธารณสุข

๑. สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุข

๑.๑ สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุขของรัฐ ประกอบด้วย

๑.๑.๑ สถานบริการ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่

- ๑) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ๑ แห่ง
- ๒) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ๑๐ แห่ง

๑.๒ สถานบริการสาธารณสุขเอกชน ประกอบด้วย

- ๑.๒.๑ คลินิกแพทย์ ๒ แห่ง
- ๑.๒.๒ ร้านขายยาแผนปัจจุบัน ๓ แห่ง

๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

๑) การนับถือศาสนา

ประชากรอำเภอแจ้ห่มส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ โดยมีบางส่วนนับถือศาสนาคริสต์

๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

- ประเพณีบวงสรวงสักการะเจ้าพ่อพญาคำลือ
- ประเพณีตักบาตรเทโว
- ประเพณีสงกรานต์

๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

อำเภอแจ้ห่ม มีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่า จำนวน ๕๓๕,๖๘๐.๐๐ ไร่ ร้อยละ ๗๕.๐๘ รองลงมาคือพื้นที่ปลูกพืชไร่ จำนวน ๗๖,๑๗๑.๔๕ ไร่ ร้อยละ ๑๐.๖๗ และพื้นที่นาข้าว จำนวน ๓๐,๖๘๑.๒๑ ไร่ ร้อยละ ๔.๓๐

ตารางที่ ๑๒ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

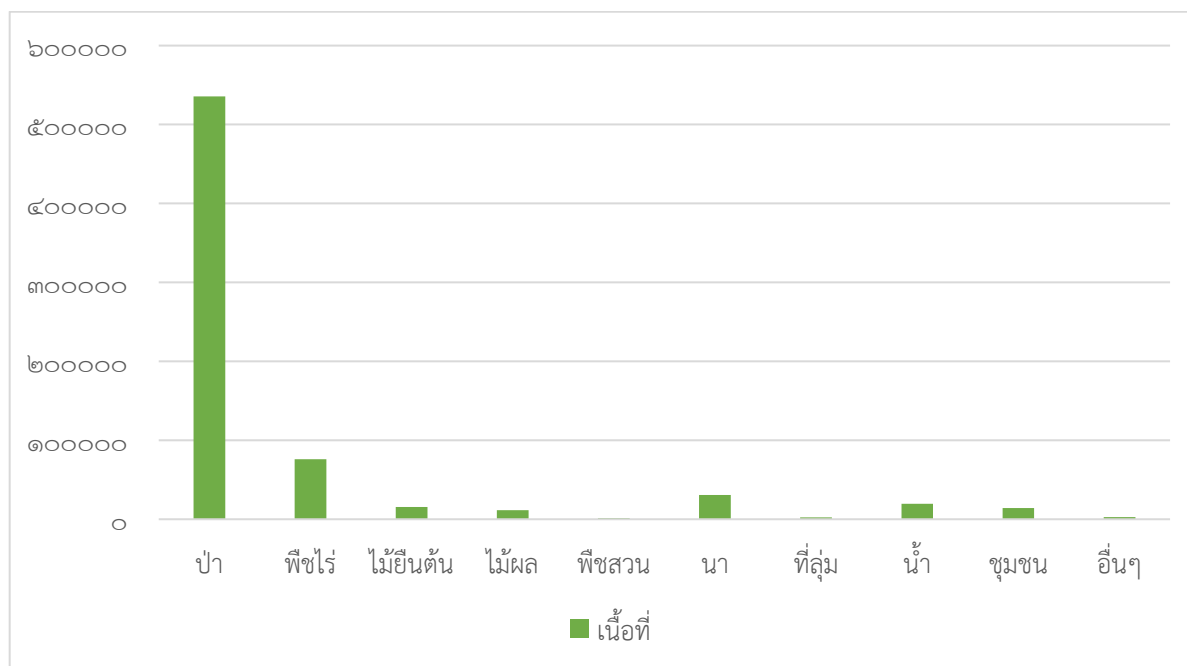
ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	๕๓๕,๖๘๐.๐๐	๗๕.๔๖
พืชไร่	๗๖,๑๗๑.๔๕	๑๐.๖๗
พื้นที่นา	๓๐,๖๘๑.๒๑	๔.๓๐
พื้นที่น้ำ	๑๘,๑๘๘.๑๘	๒.๗
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๑๘,๙๒๖.๕๒	๒.๖๖
ไม้ยืนต้น	๑๕,๗๑๕.๕๖	๒.๒๑
ไม้ผล	๑๑,๑๙๒.๐๑	๑.๕๗
ไร่อหุนเวียน	๒,๗๐๙.๙๒	๐.๓๘
พืชสวน	๑,๑๔๐.๕๒	๐.๑๖
ทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	๓๕๕.๘๖	๐.๐๕
เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	๙๘.๑๙	๐.๐๑
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๑๒.๓๔	๐
รวม	๗๑๒,๐๖๙.๓๖	๑๐๐.๐๐

ที่มา : (ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๗)

แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภोजังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๑๒ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภोजังหวัดลำปาง
 (ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๗)

ภาพที่ ๑๓ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภोजังหวัดลำปาง
 ((ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๔)

๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

อำเภอแจ้ห่ม มีพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มีพื้นที่ปลูกจำนวน ๓๐,๖๕๓.๖๖ ไร่ รองลงมา คือข้าว มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๒๘,๒๙๖.๔๗ ไร่ และไม้ผล มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๒,๙๑๘.๓๖ ไร่ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง พืชผัก ยางพารา ปาล์มน้ำมัน สับปะรด และพืชอื่นๆ

ตารางที่ ๑๓ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ตำบล	ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร (ไร่) อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง												
	พื้นที่ทั้งหมด	ข้าว	อ้อย โรงงาน	มัน สำปะหลัง	ข้าวโพดเลี้ยง สัตว์	สับปะรด	ผัก	หญ้า เลี้ยง สัตว์	ยางพารา	ปาล์ม น้ำมัน	ไม้ผล	ไม้ ดอกไม้ ประดับ	รวมทั้งหมด
แจ้ ห่ม	๕,๗๘๓.๐๐	๓,๘๖๑.๐๐	-	-	๒๘๓.๐๐	-	๑๔๘.๐๐	-	๑๘.๗๔	๑๓.๐๐	๑๓๕.๐๐	-	๔,๔๕๘.๗๔
วิเช ตนคร	๕,๖๖๐.๐๐	๓,๖๓๕.๐๐	-	๙๙๗.๐๐	๑,๐๗๐.๐๐	-	๙๖.๐๐	-	๒๖๒.๐๓	๓๕.๖๖	๒๒๒.๐๐	-	๖,๓๑๗.๖๙
บ้าน สา	๖,๖๗๓.๐๐	๓,๑๒๘.๐๐	-	๑๘๖.๐๐	๑,๕๒๙.๐๐	๓๑๔.๐๐	๕๓๐.๐๐	-	๒๗.๐๕	๒๑๙.๒๙	๓๔๕.๐๐	-	๖,๒๗๘.๓๔
ปง ดอน	๑๓,๒๔๑.๗๖	๔,๙๔๓.๐๐	-	๙๐๖.๔๑	๕,๒๓๕.๑๘	-	๓๔๗.๐๐	๔.๒๔	๑๘๗.๐๐	-	๔๑๒.๐๐	-	๑๒,๐๓๔.๘๓
เมือง มาย	๑๓,๒๑๗.๐๐	๓,๔๙๕.๐๐	-	๔.๐๐	๙,๐๘๐.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	-	๔.๐๐	-	๗๑.๐๐	-	๑๒,๖๖๔.๐๐
แม่ สุก	๑๐,๕๖๓.๙๖	๕,๙๘๑.๔๗	-	๒๒๑.๖๕	๒,๐๐๙.๔๘	-	๖๖๕.๒๐	-	๑๑๒.๑๐	๘๐.๐๐	๔๑๒.๓๖	๕.๙๔	๙,๔๘๘.๒๐
ทุ่ง ผึ้ง	๑๘,๙๕๔.๐๐	๓,๒๕๓.๐๐	-	๓๓๐.๐๐	๑๑,๔๔๗.๐๐	-	๘๔.๐๐	๘.๖๙	๑๒๘.๑๔	๙๔.๑๓	๑,๓๒๑.๐๐	-	๑๖,๖๖๕.๙๖
รวม	๗๔,๐๙๒.๗๒	๒๘,๒๙๖.๔๗	-	๒,๖๔๕.๐๖	๓๐,๖๕๓.๖๖	๓๑๙.๐๐	๑,๘๗๕.๒๐	๑๒.๙๓	๗๓๙.๐๖	๔๔๒.๐๘	๒,๙๑๘.๓๖	๕.๙๔	๖๗,๙๐๗.๗๖

ที่มา : ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๗

๙ องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

อำเภอแจ้ห่ม มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ หลายกลุ่ม กลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีกลุ่มต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ ๑๔ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน

ลำดับที่	ชื่อผู้ประกอบการ	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	แม่บ้านเกษตรกรเก้าต้อ(กล้วยเบรคแตก)	๔๙		วิเชตนคร	แจ้ห่ม	ลำปาง
๒	กลุ่มสตรีสหกรณ์เครดิตยูเนียนสหราษฎร์	๒๓๒		แจ้ห่ม	แจ้ห่ม	ลำปาง
๓	กลุ่มหัตถกรรมทุ่งฮ้าง (ผลิตภัณฑ์จากเมล็ดมะค่า)	๑๖๒	๑	ทุ่งผึ้ง	แจ้ห่ม	ลำปาง
๔	ข้าวแต่น้องอู๋	๙๗		วิเชตนคร	แจ้ห่ม	ลำปาง
๕	ถั่วทอดสมุนไพรบ้านทุ่งวิเชต	๕๘		วิเชตนคร	แจ้ห่ม	ลำปาง
๖	กลุ่มผ้าถักโครเชต์(ไก่อ้าพญาลือ)	๒๕๒		แจ้ห่ม	แจ้ห่ม	ลำปาง
๗	ปลาต้มแม่อาว	๗	๕	บ้านสา	แจ้ห่ม	ลำปาง
๘	ทอผ้าวิเชตนคร (บ้านบนดอย)	๒๙๐		วิเชตนคร	แจ้ห่ม	ลำปาง

ลำดับที่	ชื่อผู้ประกอบการ	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๙	กลุ่มน้ำปูบ้านหนองนา	๒๔๔		แจ้ห่ม	แจ้ห่ม	ลำปาง
๑๐	ข้าวแต่น้ำแดงโมกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรใหม่ เหล่ายาว	๓๑	๘	วิเชตนคร	แจ้ห่ม	ลำปาง
๑๑	กลุ่มสหกรณ์ข้าวซ้อมมือบ้านใหม่สามัคคี	๒๓๓		แม่สุก	แจ้ห่ม	ลำปาง
๑๒	ข้าวเกรียบสมุนไพร	๑๗๑		แจ้ห่ม	แจ้ห่ม	ลำปาง
๑๓	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสมุนไพรบ้านแป้นใต้	๖๐		บ้านสา	แจ้ห่ม	ลำปาง
๑๔	น้ำผักยาลูกแก้ว	๒๒๙		แจ้ห่ม	แจ้ห่ม	ลำปาง
๑๕	ผลิตภัณฑ์จากผ้า	๑๘๔		แจ้ห่ม	แจ้ห่ม	ลำปาง
๑๖	ผ้าเคหะภัณฑ์	๑๓๐	๙	บ้านสา	แจ้ห่ม	ลำปาง
๑๗	กลุ่มจักสานบ้านไผ่แพะ	๑๓		เมืองมาย	แจ้ห่ม	ลำปาง
๑๘	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเพื่อการผลิตเชียงใหม่	๕๙		แจ้ห่ม	แจ้ห่ม	ลำปาง
๑๙	ภูมิปัญญาป่าเก่า	๓๗		แจ้ห่ม	แจ้ห่ม	ลำปาง
๒๐	งานประดิษฐ์จากไม้ไผ่	๑๐๕		วิเชตนคร	แจ้ห่ม	ลำปาง
๒๑	ตึกเครื่องหนัง	๘๖		แจ้ห่ม	แจ้ห่ม	ลำปาง
๒๒	เส้นไหม	๓๗๑		แจ้ห่ม	แจ้ห่ม	ลำปาง
๒๓	ร้านทองเงิน	๑๙๒		แจ้ห่ม	แจ้ห่ม	ลำปาง
๒๔	กลุ่มข้าวกล้องบ้านแป้นใต้	๘๑	๖	บ้านสา	แจ้ห่ม	ลำปาง
๒๕	กาแฟบรูโน	๑๑๒		วิเชตนคร	แจ้ห่ม	ลำปาง
๒๖	กลุ่มผ้าถักโครเซตบ้านหัวฝาย	๘๑		ทุ่งผึ้ง	แจ้ห่ม	ลำปาง
๒๗	ผ้าถักโครเซตบ้านทุ่งฮ้าง	๓๑		ทุ่งผึ้ง	แจ้ห่ม	ลำปาง
๒๘	กลุ่มทำขนมทองม้วนบ้านแป้นใต้	๑๐๕		บ้านสา	แจ้ห่ม	ลำปาง
๒๙	กลุ่มจักสานจากเส้นพลาสติกบ้านแป้นใต้	๑๑		บ้านสา	แจ้ห่ม	ลำปาง
๓๐	โคมไฟบ้านใหม่เหล่ายาว	๓๓๑	๘	วิเชตนคร	แจ้ห่ม	ลำปาง
๓๑	นางเพ็ญภา ยืนชัย	๙๕/๑	๕	แจ้ห่ม	แจ้ห่ม	ลำปาง
๓๒	กลุ่มผ้าถักโครเซต(ถักทอชีวิตและมิตรภาพ)	๑๒๐	๒	บ้านสา	แจ้ห่ม	ลำปาง
๓๓	กลุ่มจักสานไม้ไผ่	๒๘	๑	บ้านสา	แจ้ห่ม	ลำปาง
๓๔	สมุนไพรภูมิปัญญาชาวบ้าน	๕๑	๙	วิเชตนคร	แจ้ห่ม	ลำปาง
๓๕	วิสาหกิจชุมชนจักสานผิวไม้ไผ่บ้านนางาม	๑๗๔ หมู่ ๓	๓	เมืองมาย	แจ้ห่ม	ลำปาง
๓๖	กลุ่มข้าวแต่นสตรียบ้านทุ่งฮ้าง	๗๙	๑	ทุ่งผึ้ง	แจ้ห่ม	ลำปาง
๓๗	กลุ่มสัมมาชีพบ้านสบฟ้า	๒๓	๗	แจ้ห่ม	แจ้ห่ม	ลำปาง
๓๘	ผลิตเครื่องดนตรีไทย(สล้อ ซอ ซึง คู้ย)	๙๘ หมู่ ๙	๙	บ้านสา	แจ้ห่ม	ลำปาง
๓๙	ขนมไทย	๑๗	๙	บ้านสา	แจ้ห่ม	ลำปาง
๔๐	กลุ่มแปรรูปจากผ้า	๑๔๓	๙	บ้านสา	แจ้ห่ม	ลำปาง
๔๑	กระเป๋จากผ้า	๘๙ หมู่ ๙	๙	บ้านสา	แจ้ห่ม	ลำปาง
๔๒	ประดิษฐ์ดอกไม้แห้ง	๖๘	๙	บ้านสา	แจ้ห่ม	ลำปาง

ลำดับที่	ชื่อผู้ประกอบการ	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๔๓	กลุ่มข้าวแคบสมุนไพร	๘๖	๑๐	แม่สุก	แจ้ห่ม	ลำปาง
๔๔	กลุ่มจักสานไม้ไผ่	๙๖	๖	แม่สุก	แจ้ห่ม	ลำปาง
๔๕	นางอีด เชื้อบุญยืน	๗๒	๑๐	บ้านสา	แจ้ห่ม	ลำปาง
๔๖	นางมะลิ การักษ์	๖๙	๑๐	บ้านสา	แจ้ห่ม	ลำปาง
๔๗	นางศรีแพร ตาทรัพย์	๑๐	๕	บ้านสา	แจ้ห่ม	ลำปาง
๔๘	นายป่า ตาทรัพย์	๑๐	๕	บ้านสา	แจ้ห่ม	ลำปาง
๔๙	นางบังอร สวนฉลาด	๓๙	๕	บ้านสา	แจ้ห่ม	ลำปาง
๕๐	นางดำมี คำสอน	๒	๕	บ้านสา	แจ้ห่ม	ลำปาง
๕๑	นางสาวกิ่งดาว ต้อย	๒๗	๕	บ้านสา	แจ้ห่ม	ลำปาง
๕๒	นางปี่แก้ว เชมา	๑๘	๕	บ้านสา	แจ้ห่ม	ลำปาง
๕๓	นางสุทิน นาละออง	๔๐	๕	บ้านสา	แจ้ห่ม	ลำปาง
๕๔	น.ส.มณฑา วงเวียน	๕	๖	บ้านสา	แจ้ห่ม	ลำปาง
๕๕	น.ส.แสงเทียน จิตใหญ่	๑๐๔	๖	บ้านสา	แจ้ห่ม	ลำปาง
๕๖	น.ส. ตติยา จิตใหญ่	๘๑	๖	บ้านสา	แจ้ห่ม	ลำปาง
๕๗	นางจารุณี วงเวียน	๘	๖	บ้านสา	แจ้ห่ม	ลำปาง
๕๘	นางมาลี เก่งจริง	๑๐	๖	บ้านสา	แจ้ห่ม	ลำปาง
๕๙	นายบุญตัน ทำสวย	๖๐	๖	บ้านสา	แจ้ห่ม	ลำปาง
๖๐	นางกรรณิการ์ ลำโต	๑๑๐	๖	บ้านสา	แจ้ห่ม	ลำปาง
๖๑	นายมูล เป้าพิช	๙๑	๖	บ้านสา	แจ้ห่ม	ลำปาง
๖๒	น.ส.วาสนา นนทะชัย	๒	๕	บ้านสา	แจ้ห่ม	ลำปาง
๖๓	นางอนันต์ พรหมมี	๑๕๕		แจ้ห่ม	แจ้ห่ม	ลำปาง
๖๔	นางอรพิน มะโนหาญ	๒๘๘		แจ้ห่ม	แจ้ห่ม	ลำปาง
๖๕	นางนงคราญ ปัญญาดี	๑๗๘		แจ้ห่ม	แจ้ห่ม	ลำปาง
๖๖	นางสมบูรณ์ ธนาคักดี	๒๑๓		แจ้ห่ม	แจ้ห่ม	ลำปาง
๖๗	นางยุพิน วรรณารักษ์	๑๑๙	๘	วิเชตนคร	แจ้ห่ม	ลำปาง
๖๘	นางนวรรตน์ พันธุ์ชนวงศ์	๑๒๕	๘	วิเชตนคร	แจ้ห่ม	ลำปาง
๖๙	นางเครือวัลย์ โนจากุล	๑๐๒	๘	วิเชตนคร	แจ้ห่ม	ลำปาง
๗๐	นางดวงพร ประมาณ	๓๑๒	๘	วิเชตนคร	แจ้ห่ม	ลำปาง
๗๑	นางโศภิชฎกานต์ ลำขาว	๓๒๙	๘	วิเชตนคร	แจ้ห่ม	ลำปาง
๗๒	นางนันทน์ภัส รุปงาม	๓๐๕	๘	วิเชตนคร	แจ้ห่ม	ลำปาง
๗๓	นางณัฏฐ์ภัส เกียรติขจรบูรณ์	๓๙๓		แจ้ห่ม	แจ้ห่ม	ลำปาง
๗๔	นางสาวเกศรินทร์ กลิ่นฟุ้ง	๓๗	๒	บ้านสา	แจ้ห่ม	ลำปาง
๗๕	นางอุษณา รุปงาม	๑๕		แจ้ห่ม	แจ้ห่ม	ลำปาง
๗๖	กินเล่น	๓๗	๕	แม่สุก	แจ้ห่ม	ลำปาง
๗๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปบ้านสา	๘๒	๔	บ้านสา	แจ้ห่ม	ลำปาง

ลำดับที่	ชื่อผู้ประกอบการ	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๗๘	วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร	๑๗	๔	เมืองมาย	แจ้ห่ม	ลำปาง
๗๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มกาแฟบ้านเลาสุ	๕๓	๘	ปงดอน	แจ้ห่ม	ลำปาง
๘๐	กลุ่มสัมมาชีพบ้านสาแพะเหนือ	๘๖	๗	บ้านสา	แจ้ห่ม	ลำปาง
๘๑	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านสาโฮมเมด	๑๕๗	๙	บ้านสา	แจ้ห่ม	ลำปาง
๘๒	กลุ่มแปรรูปอาหารตำบลแม่สุก	๓๖	๑๐	แม่สุก	แจ้ห่ม	ลำปาง
๘๓	กลุ่มแปรรูปสมุนไพรตำบลแม่สุก	๕๗	๑๐	แม่สุก	แจ้ห่ม	ลำปาง
๘๔	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านสาโฮมเมด	๑๕๗		บ้านสา	แจ้ห่ม	ลำปาง
๘๕	วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกข้าวและพืชผลทางการเกษตรบ้านเปียงใจ by ยายต่าย	๑๙๙	๔	ปงดอน	แจ้ห่ม	ลำปาง
๘๖	เครือข่ายโกดังชาบู	๑๔	๓	แม่สุก	แจ้ห่ม	ลำปาง
๘๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรชุมชนตำบลปงดอน	๑๘๖	๑	ปงดอน	แจ้ห่ม	ลำปาง
๘๘	นางสาวตติยา จิตใหญ่	๘๑	๖	บ้านสา	แจ้ห่ม	ลำปาง
๘๙	กิ้นเพลิน กิ้นล่า	๓๘	๕	แม่สุก	แจ้ห่ม	ลำปาง
๙๐	กลุ่มอนุรักษ์ไหมพื้นบ้าน บ้านผาซ่อ	๖๗	๘	แม่สุก	แจ้ห่ม	ลำปาง
๙๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มจักสานบ้านนาไหม	๑๕๘	๒	เมืองมาย	แจ้ห่ม	ลำปาง
๙๒	กลุ่มทำไม้กวาดดอกหญ้าบ้านนาไหม	๑๔๓	๒	เมืองมาย	แจ้ห่ม	ลำปาง

ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแจ้ห่ม, พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๕ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๖๕
เครื่องดื่ม	๔
ผ้า เครื่องแต่งกาย	๙
ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	๗๘
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	๑๐
รวม	๑๖๖

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแจ้ห่ม, พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๖ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอแจ้ห่ม

ที่	รหัสทะเบียน	ชื่อวิสาหกิจชุมชน	หมู่ที่	ตำบล
๑	๖-๕๒-๐๖-๐๕/๑-๐๐๓๔	กลุ่มเห็ดนางฟ้าไผ่ทอง	๖	เมืองมาย
๒	๖-๕๒-๐๖-๐๑/๑-๐๐๕๘	รักษ์สุขภาพ บ้านศรีหลวงเหนือ	๙	แจ้ห่ม
๓	๖-๕๒-๐๖-๐๔/๑-๐๐๕๐	ชีวิตในสวน	๑๐	แม่สุก

ที่	รหัสทะเบียน	ชื่อวิสาหกิจชุมชน	หมู่ที่	ตำบล
๔	๖-๕๒-๐๖-๐๑/๑-๐๐๕๗	ขนมไทยศรีหลวงเหนือ	๙	แจ้ห่ม
๕	๖-๕๒-๐๖-๐๑/๑-๐๐๕๖	ไก่อารมณ์ดี	๙	แจ้ห่ม
๖	๖-๕๒-๐๖-๐๔/๑-๐๐๔๙	กลุ่มถักผ้าอเนกประสงค์ไหมสามัคคี ม.๖	๖	แม่สุก
๗	๖-๕๒-๐๖-๐๓/๑-๐๐๓๒	ผักปลอดภัยบ้านแม่ตา	๑	ปงดอน
๘	๖-๕๒-๐๖-๐๕/๑-๐๐๓๓	กลุ่มปลูกไผ่ไม้ยั่งยืน ต. เมืองมาย	๖	เมืองมาย
๙	๖-๕๒-๐๖-๐๕/๑-๐๐๓๒	เกษตรปลอดภัยและการแปรรูป ต.เมืองมาย	๔	เมืองมาย
๑๐	๖-๕๒-๐๖-๐๒/๑-๐๐๔๘	ทำแพสำเภาทอง-ทะเลสาบกว๊าม	๕	บ้านสา
๑๑	๖-๕๒-๐๖-๐๕/๑-๐๐๓๑	กลุ่มเลี้ยงวัวพันธุ์พื้นเมืองบ้านนาใหม่	๒	เมืองมาย
๑๒	๖-๕๒-๐๖-๐๑/๑-๐๐๕๕	วังสั๊ก โกลเด้น กรีน	๑๐	แจ้ห่ม
๑๓	๖-๕๒-๐๖-๐๔/๑-๐๐๔๘	กลุ่มหม่อนไหมผาซ่อ	๘	แม่สุก
๑๔	๖-๕๒-๐๖-๐๓/๑-๐๐๓๑	แปรรูปผลผลิตในเขตปฏิรูปที่ดิน ต.ปงดอน	๓	ปงดอน
๑๕	๖-๕๒-๐๖-๐๗/๑-๐๐๕๐	บ้านปูนาใหม่ผ้าขาว	๓	วิเชตนคร
๑๖	๖-๕๒-๐๖-๐๖/๑-๐๐๓๒	กลุ่มส่งเสริมการเลี้ยงสุกรบ้านทุ่งผึ้ง	๔	ทุ่งผึ้ง
๑๗	๖-๕๒-๐๖-๐๓/๑-๐๐๓๐	กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรชุมชนตำบลปงดอน	๑	ปงดอน
๑๘	๖-๕๒-๐๖-๐๓/๑-๐๐๒๙	กลุ่มข้าวตำบลปงดอน	๓	ปงดอน
๑๙	๖-๕๒-๐๖-๐๑/๑-๐๐๕๔	แปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรบ้านวังสั๊ก	๑๐	แจ้ห่ม
๒๐	๖-๕๒-๐๖-๐๑/๑-๐๐๕๓	เมียนหญุย(Mien Rui)	๑๐	แจ้ห่ม
๒๑	๖-๕๒-๐๖-๐๖/๑-๐๐๓๑	กลุ่มผลิตอาหารสัตว์ลดต้นทุน	๑	ทุ่งผึ้ง
๒๒	๖-๕๒-๐๖-๐๕/๑-๐๐๓๐	กลุ่มจักสานบ้านนาใหม่	๒	เมืองมาย
๒๓	๖-๕๒-๐๖-๐๓/๑-๐๐๒๗	เกษตรกรก้าวหน้าเปียงใจ	๔	ปงดอน
๒๔	๖-๕๒-๐๖-๐๓/๑-๐๐๒๘	ผู้ปลูกข้าวและพืชผลทางการเกษตรบ้านเปียงใจ By ยายต่าย	๔	ปงดอน
๒๕	๖-๕๒-๐๖-๐๔/๑-๐๐๔๕	กลุ่มแปรรูปอาหารและสมุนไพรตำบลแม่สุก	๑๐	แม่สุก
๒๖	๖-๕๒-๐๖-๐๒/๑-๐๐๔๖	บ้านสาโฮมเมด	๙	บ้านสา
๒๗	๖-๕๒-๐๖-๐๗/๑-๐๐๔๙	ปูนาพาเพลิน วิเชตนคร	๓	วิเชตนคร
๒๘	๖-๕๒-๐๖-๐๑/๑-๐๐๕๑	กลุ่มเลี้ยงวัวคุณภาพ ต.ปงดอน	๑	ปงดอน
๒๙	๖-๕๒-๐๖-๐๒/๑-๐๐๔๕	ผลิตแปรรูปสินค้าเกษตรบ้านสา	๕	บ้านสา
๓๐	๖-๕๒-๐๖-๐๖/๑-๐๐๓๐	การท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านทุ่งฮ้าง	๑	ทุ่งผึ้ง
๓๑	๖-๕๒-๐๖-๐๓/๑-๐๐๒๓	กลุ่มเกษตรอินทรีย์เพชรน้ำวัง	๓	ปงดอน

ที่	รหัสทะเบียน	ชื่อวิสาหกิจชุมชน	หมู่ที่	ตำบล
๓๒	๖-๕๒-๐๖-๐๑/๑-๐๐๕๐	กลุ่มจักสานไม้กวาดดอกหญ้า ม.๒ ต.เมืองมาย	๒	เมืองมาย
๓๓	๖-๕๒-๐๖-๐๗/๑-๐๐๔๖	ผักเพื่อสุขภาพและการแปรรูปบ้านใหม่เหล่ายาว	๘	วิเชตนคร
๓๔	๖-๕๒-๐๖-๐๕/๑-๐๐๒๙	กลุ่มจักสานผิวไม้ไผ่บ้านนางาม หมู่๓	๓	เมืองมาย
๓๕	๖-๕๒-๐๖-๐๕/๑-๐๐๒๘	กลุ่มจักสานไม้ไผ่บ้านไผ่แพะ หมู่๕	๕	เมืองมาย
๓๖	๖-๕๒-๐๖-๐๑/๑-๐๐๔๗	กลุ่มแปรรูปสับปะรดบ้านสา	๕	บ้านสา
๓๗	๖-๕๒-๐๖-๐๕/๑-๐๐๒๗	กลุ่มเกษตรกรพืชไร่ ม.๒ บ้านนาใหม่	๒	เมืองมาย
๓๘	๖-๕๒-๐๖-๐๒/๑-๐๐๔๒	สับปะรดแปลงใหญ่บ้านสา	๑๐	บ้านสา
๓๙	๖-๕๒-๐๖-๐๔/๑-๐๐๓๗	เลี้ยงแพะบ้านทุ่งคาใต้	๑๐	แม่สุก
๔๐	๖-๕๒-๐๖-๐๒/๑-๐๐๔๐	กลุ่มแปรรูปบ้านสา หมู่ ๔	๔	บ้านสา
๔๑	๖-๕๒-๐๖-๐๗/๑-๐๐๔๔	กลุ่มกระเป๋าก็กสานบ้านใหม่เหล่ายาว	๘	วิเชตนคร
๔๒	๖-๕๒-๐๖-๐๓/๑-๐๐๒๒	กลุ่มกาแฟบ้านเลาสุ หมู่ ๘ ตำบลปงดอน	๘	ปงดอน
๔๓	๖-๕๒-๐๖-๐๓/๑-๐๐๒๑	มะม่วงตำบลปงดอน	๓	ปงดอน
๔๔	๖-๕๒-๐๖-๐๕/๑-๐๐๒๕	แปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร หมู่ ๔ บ้านไผ่งาม	๔	เมืองมาย
๔๕	๖-๕๒-๐๖-๐๕/๑-๐๐๒๔	แปรรูปผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตรไผ่แพะ	๕	เมืองมาย
๔๖	๖-๕๒-๐๖-๐๑/๑-๐๐๔๑	กลุ่มอาชีพแปรรูปและถนอมอาหาร หมู่๙ ต.แจ้ห่ม	๙	แจ้ห่ม
๔๗	๖-๕๒-๐๖-๐๗/๑-๐๐๓๖	กลุ่มเลี้ยงวัวบ้านทุ่งวิเขต	๑๑	วิเชตนคร
๔๘	๖-๕๒-๐๖-๐๕/๑-๐๐๒๓	กลุ่มปลูกไผ่รวกบ้านไผ่แพะ หมู่ ๕ ตำบลเมืองมาย	๕	เมืองมาย
๔๙	๖-๕๒-๐๖-๐๒/๑-๐๐๓๘	กลุ่มผู้ปลูกมะม่วง	๓	บ้านสา
๕๐	๖-๕๒-๐๖-๐๒/๑-๐๐๓๗	แปรรูปสมุนไพรบ้านแป้นใต้	๖	บ้านสา
๕๑	๖-๕๒-๐๖-๐๖/๑-๐๐๒๗	กลุ่มเลี้ยงโคบ้านทุ่งผึ้ง	๔	ทุ่งผึ้ง
๕๒	๖-๕๒-๐๖-๐๖/๑-๐๐๒๕	กลุ่มเกษตรกรรมบ้านหัวฝาย หมู่ ๓	๓	ทุ่งผึ้ง
๕๓	๖-๕๒-๐๖-๐๕/๑-๐๐๑๘	ไผ่ เมืองมาย	๕	เมืองมาย
๕๔	๖-๕๒-๐๖-๐๒/๑-๐๐๓๔	กลุ่มแปรรูปสัตว์น้ำ	๕	บ้านสา
๕๕	๖-๕๒-๐๖-๐๕/๑-๐๐๑๗	หมอนทองฟาร์ม	๖	เมืองมาย
๕๖	๖-๕๒-๐๖-๐๗/๑-๐๐๓๑	กลุ่มเลี้ยงโคเนื้อตำบลวิเชตนคร	๑๑	วิเชตนคร
๕๗	๖-๕๒-๐๖-๐๔/๑-๐๐๓๑	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนไผ่แม่สุก	๖	แม่สุก
๕๘	๖-๕๒-๐๖-๐๒/๑-๐๐๓๒	เลี้ยงปศุสัตว์ หมู่ ๗	๗	บ้านสา
๕๙	๖-๕๒-๐๖-๐๕/๑-๐๐๑๕	เลี้ยงวัว หมู่ ๔ เมืองมาย	๔	เมืองมาย

ที่	รหัสทะเบียน	ชื่อวิสาหกิจชุมชน	หมู่ที่	ตำบล
๖๐	๖-๕๒-๐๖-๐๖/๑-๐๐๒๓	กลุ่มผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่	๔	ทุ่งผึ้ง
๖๑	๖-๕๒-๐๖-๐๖/๑-๐๐๒๒	กลุ่มผลิตน้ำดื่ม	๒	ทุ่งผึ้ง
๖๒	๖-๕๒-๐๖-๐๓/๑-๐๐๑๖	เย็บผ้าสำเร็จรูปบ้านแม่ตา	๑	ปงดอน
๖๓	๖-๕๒-๐๖-๐๓/๑-๐๐๑๕	กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าบ้านไฮ หมู่ ๓	๓	ปงดอน
๖๔	๖-๕๒-๐๖-๐๑/๑-๐๐๒๗	กลุ่มเย็บกระเป๋าดำบ้านวังสัก	๑๐	แจ้ห่ม
๖๕	๖-๕๒-๐๖-๐๖/๑-๐๐๒๐	โรงสีชุมชนบ้านแป้นใต้	๖	บ้านสา
๖๖	๖-๕๒-๐๖-๐๔/๑-๐๐๒๓	สองพี่น้องแปรรูปผลผลิตการเกษตร	๖	แม่สุก
๖๗	๖-๕๒-๐๖-๐๗/๑-๐๐๑๕	กลุ่มเกษตรกรรมสมบูรณ์เพื่อสุขภาพ	๙	วิเชตนคร
๖๘	๖-๕๒-๐๖-๐๔/๑-๐๐๑๒	กลุ่มเกษตรอินทรีย์เพชรลานนา	๖	แม่สุก
๖๙	๖-๕๒-๐๖-๐๖/๑-๐๐๐๖	กลุ่มผู้ผลิตโคเนื้อ	๖	ทุ่งผึ้ง
๗๐	๖-๕๒-๐๖-๐๗/๑-๐๐๑๒	การทำข้าวหลาม	๓	วิเชตนคร
๗๑	๖-๕๒-๐๖-๐๖/๑-๐๐๐๓	กลุ่มส่งเสริมเลี้ยงโคเนื้อ หมู่ ๔ บ้านทุ่งผึ้ง	๔	ทุ่งผึ้ง
๗๒	๖-๕๒-๐๖-๐๒/๑-๐๐๐๕	กลุ่มปลาสามแม่อาว	๕	บ้านสา
๗๓	๖-๕๒-๐๖-๐๗/๑-๐๐๐๔	ข้าวแต่น้องอู่ม	๘	วิเชตนคร
๗๔	๖-๕๒-๐๖-๐๖/๑-๐๐๐๒	กลุ่มหัตถกรรมทุ่งช้าง	๑	ทุ่งผึ้ง
๗๕	๖-๕๒-๐๖-๐๗/๑-๐๐๐๓	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรใหม่เหล่ายาว	๘	วิเชตนคร
๗๖	๖-๕๒-๐๖-๐๗/๑-๐๐๐๒	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านเก่าดี	๔	วิเชตนคร
๗๗	๖-๕๒-๐๖-๐๑/๑-๐๐๐๑	กลุ่มผ้าถักโครเชต์ (หงส์ฟ้า)	๘	แจ้ห่ม

ที่มา : ระบบสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน, พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๗ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
๑.กลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนบ้านสันมะเกลือ	๒๔๘	๕	วิเชตนคร	๒๐	ด.ญ.พริดา แข็งแรง
๒.กลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนบ้านไผ่งามวิทยา	๒๑๑	๕	เมืองมาย	๒๕	ด.ญ.รุ่งระดา ใจชื่นบาน
๓.กลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนบ้านฮ่องลี	๓๙/๑	๕	แจ้ห่ม	๑๓	ด.ญ.ทิชารัตน์ สายมัน
๔.ยุวเกษตรกรในโรงเรียนบ้านแป้น	๓๔	๑	บ้านสา	๔๔	ด.ญ.อภิษฎา วงเวียน
๕.กลุ่มยุวเกษตรกรผึ่งน้อยสามัคคี	๑	๗	บ้านสา	๑๖	ด.ญ.ธัญญารัตน์ ดัดดอน

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม, พ.ศ.๒๕๖๗

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

(๑) ครุว์เรือนเกษตรกร

อำเภอแจ้ห่ม มีครุว์เรือนเกษตรกร จำนวน ๖,๕๕๒ ครุว์เรือน โดยมีหัวหน้าครุว์เรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๕๖ - ๖๕ ปี จำนวน ๒,๕๒๖ ครุว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๕๕ รองลงมาอายุระหว่าง ๖๕ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๕๘ และอายุระหว่าง ๔๖ - ๕๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๙๙ ตามลำดับ

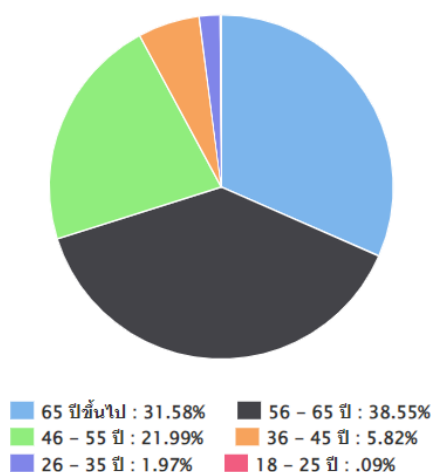
ตารางที่ ๑๘ แสดงหัวหน้าครุว์เรือนจำแนกตามอายุ อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ช่วงอายุ (ปี)	ครุว์เรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๒,๐๖๙	๓๑.๕๘
๕๖ - ๖๕ ปี	๒,๕๒๖	๓๘.๕๕
๔๖ - ๕๕ ปี	๑,๔๔๑	๒๑.๙๙
๓๖ - ๔๕ ปี	๓๘๑	๕.๘๒
๒๖ - ๓๕ ปี	๑๒๙	๑.๙๗
๑๘ - ๒๕ ปี	๖	๐.๐๙
รวม	๖,๕๕๒	๑๐๐

ที่มา : ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ.๒๕๖๗

กราฟวงกลมแสดงหัวหน้าครุว์เรือนจำแนกตามอายุ

หัวหน้าครุว์เรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ

ภาพที่ ๑๔ แสดงหัวหน้าครุว์เรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

(ที่มา : ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ.๒๕๖๗)

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

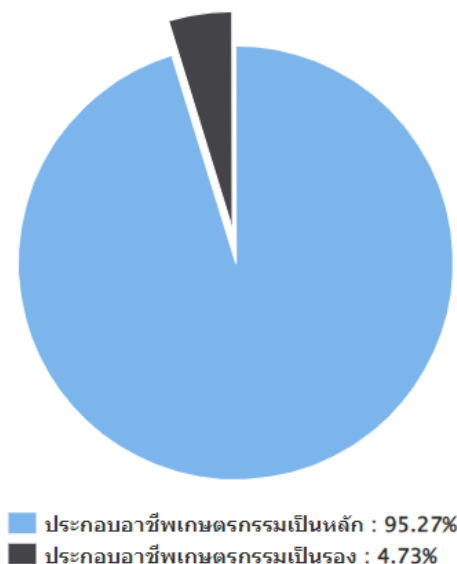
อำเภอแจ้ห่ม มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก จำนวน ๖,๒๔๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๒๗ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรองจำนวน ๓๑๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔.๗๓ %

ตารางที่ ๑๙ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๖,๒๔๒	๙๕.๒๗
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๓๑๐	๔.๗๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม, พ.ศ. ๒๕๖๗

กราฟวงกลมแสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร

ภาพที่ ๑๕ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

(ที่มา : ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

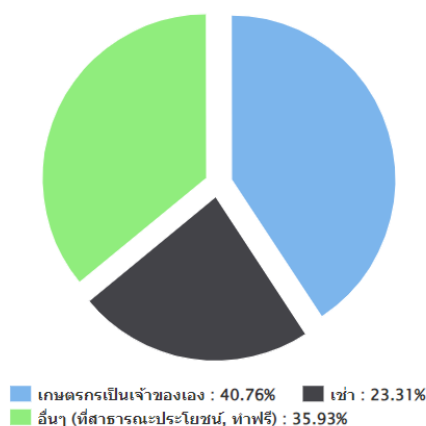
ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอแจ้ห่ม ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๓,๗๐๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๖๗ รองลงมาคือเช่า จำนวน ๒,๑๒๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๙๓ และอื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๒,๐๙๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๗๗ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๐ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	๓,๗๐๖	๔๐.๗๖
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๓,๒๖๗	๓๕.๙๓
เช่า	๒,๑๒๐	๒๓.๓๑

ที่มา : ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗

กราฟวงกลมแสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร

ภาพที่ ๑๖ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง
(ที่มา : ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

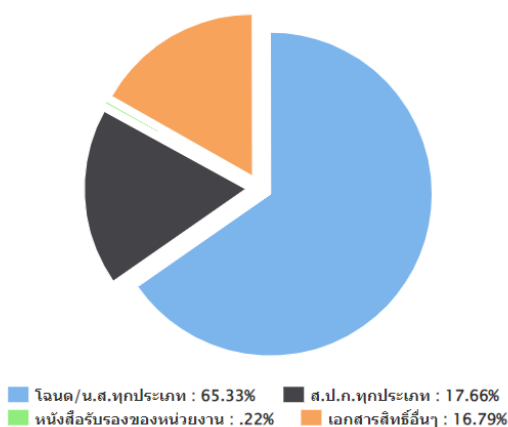
เกษตรกรอำเภอแจ้ห่ม มีการถือครองที่ดินแบบเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๒,๙๗๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๖๑ รองลงมาคือแบบไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน ๑,๕๔๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๘๙ และเอกสารสิทธิ์ประเภท สป.ก. จำนวน ๘๐๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๘๘ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๑ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรองของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๒,๙๓๔	๗๙๓	๑๐	๗๕๔	๓,๗๐๖

ที่มา : ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๔

กราฟวงกลมแสดงประเภทเอกสาร

ภาพที่ ๑๗ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง
(ที่มา : ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอแจ้ห่ม มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๗ กลุ่ม มีสมาชิก ๔๒๒ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๗ กลุ่ม สมาชิก ๑๔๔ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๘ กลุ่ม สมาชิก ๒๑๐ ราย วิสาหกิจชุมชน ๙๗ แห่ง สมาชิก ๑,๗๖๔ ราย สหกรณ์จำนวน ๔ แห่ง สมาชิก ๔,๒๕๘ ราย และกลุ่มเกษตรกร ๕ กลุ่ม สมาชิก ๒๘๕ ราย

ตารางที่ ๒๒ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ตำบล	กลุ่มส่งเสริม		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
แจ้ห่ม	๑	๒๗	๑	๒๕	๒	๗๕	๑๒	๑๔๒	๒	๓,๐๒๐	๒	๑๐๑
บ้านสา	๑	๓๘	๑	๓๗	๑	๓๐	๑๖	๒๔๓	๐	๐	๑	๕๐
ปงดอน	๑	๓๐	๑	๑๐	๑	๓๐	๑๒	๔๒๑	๐	๐	๑	๕๔
แม่สุก	๑	๖๐	๑	๒๕	๑	๒๐	๑๒	๓๕๘	๑	๘๙	๐	๐
เมืองมาย	๑	๓๐	๑	๒๐	๑	๒๐	๑๓	๑๕๘	๐	๐	๑	๘๐
ทุ่งผึ้ง	๑	๑๕๐	๑	๗	๑	๒๕	๑๕	๒๕๒	๐	๐	๐	๐
วิเชตนคร	๑	๘๗	๑	๒๐	๑	๑๐	๑๗	๑๙๐	๑	๑,๑๔๙	๐	๐
รวม	๗	๔๒๒	๗	๑๔๔	๘	๒๑๐	๙๗	๑,๗๖๔	๔	๔,๒๕๘	๕	๒๘๕

ที่มา : ระบบสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน, พ.ศ.๒๕๖๗

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภอแจ้ห่ม มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์ และศพก. เครือข่าย ๓๘ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๔ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ยชุมชน ๒ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๑ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๑ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ๗ ศูนย์

ตารางที่ ๒๓ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศดปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏีรูป	
แจ้ห่ม	-	๓	-	-	-	-	-	-	๑
บ้านสา	-	๖	-	๑	๑	-	-	-	๑
ปงดอน	-	๘	๒	๑	-	๑	-	-	๑
แม่สุก	๑	๖	๑	-	-	-	๑	-	๑
เมืองมาย	-	๔	-	-	-	-	๑	-	๑
ทุ่งผึ้ง	-	๔	๑	-	-	-	-	-	๑
วิเชตนคร	-	๗	-	-	-	-	๑	-	๑
รวม	๑	๓๔	๑	๑	๑	๑	๓	-	๗

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม, พ.ศ.๒๕๖๗

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอแจ้ห่ม มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๖๖ คน โดยมีเกษตรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๖๖ ราย เท่ากับหมอดินอาสา รองลงมาคือปศุสัตว์อาสา จำนวน ๓๐ ราย และประมงอาสา ๑๒ ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม อาสาเกษตรบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๒๔ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุ สัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
แจ้ห่ม	-	๑	๒	๔	๑๑	๑๑	๒	-	-
บ้านสา	-	๑	-	๕	๑๐	๑๐	๑	-	๓
ปงดอน	-	๒	๔	๕	๘	๘	-	-	๓
แม่สุก	๑	-	๖	๖	๑๒	๑๒	-	-	-
เมืองมาย	-	๑	-	๔	๖	๖	-	-	-
ทุ่งผึ้ง	-	๑	-	๒	๘	๘	-	๑	๓
วิเชตนคร	๑	-	-	๔	๑๑	๑๑	๑	-	-
รวม	๒	๖	๑๒	๓๐	๖๖	๖๖	๔	๑	๙

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม, พ.ศ. ๒๕๖๖

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอแจ้ห่ม มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในอำเภอแจ้ห่ม มีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๓๒ คน

ตารางที่ ๒๕ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้านอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
แจ้ห่ม	๔	๑. นายอภิชาติ มีลาภ ๒. นายสุระพล จันท์ศรี ๓. นายม้วน เปล่งใส ๔. ไกรทูล วิรัตน์เกตุ	ม.๗ ต.แจ้ห่ม อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง ๓๑๐ ม.๕ ต.แจ้ห่ม อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง ๖๓ ม.๓ ต.แจ้ห่ม อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง ๓๗ ม.๔ ต.แจ้ห่ม อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง	เศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจพอเพียง
บ้านสา	๗	๑.นางวริษา จิตใหญ่ ๒. นายประทวน ปูย่า ๓. นายเย็น แต่มดี	๘๑ ม.๖ ต.บ้านสา อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง ๑๐๔ ม.๑ ต.บ้านสา อ.แจ้ห่ม จ. ลำปาง ๘๔ ม.๔ ต.บ้านสา อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง	เศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจพอเพียง การเลี้ยงกบ

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
		๔. นางชนกณิพภา แสนวงศ์ ๕. นายเสรี นาละออง ๖. นายเพียร แท้มดี ๗. นายภูมิพิภักดิ์ ภักดี	๘๒ ม.๔ ต.บ้านสา อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง ๔๐ ม.๕ ต.บ้านสา อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง ๘๘ ม.๗ ต.บ้านสา อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง ๑๗ ม.๑๐ ต.บ้านสา อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง	สับปะรด เศรษฐกิจพอเพียง สับปะรด
ปงดอน	๓	๑.นายกิจเจริญ ทาวิ ๒. นายสว่าง มีธรรม ๓. นายไพบูลย์ รื่นเรือง	๕๓ ม.๗ ต.ปงดอน อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง ม.๖ ต.ปงดอน อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง ๑๗๖ ม.๖ ต.ปงดอน อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง	เศรษฐกิจพอเพียง ผักอินทรีย์ ข้าว
แม่สูก	๗	๑.นายแถม ธิคม ๒. นายประเสริฐ โลมากุล ๓. นายวิสุทธิ ขยันทำ ๔. นางภัทราพร ใจหาญ ๕. นายยงยุทธ์ ปินใจกุล ๖. นายศรีเมือง เป็นวงศ์ ๗. นายมณี ละมูล	๑๑๒ ม.๒ ต.แม่สูก อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง ๘๖ ม.๑๐ ต.แม่สูก อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง ๓๔ ม.๓ ต.แม่สูก อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง ๑๑ ม.๓ ต.แม่สูก อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง ๑๗๕ ม.๔ ต.แม่สูก อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง ๑๒ ม.๕ ต.แม่สูก อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง ๑๐๗ ม.๑๑ ต.แม่สูก อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง	ไม้ เศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจพอเพียง
เมืองมาย	๓	๑. นายบรรเทา หน่อคำ ๒. นายปทุม เกิดผล ๓. นายพรรค ไหวคิด	ม.๔ ต.เมืองมาย อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง ๑๗ ม.๔ ต.เมืองมาย อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง ม.๕ ต.เมืองมาย อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง	เศรษฐกิจพอเพียง ถั่วลิสง เศรษฐกิจพอเพียง
ทุ่งผึ้ง	๔	๑.นายอเนก ประสม ๒. นายสุขุม วังเสาร์ ๓. นายชัยเนตร นวลแก้ว ๔. นายชาญ จานแก้ว	๑๔๗ ม.๒ ต.ทุ่งผึ้ง อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง ๑๗ ม.๔ ต.ทุ่งผึ้ง อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง ๗๕/๒ ม.๓ ต.ทุ่งผึ้ง อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง ๕ ม.๑ ต.ทุ่งผึ้ง อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง	ไร่นาสวนผสม มะนาว ไร่นาสวนผสม ไร่นาสวนผสม
วิเชตนคร	๔	๑. นายนิกร ตามสัตย์ ๒. นายเหมือน สติ ๓. นายวิศาล ชัยยศ ๔. นายสุชาติ ต้นโชค	๒๖๖ ม.๒ ต.วิเชตนคร อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง ๒๘๐ ม.๒ ต.วิเชตนคร อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง ๑๗๖ ม.๕ ต.วิเชตนคร อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง ๒๗๔ ม.๙ ต.วิเชตนคร อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง	ไร่นาสวนผสม เศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจพอเพียง ไร่นาสวนผสม
รวม	๓๒			

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม/พัฒนาชุมชนอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง, พ.ศ.๒๕๖๗

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นางสาวสิริน ชะเอมเทศ

บ้านเลขที่ ๑๗๖ หมู่ ๖ ตำบลแม่สุก อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

สถานการณ์ของพื้นที่ : ระยะเวลา ๑ ปี ๒๕๑๘ คุณประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์จบกณวนศาสตร์ ได้จบการศึกษาจากคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และได้กลับมาทำงานที่จังหวัดลำปาง โดยได้รับผิดชอบการปลูกป่าและบุกเบิกป่า ด้วยใจรักการทำเกษตรกรรมจึงได้ซื้อที่จากชาวบ้าน และได้เริ่มทำเกษตรกรรมเล็กๆก่อน แต่ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

ระยะที่ ๒ ปี ๒๕๓๒-๒๕๓๕ จากบทเรียนที่ล้มลุกคลุกคลาน จึงทราบว่าไม่ควรลองผิดลองถูก ควรศึกษาเรียนรู้ประสบการณ์จากท่านอื่น ที่ประสบความสำเร็จ และลดความเสี่ยงลงได้มาก และเพาะปลูกพืชที่มีศักยภาพ โอกาสเท่านั้นคือปัจจัยแรกสู่ความสำเร็จ จึงได้ลองนำส้มโชกุนที่ประเมินแล้วว่ามีความเหมาะสม นำมาปลูกจำนวน ๔๐๐ ต้น เป็นเจ้าแรกของภาคเหนือ พบว่าการเจริญเติบโตดีมากจึงปลูกเพิ่มในปีที่ ๒ และ ๓ เป็นจำนวน ๕,๐๐๐ ต้น เมื่อได้ผลผลิตพบว่ารสชาติอร่อย เข้มข้น จัดจ้าน เป็นเอกลักษณ์ ผิวสีทองสวยงาม ขายได้ราคาสามารถสร้างรายได้ดีมาก ทั้งผลส้ม ทั้งกิ่งพันธุ์ จึงได้ตั้งชื่อสวนส้มนี้ว่า สวนเพชรล้านนาและส้มโชกุนเพชรล้านนาเพื่อใช้เป็นชื่อเพื่อการตลาด(หมายความว่าพื้นที่เล็กๆแห่งนี้มีเป้าหมายเพื่อประกอบกิจกรรมด้านการเกษตรที่ดีเด่นให้เป็นที่ประจักษ์ จรัสแสงบรรเจิดดังเพชรเม็ดงามบนเรือนหวานแห่งล้านนา) และได้ขยายพื้นที่ปลูกออกไปจนครบ ๑๐,๐๐๐ ต้น หรือ ๒๐๐ ไร่เศษในที่สุด ในขณะที่ส้มโชกุนออกสู่ตลาดก็ได้ตระหนักถึงพิษอันตรายร้ายแรงของสารเคมี จึงได้หาวิธีลดการใช้สารเคมี โดยศึกษาถึงระบบนิเวศแมลงของสวนส้ม และได้ประสบความสำเร็จในการป้องกันกำจัดโรคแมลงส้มโดยชีววิธี จนสำเร็จ

ระยะที่ ๓ เกิดภาวะภัยแล้งจากปรากฏการณ์เอลนีโญ ทำให้สวนส้มจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนเป็นการทำการเกษตรที่หลากหลาย ตอนนั้นเกิดภัยแล้ง จึงมาจับการเลี้ยงสัตว์แทน และได้ปรับเปลี่ยนเป็นการเกษตรแบบผสมผสาน โดยเน้นแนวทางการทำเกษตรอินทรีย์ จนประสบความสำเร็จจนถึงปัจจุบัน เกิดองค์ความรู้มากมาย เป็นแหล่งเรียนรู้และศึกษาดูงาน

ปี ๒๕๕๗ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมการเกษตรมีนโยบายเรื่องการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ขึ้น เพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชนและเห็นว่ากลุ่มเกษตรอินทรีย์เพชรล้านนา เป็นแหล่งที่มีทั้งวิชาความรู้ และการทำการเกษตรแบบผสมผสาน ที่เน้นปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการทำการเกษตรอินทรีย์แบบครบวงจร ทั้งพืช สัตว์ ประมงโดยมีองค์ความรู้มากมาย รวมทั้งที่ตั้งอยู่ในพื้นที่สะดวกต่อการติดต่อสื่อสาร และการเดินทาง ทำให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีเกษตรกรแวะเข้ามาศึกษาดูงานอย่างสม่ำเสมอ และได้มีเกษตรกรผู้ดูแลฟาร์มคือ นางสาวสิริน ชะเอมเทศ ซึ่งมีความรู้ความสามารถในการดูแลฟาร์ม และถือเป็นเกษตรกรต้นแบบ ต่อมาได้มีการนำกิจกรรมต่างๆ มาลงที่ ศพก.

แนวทางการพัฒนา :

๑. พัฒนาระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

ในการบริหารจัดการ ศพก. หรือการประชุมทุกครั้งจะมีการประชุมร่วมกับคณะกรรมการแปลงใหญ่ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาร่วมกัน โดย ศพก. เปรียบเหมือนจุดศูนย์กลางการพัฒนา โดยกระจายไปสู่แปลงใหญ่ทั้งหมด ๓ แปลง มีทิศทางการพัฒนาไปในทางเดียวกัน คือ ลดต้นทุนการผลิต ๒๐ % เพิ่มผลผลิต ๒๐% ดังนี้

๑) แปลงใหญ่ไผ่ แนวทางในการพัฒนา ได้แก่

๑. ลดต้นทุนการผลิต ได้ ๒๐ %
๒. พัฒนาคุณภาพของผลผลิต เพิ่มมูลค่า โดยการแปรรูป ได้ ๒๐%
๓. เชื่อมโยงการตลาด
๔. พัฒนาเกษตรกรสมาชิกแปลงใหญ่สู่ Smart farmer

๒) แปลงใหญ่มะนาว แนวทางในการพัฒนา ได้แก่

๑. ลดต้นทุนการผลิต ได้ ๒๐ %
๒. เพิ่มผลผลิตและพัฒนาคุณภาพผลผลิต ได้ ๒๐%
๓. ได้รับรองมาตรฐาน GAP ๑๐%
๔. เชื่อมโยงการตลาด
๕. พัฒนาเกษตรกรสมาชิกแปลงใหญ่สู่ Smart farmer

๓) แปลงใหญ่สับปะรด แนวทางในการพัฒนา ได้แก่

๑. ลดต้นทุนการผลิต ได้ ๒๐ %
๒. เพิ่มผลผลิตและพัฒนาคุณภาพผลผลิตเป็นสับปะรดน้ำหนึ่ง ได้ ๒๐%
๓. ได้รับรองมาตรฐาน GAP ๑๐%
๔. เชื่อมโยงการตลาด
๕. พัฒนาเกษตรกรสมาชิกแปลงใหญ่สู่ Smart farmer

๒. พัฒนาเครือข่าย ศพก. แหล่งความรู้และศึกษาดูงานในพื้นที่

พัฒนา ศพก. เครือข่าย ทั้ง ๓๖ เครือข่าย ให้เป็นแหล่งศึกษาดูงาน และกระจายความรู้ข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้เกิดการพัฒนาเกษตรในพื้นที่อย่างทั่วถึง

๓. พัฒนาพืชที่มีศักยภาพ และพัฒนาการตลาด

พืชที่มีศักยภาพในอำเภอแจ้ห่ม ได้แก่ ไผ่ มะนาว สับปะรด มะม่วง

๔. พัฒนาความปลอดภัยทางการผลิตพืช

สินค้าของ ศพก.แจ้ห่ม และเครือข่าย ศพก. แปลงใหญ่ทั้ง ๓ แปลง เน้นการผลิตที่มีความปลอดภัยต่อผู้ผลิต ผู้บริโภค โดยอำเภอแจ้ห่ม มีนโยบายในการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย มีการสุ่มตรวจสินค้าเกษตรในทุกตำบล ตำบลละ ๑๒๐ ตัวอย่าง โดยเน้นสินค้าที่อยู่ในกลุ่มแปลงใหญ่ ศพก.เครือข่าย กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ และเกษตรกรในพื้นที่ๆ มีการผลิตสินค้าเกษตรเพื่อจำหน่าย เพื่อสร้างการรับรู้เรื่องความปลอดภัย และกระตุ้นให้เกษตรกรผลิตสินค้าที่มีความปลอดภัย

เป้าหมายของการดำเนินงาน

๑) เป้าหมายการพัฒนาขยายเครือข่ายสู่ ศพก. และแปลงใหญ่

- ๑) การลดต้นทุนการผลิต ๒๐%
- ๒) การเพิ่มผลผลิต ๒๐%
- ๓) การพัฒนาคุณภาพและการแปรรูป ยกระดับสินค้า
- ๔) การเชื่อมโยงตลาด
- ๕) การบริหารจัดการ

การสร้าง Smart Farmer

๑. คัดเลือกอาสาสมัครเกษตรกร อกม. หรือเกษตรกรผู้นำที่มีศักยภาพ
๒. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้
๓. จัดกระบวนการเรียนรู้ทุกหมู่บ้านใช้หลายเวที
๔. วิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ พืช และตัวเกษตรกร เพื่อจัดทำกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ตอบโจทย์ปัญหาในพื้นที่ และสามารถพัฒนาได้ตามเป้าหมาย
๕. จัดทำแปลงเรียนรู้/จุดสาธิต ในแต่ละตำบล เพื่อเป็นจุดเรียนรู้ จุดเรียนรู้ปุ๋ยเคมีร่วมปุ๋ยอินทรีย์

อินทรีย์

๖. จัดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ที่มีการรวมตัวและมีศักยภาพในการพัฒนาต่อ
๗. ต่อยอดขยายเครือข่ายขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานในพื้นที่
๘. บูรณาการหน่วยงานในพื้นที่

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การสร้างเครือข่าย ศพก. ที่มีครอบคลุมในทุกพื้นที่ ทุกตำบล ถึง ๓๖ เครือข่าย

- หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. วิชาการผลิตไฟเพื่อการค้า
๒. วิชาการเลี้ยงไก่ประดู่หางดำและไก่ไข่อินทรีย์
 ๓. วิชาการปลูกส้มโออินทรีย์
 ๔. วิชาเกษตรทฤษฎีใหม่
 ๕. วิชาเศรษฐกิจพอเพียง
 ๖. วิชาเกษตรผสมผสาน
 ๗. วิชาการทำบัญชีครัวเรือน
 ๘. วิชาการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า
 ๙. วิชาการปลูกข้าวนาโยนและข้าวอินทรีย์
 ๑๐. วิชาเลี้ยงปลาโดยวิธีธรรมชาติ
 ๑๑. การเลี้ยงสุกร
 ๑๒. การเลี้ยงแกะเนื้อ
 ๑๓. การทำก๊าซชีวภาพ

หลักสูตรบังคับ

๑. วิชาเกษตรทฤษฎีใหม่
๒. วิชาเศรษฐกิจพอเพียง
๓. วิชาเกษตรผสมผสาน

หลักสูตรเสริม

๑. วิสาหกิจชุมชน
๒. แผนธุรกิจชุมชน
๓. การจัดการศัตรูพืช

ศูนย์เครือข่าย จำนวน ๓๘ ศูนย์

ตารางที่ ๒๖ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุลประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ประธานศูนย์เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศพก.แจ้ห่ม	การเกษตรแบบผสมผสาน	๕	แจ้ห่ม	นายสุระพล จันท์ศรี	๐๘๖๑๘๘๗๗๑๑
๒	ศพก.แจ้ห่ม	ปลูกข้าว ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และใช้สารชีวภัณฑ์	๖	แจ้ห่ม	นายบวร ธีวธรรมกุล	๐๖๑๓๑๐๙๖๐๕
๓	ศพก.แจ้ห่ม	การเกษตรแบบผสมผสาน	๘	แจ้ห่ม	นางวันเย็น อวดกล้า	๐๙๓๑๓๑๕๑๓๗
๔	ศพก.บ้านสา	มะม่วง	๓	บ้านสา	นายคงบุญโชติ กลิ่นฟุ้ง	๐๘๗๑๗๘๖๓๑๓
๕	ศพก.บ้านสา	การเกษตรแบบผสมผสาน	๔	บ้านสา	นางชนกนิพภา แสนวงศ์	๐๘๔๖๓๖๔๔๑๙
๖	ศพก.บ้านสา	ผลิตสับปะรดคุณภาพ และลดต้นทุน	๕	บ้านสา	นายบุญมา คำลือ	๐๘๑๗๔๖๗๔๘๑
๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสับปะรดบ้านสา	สับปะรด	๕	บ้านสา	นายภูมิพิภักดิ์ ภักดี	๐๘๒๑๘๐๔๑๓๑
๘	ศพก.บ้านสา	แปรรูปข้าวกล้อง และข้าวกล้องหอมล้านนา	๖	บ้านสา	นางวริษา จิตใหญ่	๐๘๙๒๖๐๕๕๖๑
๙	ศพก.บ้านสา	ไม้ผล	๗	บ้านสา	นายคลอง อุดชุม	๐๘๑๐๓๕๔๕๓๓
๑๐	ศพก.ปงดอน	ไม้ผล/ไม้ยืนต้น	๑	ปงดอน	นายมงคล แก่นราช	๐๙๘๗๕๓๐๘๑๙
๑๑	ศพก.ปงดอน	ไม้ผล/ไม้ยืนต้น	๑	ปงดอน	นายเสรี ประมาณ	๐๙๕๒๗๑๓๐๘๐
๑๒	ศพก.ปงดอน	ไม้ยืนต้น	๑	ปงดอน	ร.อ.วิโรจน์ อุปนันไชย	
๑๓	ศพก.ปงดอน	ปลูกผักอินทรีย์	๑	ปงดอน	นายสว่าง มีธรรม	๐๙๘๗๗๔๙๔๔๖
๑๔	ศพก.ปงดอน	เกษตรแบบผสมผสาน เศรษฐกิจพอเพียง การเลี้ยงกบจำศีล	๓	ปงดอน	นายพิเดช สัตย์มาก	๐๘๙-๙๕๒๒๓๓๖
๑๕	ศคปช.ปงดอน	การจัดการดินปุ๋ยชุมชน	๖	ปงดอน	นายวิทยา เรือนคำ	๐๖๓๑๒๔๐๙๐๐
๑๖	ศจช.ปงดอน	การจัดการศัตรูพืชชุมชน	๖	ปงดอน	นายสีมา คนฟู	๐๘๔๔๘๒๑๙๕๑

ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุลประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ประธานศูนย์เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑๗	ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลปงดอน	การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	๖	ปงดอน	นายเกษม กองหมี่	๐๘๑๐๓๕๘๑๖๖
๑๘	ศพก.วัดแม่สุกศึกษา	เศรษฐกิจพอเพียง	๑	แม่สุก	นางนิศรา โลมากุล	
๑๙	ศพก.แม่สุก	เกษตรแบบผสมผสาน	๒	แม่สุก	นายแถม ธิคม	๐๘๖๑๘๓๖๑๙๑
๒๐	ศพก.แม่สุก	ไร่นาสวนผสม	๔	แม่สุก	นายวัชร ทอสุข	๐๙๓๒๙๓๑๙๒๑
๒๑	วิสาหกิจชุมชนไฟ้แม่สุก	ไฟ้	๖	แม่สุก	นายณัฐนันท์ ปัญญาชาติรักษ์	
๒๒	ศพก.แม่สุก	ไร่นาสวนผสม	๑๐	แม่สุก	นายประเสริฐ โลมากุล	๐๙๙๗๒๘๒๙๔๒
๒๓	ศพก.เมืองมาย	แปรรูปถั่วลิสง	๕	เมืองมาย	นายทวี บุญยีน	๐๘๖๐๔๖๙๐๑๑
๒๔	ศพก.เมืองมาย	ปศุสัตว์	๖	เมืองมาย	นายแก้วมูล วงศ์สิงห์	๐๘๖๑๙๗๙๓๓๒
๒๕	ศพก.เมืองมาย	เลี้ยงสัตว์	๖	เมืองมาย	นางพัชรินทร์ ทรายมูล	๐๘๖๔๙๗๓๓๓๒
๒๖	ศพก.เมืองมาย	การแปรรูปผลผลิตการเกษตร	๗	เมืองมาย	นางเสาร์แก้ว อ่อนหวาน	๐๖๔๗๙๒๐๙๐๕
๒๗	ศพก.ทุ่งผึ้ง	เศรษฐกิจพอเพียง	๑	ทุ่งผึ้ง	นางคำมี อุทัยา	
๒๘	ศพก.ทุ่งผึ้ง	เกษตรแบบผสมผสาน	๒	ทุ่งผึ้ง	นายอเนก ประสม	๐๘๖๑๘๗๗๑๑๒
๒๙	ศพก.ทุ่งผึ้ง	ประมง	๓	ทุ่งผึ้ง	นายชัยเนตร นวลแก้ว	๐๘๑๐๒๓๔๔๗๑
๓๐	ศพก.แปลงใหญ่มะนาวอำเภอแจ้ห่ม	มะนาวนอกฤดู ในวงบ่อและนอกวงบ่อ	๔	ทุ่งผึ้ง	นายสุขุม วงเสาร์	๐๘๑๘๘๔๓๙๔๑
๓๑	ศพก.วิเชตนคร	ไร่นาสวนผสม	๓	วิเชตนคร	นางอัมภาพร เคร่งครัด	๐๘๙๘๕๔๒๙๗๕
๓๒	ศพก.วิเชตนคร	ไร่นาสวนผสม	๔	วิเชตนคร	นายจันทร์คำ หอมแก่นจันทร์	๐๖๒๓๐๘๑๐๗๗
๓๓	ศพก.วิเชตนคร	ทฤษฎีใหม่	๕	วิเชตนคร	นายธรรมนิตย์ สะอาด	๐๘๑๘๑๔๘๗๒๗
๓๔	ศพก.วิเชตนคร	ปศุสัตว์	๘	วิเชตนคร	นางยุพิน วรรณารักษ์	๖๑๒๘๔๙๑๗๙
๓๕	ศพก.วิเชตนคร	มะนาวนอกฤดู	๘	วิเชตนคร	นายจรูญ ลำดวน	๐๙๔๘๓๐๕๕๐๙

ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุลประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ประธานศูนย์เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๓๖	ศพก.วิเชตนคร	ลำไยนอกฤดู มะนาวนอกฤดู	๑๐	วิเชตนคร	นายวรชัย อุตรัสัก	๐๖๑๓๑๐๙๖๐๕
๓๗	ศพก.วิเชตนคร	ผักไฮโดรโปนิิกส์	๘	วิเชตนคร	นางสาวสุภาภรณ์ ลำดวน	๐๙๐-๙๗๑๖๒๗๖
๓๘	ศพก.แม่สุก	เกษตรแบบผสมผสาน	๒	แม่สุก	นางรัชณี ใจอ่อน	๐๘๑-๒๙๒๗๔๔๒

แผนที่แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่อำเภอแจ้ห่ม

อำเภอแจ้ห่ม มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๓ กลุ่ม ได้แก่ แปลงใหญ่สับปะรด แปลงใหญ่ผัก และแปลงใหญ่ถั่วลิสง

แผนการผลิตรายกลุ่มของแปลงใหญ่สับปะรดบ้านสา

ที่อยู่ ตำบลบ้านสา อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

กิจกรรมผลิตสับปะรด

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๑๐,๐๐๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๘,๐๐๐ บาท (๒๐%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๔ ตัน/ไร่ เป็น ๕ ตัน/ไร่ (๒๐%)
- เป้าหมายรายได้ ๒๐,๐๐๐ บาท/ไร่
- ประเมินการรายจ่าย ๘,๐๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. พัฒนาคุณภาพผลผลิต
๒. ลดต้นทุนการผลิต
๓. แปรรูปผลผลิต

ตารางที่ ๒๗ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่สับปะรด อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

กิจกรรม	เดือน											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ปลูก				←	→							
ใส่ปุ๋ย							←	→				
เก็บเกี่ยว			←	→								

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม, พ.ศ.๒๕๖๗

แผนการผลิตรายกลุ่มของแปลงใหญ่ผักปงดอน

ที่อยู่ ตำบลบ้านสา อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

กิจกรรมผักกาดเขียวปลี

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๖,๐๐๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๔,๘๐๐ บาท (๒๐%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๕ ตัน/ไร่ เป็น ๖ ตัน/ไร่ (๒๐%)
- เป้าหมายรายได้ ๒๑,๐๐๐ บาท/ไร่
- ประเมินการรายจ่าย ๔,๘๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. พัฒนาคุณภาพผลผลิต
๒. ลดต้นทุนการผลิต

ตารางที่ ๒๘ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ผัก อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

กิจกรรม	เดือน											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ปลูก	↔											
ใส่ปุ๋ย	↔	↔	↔									
เก็บเกี่ยว			↔									

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม, พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๒๙ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ประธาน	เบอร์โทรศัพท์ประธาน
๑	บ้านสา	แปลงใหญ่สับปะรด	สับปะรด	๔๔	๖๐๐	นายบุญส่ง แต้มีดี	๐๘๑-๒๘๘๓๖๒๗
๒	ปงดอน	แปลงใหญ่ผัก	ผักกาดเขียวปลี	๓๑	๖๐	นายสีมา คนฟู	๐๘๔-๔๘๒๑๙๕๑
๓	เมืองมาย	แปลงใหญ่ถั่วลิสง	ถั่วลิสง	๑๒๙	๕๑๓	นายกมล ชัดแข็งแรง	๐๘๕-๗๒๑๒๔๔๘

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม, พ.ศ.๒๕๖๗

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

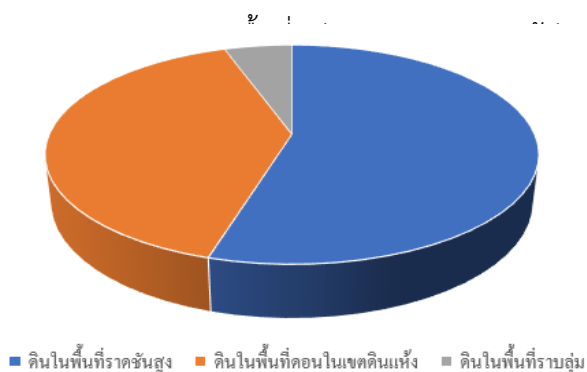
๑) ทรัพยากรดิน

ดินในพื้นที่อำเภอแจ้ห่ม

ตารางที่ ๓๐ แสดงทรัพยากรดินอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	๓๙๑,๔๑๔	๕๔.๕๗
ดินในพื้นที่ตอนในเขตดินแห้ง	๒๘๗,๙๔๒	๔๐.๑๕
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	-	-
กลุ่มชุดดินผสม	-	-
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๓๗,๘๔๘	๕.๒๘

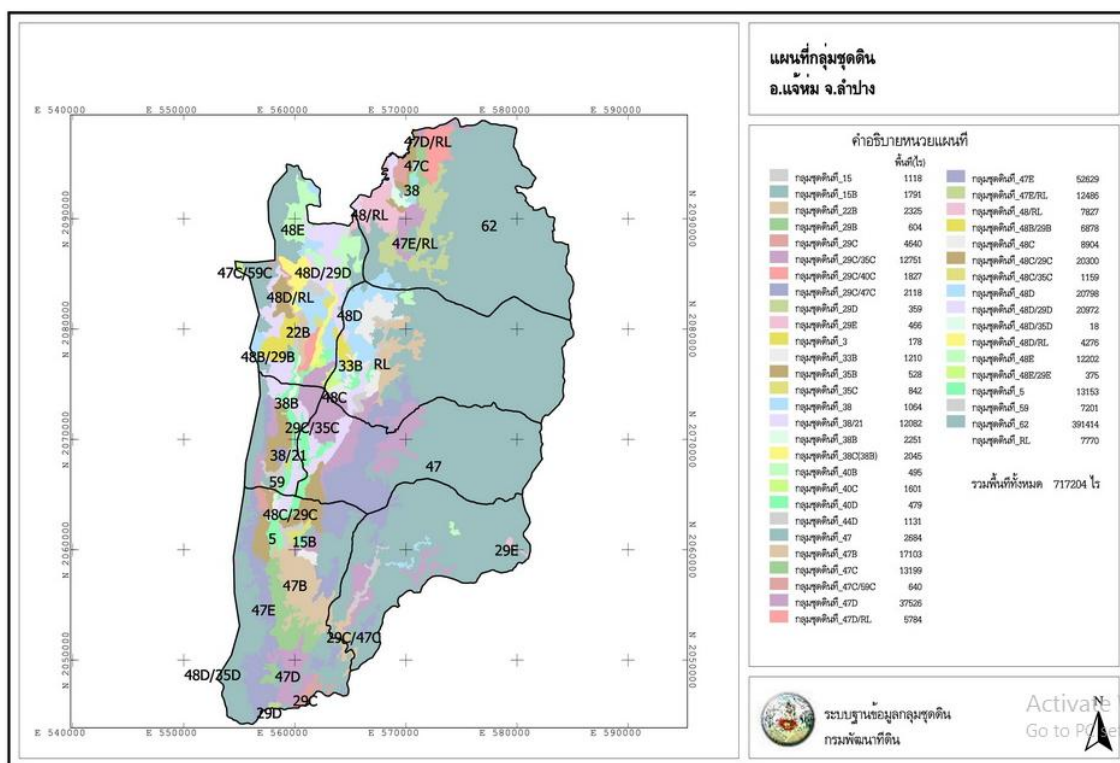
ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๖

ภาพที่ ๑๙ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม พ.ศ.๒๕๖๖)

แผนที่แสดงทรัพยากรดิน อำเภोजันทน์ จังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๒๐ แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดินอำเภोजันทน์ จังหวัดลำปาง
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๖)

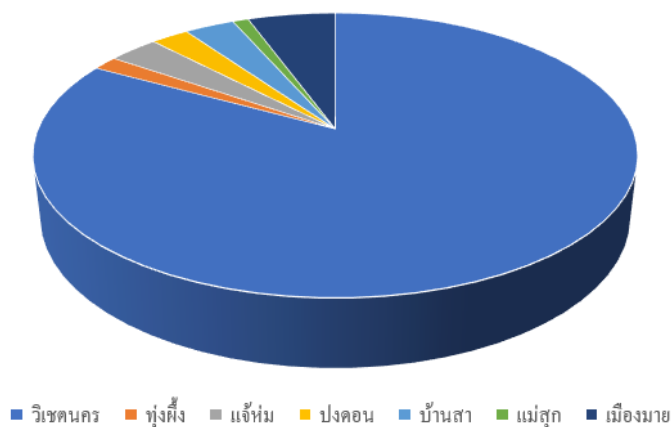
๒) ทรัพยากรน้ำ

อำเภोजันทน์ เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๗๐% ของพื้นที่ทั้งหมด นอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลอำเภोजันทน์ จังหวัดลำปาง รวมทั้งสิ้น ๒๔๘ บ่อ แยกรายตำบลได้ดังนี้

ตำบลวิเชตนคร	จำนวน ๒๐๖ บ่อ
ตำบลทุ่งผึ้ง	จำนวน ๔ บ่อ
ตำบลแจ้ห่ม	จำนวน ๘ บ่อ
ตำบลปงดอน	จำนวน ๖ บ่อ
ตำบลบ้านสา	จำนวน ๘ บ่อ
ตำบลแม่สุก	จำนวน ๒ บ่อ
ตำบลเมืองมาย	จำนวน ๑๔ บ่อ

กราฟแท่งแสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภोज้ำห่ม จังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๒๑ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภोज้ำห่ม จังหวัดลำปาง
(ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ.๒๕๖๔)

แผนที่แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภोज้ำห่ม จังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๒๒ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภोज้ำห่ม จังหวัดลำปาง
(ที่มา : ระบบบริการข้อมูลแผนที่ส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๔)

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบ และในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน อำเภोज้ำห่ม มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน ๑ แห่ง และโครงการชลประทานใหญ่ จำนวน ๒ แห่ง

๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

“สับปะรดบ้านสา”

ตำบลบ้านสา อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง เป็นพื้นที่ดอนภูเขาและป่าเสื่อมโทรม ในฤดูแล้งจะขาดแคลนน้ำในการทำการเกษตร ด้วยสภาพพื้นที่ดังกล่าวชาวบ้านจึงได้มีการทดลองนำ “สับปะรดพันธุ์ปัตตาเวีย” ซึ่งเป็นพืชที่สามารถเจริญเติบโตและทนสภาพความแห้งแล้งได้ดีมาปลูกเพื่อส่งโรงงานแปรรูป แต่อาจเป็นเพราะปัจจัยของสภาพพื้นที่และภูมิอากาศ จึงทำให้ผลผลิตสับปะรดที่ได้นั้นมีลักษณะที่แตกต่างจากพันธุ์ดั้งเดิม คือ มีรสชาติหวาน เนื้อฉ่ำและมีสีเหลืองใส เหมาะสำหรับบริโภคสดและเป็นพืชขึ้นชอบของผู้ที่ได้รับประทาน ทำให้เป็นที่ต้องการของตลาด สับปะรดบ้านสาจึงนับเป็นพืชเศรษฐกิจและเป็นพืชอัตลักษณ์ของท้องถิ่นอำเภอแจ้ห่ม ช่วยสร้างอาชีพและรายได้ให้แก่เกษตรกรได้อย่างดี โดยตำบลบ้านสามีเกษตรกรและพื้นที่ปลูกสับปะรดมากที่สุดของอำเภอแจ้ห่ม กว่า ๑,๐๐๐ ไร่ ผลผลิตประมาณ ๕,๐๐๐ ตัน/ปี และเป็นอันดับที่ ๒ ของจังหวัดลำปาง รองจากตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเมืองลำปาง โดยผลผลิตสับปะรดของตำบลบ้านสา จะออกมากที่สุดในช่วงเดือนมิถุนายนถึงกรกฎาคม แบ่งการจำหน่ายออกเป็น ๒ ส่วน คือ จำหน่ายผลส่งโรงงานเพื่อแปรรูปและจำหน่ายผลสดเพื่อการบริโภค ในอัตราส่วน ๗๐ : ๓๐ ซึ่งสับปะรดผลสดราชมจะอยู่ระหว่างกิโลกรัมละ ๒๐-๓๕ บาท

๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ

๑.๔.๑ ชนิดสินค้าข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอแจ้ห่ม มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวทั้งหมด จำนวน ๔๐,๐๗๕.๑๕ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑๓,๓๓๕.๖๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๙๗ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๒๐,๗๓๒.๘๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๖๑ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๖,๐๐๖.๖๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕.๓๙ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๗๑,๓๒๕.๑๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๐๓

ตารางที่ ๓๑ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอแจ้ห่ม	๑๓,๓๓๕.๖๖	๒๐,๗๓๒.๘๑	๖,๐๐๖.๖๘	๗๑,๓๒๕.๑๓	๑๑๑,๔๐๐.๒๘
แจ้ห่ม	๓,๒๕๒.๔๙	๑,๓๙๒.๙๙	๑,๕๙๖.๑๔	๖,๒๙๘.๖๗	๑๒,๕๔๐.๒๙
บ้านสา	๓,๙๗๔.๖๒	๑,๓๙๗.๘๙	๘๔๙.๒๒	๑๙,๔๖๘.๐๐	๒๕,๖๘๙.๗๒
ปงดอน	๓,๐๓๗.๗๒	๔,๕๕๓.๑๕	๖๓๗.๙๐	๑๑,๖๙๑.๕๐	๑๙,๙๒๐.๒๗
แม่สุก	๒๗.๘๗	๗,๑๘๐.๘๗	๑,๐๘๑.๒๖	๙,๔๙๑.๐๐	๑๗,๗๘๑.๐๐
เมืองมาย	-	๗๑๓.๖๖	๑๑๑.๑๐	๑,๙๒๖.๕๖	๒,๗๕๑.๓๓
ทุ่งผิง	-	๒,๑๔๖.๔๘	๑,๒๖๘.๖๐	๑๐,๔๘๙.๗	๑๓,๙๐๔.๗๘
วิเชตนคร	๓,๐๔๒.๙๖	๓,๓๔๗.๗๗	๔๖๒.๔๖	๑๑,๙๕๙.๗๐	๑๘,๘๑๒.๘๙

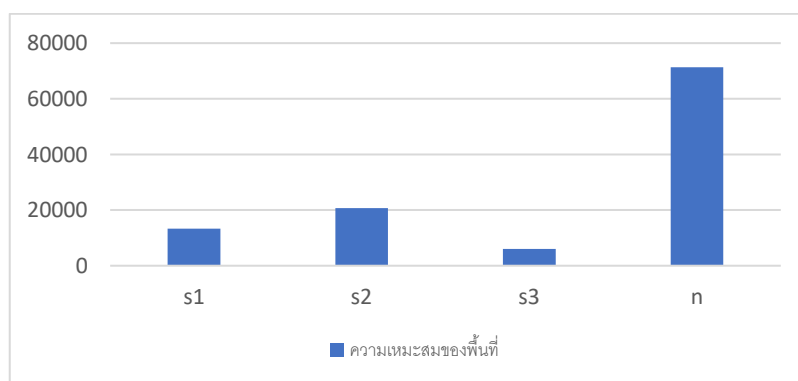
ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๖

แผนที่แสดงความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว

ภาพที่ ๒๓ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอแจ้ห่ม
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๖)

กราฟแสดงความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว

ภาพที่ ๒๔ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว อำเภอแจ้ห่ม
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม, พ.ศ.๒๕๖๖)

(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

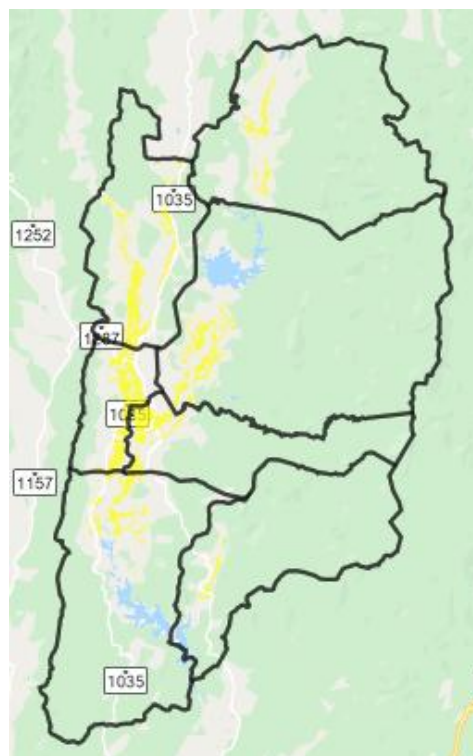
อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๒๘,๒๙๖.๔๗ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลแม่สุก จำนวน ๕,๘๒๐.๐๙ ไร่ รองลงมาคือตำบลวิเชตนคร จำนวน ๔,๖๐๒.๐๗ ไร่ และตำบลปงดอน จำนวน ๔,๑๙๒.๒๒ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๒ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกข้าว (ไร่)
๑	แจ้ห่ม	๓,๕๔๓.๔๗
๒	บ้านสา	๓,๐๗๑.๐๔
๓	ปงดอน	๔,๑๙๒.๒๒
๔	แม่สุก	๕,๘๒๐.๐๙
๕	เมืองมาย	๔,๑๒๔.๐๕
๖	ทุ่งผึ้ง	๓,๑๗๘.๑๑
๗	วิเชตนคร	๔,๖๐๒.๐๗
	รวม	๒๘,๕๓๑.๐๔

ที่มา: ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว

ภาพที่ ๒๕ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอแจ้ห่ม
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๖)

(๓) พื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม

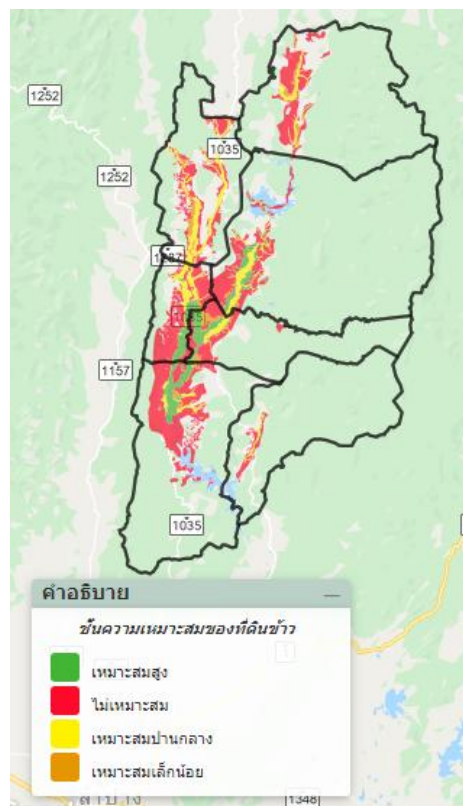
อำเภอแจ้ห่ม มีพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๒๗,๗๐๖.๑๐ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๙,๐๙๒.๙๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๘๒ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๐,๑๓๑.๒๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๕๗ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๖,๐๐๖.๖๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๖๘ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๒,๔๗๕.๑๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘.๙๓

ตารางที่ ๓๓ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอแจ้ห่ม	๙,๐๙๒.๙๗	๑๐,๑๓๑.๒๙	๖,๐๐๖.๖๙	๒,๔๗๕.๑๗	๒๗,๗๐๖.๑๐
แจ้ห่ม	๒,๓๖๗.๕๐	๒๒.๘๖	๑,๕๙๖.๑๔	๓๗.๑๓	๔,๐๒๓.๖๒
บ้านสา	๑,๒๐๙.๕๐	๑,๐๕๙.๒๖	๘๔๙.๒๒	๕๒๒.๑๒	๓,๖๔๐.๑๐
ปงดอน	๒,๘๑๙.๒๗	๔๕๔.๘๘	๖๓๗.๙๐	๘๑๔.๘๙	๔,๗๒๖.๙๔
แม่สุก	-	๔,๖๓๒.๒๖	๑,๐๘๑.๒๖	๕๒๔.๗๖	๖,๒๓๐.๒๘
เมืองมาย	-	๕๕๕.๓๒	๑๑๑.๑๐	๖๕.๓๙	๗๓๑.๘๑
ทุ่งผึ้ง	-	๘๑๕.๐๐	๑,๒๖๘.๖๐	๔๐๐.๑๓	๒,๔๘๓.๗๓
วิเชตนคร	๒,๖๙๖.๗๐	๒,๕๙๑.๗๑	๔๖๒.๔๗	๑๑๐.๗๕	๕,๘๖๑.๖๒

ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๔๗

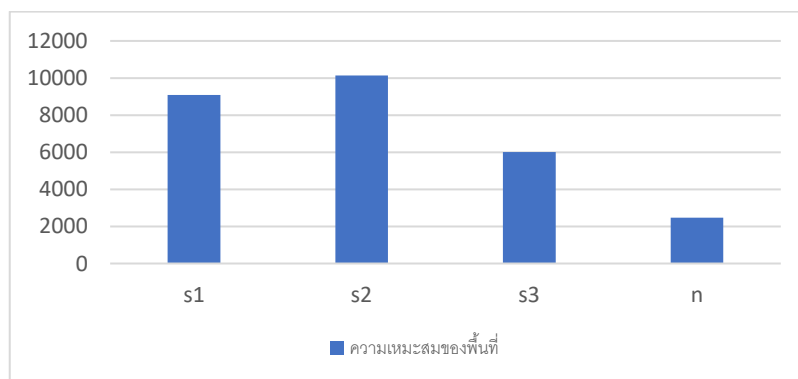
แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอแจ้ห่ม

ภาพที่ ๒๖ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอแจ้ห่ม

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๗)

กราฟแผนภูมิแสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอแจ้ห่ม

ภาพที่ ๒๗ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอแจ้ห่ม
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม, พ.ศ.๒๕๖๗)

๒) ปริมาณการผลิต

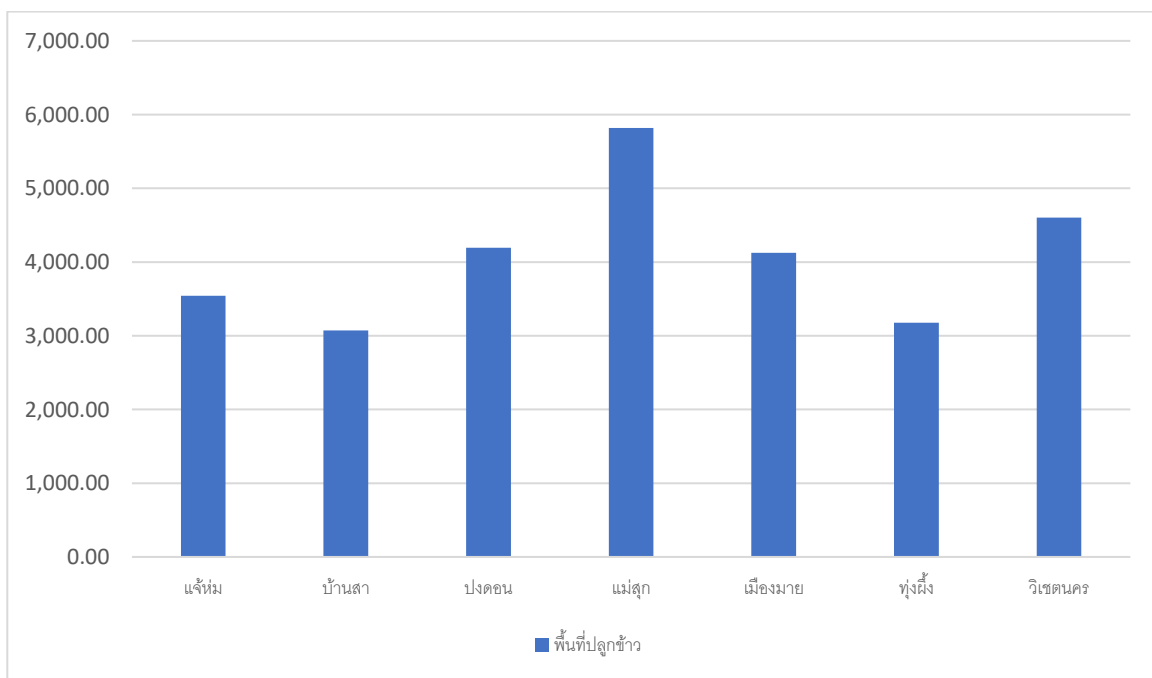
อำเภอแจ้ห่ม มีพื้นที่ การปลูกข้าว จำนวน ๒๘,๒๙๖.๔๗ ไร่ ๕,๕๗๐ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากตำบลแม่สุก จำนวน ๕,๘๒๐.๐๙ ไร่ จำนวน ๙๗๐ ครัวเรือน รองลงมาคือ ตำบลวิเชตนคร จำนวน ๔,๖๐๒.๐๗ ไร่ จำนวน ๙๔๕ ครัวเรือน และตำบลปงดอน จำนวน ๔,๑๙๒.๒๒ ไร่ ๘๑๕ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๔ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
แจ้ห่ม	๘๖๙	๓,๕๔๓.๔๗	๓,๕๔๓.๔๗	๒,๐๔๑.๐๔	๐.๕๗๖
บ้านสา	๖๓๑	๓,๐๗๑.๐๔	๓,๐๗๑.๐๔	๑,๗๒๙.๐๐	๐.๕๖๓
ปงดอน	๘๑๕	๔,๑๙๒.๒๒	๔,๑๙๒.๒๒	๒,๒๙๓.๑๔	๐.๕๔๗
แม่สุก	๙๗๐	๕,๘๒๐.๐๙	๕,๘๒๐.๐๙	๓,๒๗๐.๘๙	๐.๕๖๒
เมืองมาย	๖๙๓	๔,๑๒๔.๐๕	๔,๑๒๔.๐๕	๒,๑๗๗.๕๐	๐.๕๒๘
ทุ่งผึ้ง	๖๘๓	๓,๑๗๘.๑๑	๓,๑๗๘.๑๑	๑,๗๕๔.๓๒	๐.๕๕๒
วิเชตนคร	๙๔๕	๔,๖๐๒.๐๗	๔,๖๐๒.๐๗	๒,๗๐๑.๔๒	๐.๕๘๗
รวม	๕,๖๐๖	๒๘,๕๓๑	๒๘,๕๓๑	๑๕,๙๖๗	๐.๕๕๙

ที่มา : ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๗

แผนภูมิแสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๒๘ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

(๑) การใช้พันธุ์ดี ได้แก่ สันป่าตอง ๑ กข.๖ กข.๑๔ กข.๑๐ ขาวดอกมะลิ ๑๐๕

(๒) การเตรียมดิน ได้แก่ ไถตะ ตีแปร คราดลูป ค่าใช้จ่าย ๘๐๐-๑๐๐๐ บาท/ไร่

(๓) การปลูก ได้แก่ นาดำ นาหว่าน และนาไร่

(๔) ระบบการให้น้ำ

๔.๑ น้ำขังไว้ตลอด จนข้าวสุกแก่ระยะพลับพลึง ไข่น้ำออก

๔.๒ ให้น้ำแบบเปียกสลับแห้ง

๔.๓ น้ำฝน

(๕) การดูแลรักษา

ข้าวนาดำ

๕.๑ ระยะต้นกล้า จะมีขั้นตอน ดังนี้

๑. ทดน้ำเข้าแปลง	เครื่องสูบน้ำ
๒. เปิดหน้าดิน	ไถหัวหมู, ไถจาน, โรตารี
๓. ย่อยดิน	คราด
๔. ทำเทือก	แผ่นลูปปรับระดับดิน, เครื่องชักร่องน้ำ
๕. ระบายน้ำออกจากแปลง	เครื่องสูบน้ำ
๕. หว่านเมล็ด	หว่านมือ เครื่องหว่านเมล็ด
๖. หว่านปุ๋ย	หว่านด้วยมือ เครื่องหว่านปุ๋ย

๗. ทดน้ำเข้าแปลง	เครื่องสูบน้ำ
๘. ถอนกล้า	แรงงานคน
๕.๒ ระยะปักดำ จะมีขั้นตอน ดังนี้	
๑. ทดน้ำเข้าแปลง	เครื่องสูบน้ำ
๒. เปิดหน้าดิน	ไถหัวหมู, ไถจาน, โรตารี
๓. ย่อยดิน	คราด
๔. ปักดำ	แรงงานคน ,เครื่องปักดำ
๕. ระบายน้ำเข้าแปลง	เครื่องสูบน้ำ
๖. หว่านปุ๋ย	หว่านด้วยมือ เครื่องหว่านปุ๋ย
๗. พ่นยา	เครื่องพ่นยาแบบสะพายหลัง
๘. ระบายน้ำออกจากแปลง	เครื่องสูบน้ำ
๙. เก็บเกี่ยว	เครื่องเก็บเกี่ยวนวด, เครื่องตัดหญ้า, เคียว
๑๐. นวดข้าว	ใช้แรงงานคน, เครื่องนวดข้าวแบบใช้เครื่องยนต์
๑๑. ลดความชื้นข้าวเปลือก	ตาก
๑๒. เก็บรักษา	ยุ้งฉางข้าว
๑๓. ขนส่ง	รถอีแต่น รถยนต์ ๔-๑๐ ล้อ

ข้าวนาหว่าน

๑. ทดน้ำเข้าแปลง	เครื่องสูบน้ำ
๒. เปิดหน้าดิน	ไถหัวหมู, ไถจาน, โรตารี
๓. ย่อยดิน	คราด
๔. ทำเทือก	แผ่นปรับระดับดิน, เครื่องจักรongน้ำ
๕. ระบายน้ำออกจากแปลง	เครื่องสูบน้ำ
๖. หว่านเมล็ดข้าว	หว่านด้วยมือ , เครื่องหว่านเมล็ด
๗. หว่านปุ๋ย	หว่านด้วยมือ , เครื่องหว่านปุ๋ยแบบสะพายหลัง
๘. ทดน้ำเข้าแปลง	เครื่องสูบน้ำ
๙. พ่นยา	เครื่องพ่นยาแบบสะพายหลัง
๑๐. ระบายน้ำออกจากแปลง	เครื่องสูบน้ำ
๑๑. ลดความชื้นข้าวเปลือก	ตาก
๑๒. เก็บเกี่ยว	เครื่องเก็บเกี่ยวนวด, เครื่องตัดหญ้า, เคียว
๑๓. นวดข้าว	ใช้แรงงานคน, เครื่องนวดข้าวแบบใช้เครื่องยนต์
๑๔. เก็บรักษา	ยุ้งฉางข้าว
๑๕. ขนส่ง	รถอีแต่น รถยนต์ ๔-๑๐ ล้อ

ข้าวไร่

๑. เปิดหน้าดิน	ไถหัวหมู, ไถจาน, จอบ
๒. หยอด/โรยเมล็ดข้าว	เครื่องหยอดเมล็ดแบบหลุม, เครื่องโรยเมล็ดแบบแถว
๓. หว่านปุ๋ย	เครื่องหว่านปุ๋ยแบบสะพายหลัง
๔. พ่นยา	เครื่องพ่นยาแบบสะพายหลัง
๕. เก็บเกี่ยว	เคียว เครื่องตัดหญ้า

๖. นวดข้าว ใช้แรงงานคน, เครื่องนวดแบบเครื่องยนต์ (ขนาดเล็ก)
 ๗. เก็บรักษา ฉางข้าว
 ๘. ขนส่ง รถอีแต่น รถมอเตอร์ ๔-๑๐ ล้อ

(๖) การใส่ปุ๋ย

ครั้งที่ ๑ ข้าวอายุ ๑๕-๒๐ วัน สูตร ๑๘-๒๐-๐ และหรือ ๔๖-๐-๐ หรือ ๑๖-๑๖-๘ หรือ ๑๕-๑๕-๑๕ จำนวน ๓๕ -๔๕ กิโลกรัม/ไร่

ครั้งที่ ๒ ข้าวอายุ ๕๐-๖๐ วัน สูตร ๑๘-๒๐-๐ และหรือ ๔๖-๐-๐ จำนวน ๑๐-๒๕ กิโลกรัม/ไร่

(๗) การเก็บเกี่ยว เมื่อข้าวเริ่มออกดอกประมาณ ๘๐%ของพื้นที่ ให้นับต่อไปอีก ๒๘-๓๐ วัน จะครบกำหนดเก็บเกี่ยวข้าว หรือกะประมาณอายุข้าวประมาณ ๑๑๐ – ๑๒๐ วัน แต่ควรระบายน้ำออกจากแปลงนา ก่อนเก็บเกี่ยว ๗-๑๐ วัน เพื่อให้ข้าวสุกแก่สม่ำเสมอ และทำให้แปลงนาแห้ง สะดวกในการเก็บเกี่ยว

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว โดยการใช้คนนวด เครื่องนวด หรือเครื่องเกี่ยวนวด แล้วตากแดดเพื่อลดความชื้น

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

๙.๑ ใช้สารเคมีกำจัดแมลงศัตรูพืช เช่น เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล โรคไหม้ข้าว

๙.๒ ใช้ชีวภัณฑ์ เช่น บิวเวอเรีย ไตรโคเดอร์มา ป้องกันกำจัดศัตรูพืช

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอแจ้ห่ม มีการปลูกข้าว ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าว						←	△					→
	←			→							←	→

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๒๙ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง
 (ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม, พ.ศ.๒๕๖๗)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอแจ้ห่ม มีต้นทุนการผลิตข้าว โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุน เป็นเงิน ๓,๙๕๐ บาท และพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุน เป็นเงิน ๓,๙๕๐ บาท

ตารางที่ ๓๕ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๗ อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

รายการ (ตัวอย่าง)	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ
	นาปี	นาปรัง	นาปี	นาปรัง	
ไถตะ (ตัวอย่างกิจกรรม)	๖๐๐	๖๐๐	๖๐๐	๖๐๐	
ไถแปร	๖๐๐	๖๐๐	๖๐๐	๖๐๐	
พันธุ์	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐	อัตรา ๒๕ กก./ไร่
ปลูก (รถปลูก)	๔๕๐	๔๕๐	๔๕๐	๔๕๐	ใช้ ๑.๕ แรง ๆ ๓๐๐ บาท
ยาคุมวัชพืช (๒ ครั้ง)	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	ใช้คุมหญ้า ๔๐๐
ปุ๋ย ๑๘ กก./ไร่ (๒ ครั้ง)	๓๐๐ ๓๐๐	๓๐๐ ๓๐๐	๓๐๐ ๓๐๐	๓๐๐ ๓๐๐	๔๖-๐-๐ ใส่ กระสอบ ๘๐๐ ใส่ ได้ ๓ ไร่ ๑๖-๒๐-๐ ใส่กระสอบ ๘๐๐ ๑๕-๑๕-๑๕
ค่าแรงใส่ปุ๋ย	๓๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	
ให้น้ำ ๘ ครั้ง/ปี					
เก็บเกี่ยวต้นละ ๑๒๐ บาท	๑๐๐๐	๑๐๐๐	๑๐๐๐	๑๐๐๐	๑๐ คนต่อ๒ ไร่ รถเกี่ยว ๘๐๐ ต่อไร่ เต้า ๑๕๐๐ ต่อไร่
รวม	๓,๙๕๐	๓,๙๕๐	๓,๙๕๐	๓,๙๕๐	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม, พ.ศ.๒๕๖๗

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

แนวโน้มราคาข้าวสูงขึ้นเนื่องจากกลไกการตลาด ภาวะแห้งแล้งทำให้ปริมาณการผลิตข้าวในประเทศลดลง

(๑) วิธีการตลาด

ลักษณะการขายของเกษตรกรส่วนใหญ่ขายข้าวดิบให้กับรถเกี่ยวขนาดข้าวทันที หรือบางส่วนตากเพื่อขายข้าวให้กับโรงสีข้าวในชุมชน

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอแจ้ห่ม มีโรงสีข้าว ๑๙ แห่ง

ภาพที่ ๓๐ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว อำเภอแจ้ห่ม

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม, พ.ศ.๒๕๖๗)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอแจ้ห่ม มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านข้าว จำนวน ๒ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้
ตารางที่ ๓๖ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
๑	นายบวร ธิวัชรธรรมกุล	๖	แจ้ห่ม	แจ้ห่ม	๒๕๕๘	ข้าว
๒	นางวริษา จิตใหญ่	๖	บ้านสา	แจ้ห่ม	๒๕๕๙	ข้าว

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม, พ.ศ.๒๕๖๖

๑.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๓๗ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด ๑.ภัยธรรมชาติ ๒.การถือครองที่ดิน ๓.ปัจจัยการผลิต ๔.คุณภาพผลผลิต	๑.เกิดอุทกภัยในฤดูฝนและขาดแคลนน้ำในฤดูแล้งทำให้ผลผลิตเสียหาย ๒.บางพื้นที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ที่ดิน ทำให้ไม่สามารถขอรับรองมาตรฐานการผลิตได้ ๓.ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง เป็นการเพิ่มภาระด้านต้นทุนให้เกษตรกร ๔.มีการระบาดของโรคและแมลงศัตรู	๑.ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีระบบน้ำหยด ๒.ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มดำเนินการกิจกรรมลดต้นทุน เช่น ผลิตเมล็ดพันธุ์ใช้เอง การใช้ปุ๋ยสั่งตัดตามค่าวิเคราะห์ดิน เป็นต้น ๓.จัดทำแปลงพยานเพื่อเฝ้าระวังการระบาดของศัตรูพืช ๔.จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ด้านการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ๕.ให้ความรู้ด้านการป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกวิธี	ทุกตำบล	มาก
ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๑.ระบบการตลาด ๒.องค์ความรู้ด้านการใช้สารเคมี	๑.เกษตรกรขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการตลาด ๒.เกษตรกรใช้สารเคมีในการปลูกพืชในปริมาณมากและยังขาดความรู้เรื่องการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย	๑.ศึกษาดูงานกลุ่มที่ประสบความสำเร็จด้านการจัดการตลาดสินค้า ๒.ถ่ายทอดความรู้และส่งเสริมการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง ๓.ส่งเสริมการจัดการศัตรูพืชด้วยระบบ IPM ๔.ส่งเสริมการปลูกพืชหมุนเวียนและผสมผสาน ๕.ส่งเสริมการเก็บดินเพื่อวิเคราะห์ธาตุอาหาร	ทุกตำบล	มาก

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
๓.การจัดการพื้นที่	๓.เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกพืช เชิงเดี่ยวและปลูกในพื้นที่ซ้ำ ๆ ไม่มีการปรับปรุงบำรุงดิน			
ด้านการแปรรูปผลผลิต และผลิตภัณฑ์ ๑.เทคโนโลยี ๒.วัตถุดิบ ๓.ตลาด	๑.ขาดเครื่องมือและอุปกรณ์ใน การแปรรูป ๒.วัตถุดิบในการแปรรูปขาด แคลนในบางช่วง ๓.ไม่มีตลาดรองรับสินค้า	๑.บูรณาการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนงบประมาณเพื่อ จัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ ๒.สร้างเครือข่ายเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรที่เป็นวัตถุดิบ ในการแปรรูป ๓.ส่งเสริมและให้ความรู้การจัดทำตลาดสินค้าออนไลน์	ทุกตำบล	มาก

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของอำเภอแจ้ห่ม

ตารางที่ ๓๘ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	S๑. เกษตรกรมีความรู้ความเชี่ยวชาญในการผลิตพืช S๒. มีเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmers) และเกษตรกรรุ่นใหม่ ที่พร้อมจะพัฒนา และมีแนวคิดใหม่ ๆ ในการทำการเกษตร S๓. มีการผลิตพืชที่หลากหลาย S๔. เกษตรกรผลิตพืช สัตว์ บางส่วนเพื่อใช้ในการดำรงชีวิต เน้นเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง S๕. การผลิตพืช สัตว์ ประมง ที่หลากหลาย ทำให้เป็นแหล่งอาหารสำคัญของคนในชุมชน และตลาดนอกชุมชน S๖. มีการปลูกพืชแบบ Contact farming ทำให้ไม่มีปัญหาด้านการตลาด	W๑. เกษตรกรยังขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการตลาด W๒. เกษตรกรใช้สารเคมีในการปลูกพืชในปริมาณมากและยังขาดความรู้เรื่องการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย W๓. เกษตรกรมีภารกิจในการทำ การเกษตรและภารกิจอื่นๆ มาก ทำให้ไม่มีเวลาในการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพ และขาดการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ W๔. เกษตรกรบางรายยังยึดติดกับวิธีการเดิมๆ ไม่เปิดรับวิธีการใหม่ๆ W๕. ขาดการทำบัญชีรายรับรายจ่าย และการจดบันทึก W๖. เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุค่อนข้างสูง W๗. เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกพืชเชิงเดี่ยวและปลูกในพื้นที่ซ้ำ ๆ ไม่มี การปรับปรุงบำรุงดิน
โอกาส (O)	กลยุทธ์เชิงรุก (SO)	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)
O๑. มีเขื่อนกักคอกหมาที่จุน้ำ ได้มากที่สุด ในจังหวัดลำปางและมีแหล่งน้ำสำหรับการเกษตร อุดมสมบูรณ์สามารถทำการเกษตรได้ตลอดทั้งปี O๒. มีการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐในการพัฒนา และแก้ปัญหาแหล่งน้ำในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ O๓. มีบริษัท โรงงาน โบรกเกอร์ เข้ามาส่งเสริมการปลูกพืชอย่างสม่ำเสมอโดยรับซื้อผลผลิต เกษตรกรในราคาที่ เป็นธรรม	๑. พัฒนาเกษตรกร และสร้างโอกาสการเรียนรู้ ผ่านศูนย์เรียนรู้ จุดเรียนรู้ เกษตรกรผู้นำ ในชุมชน และเทคโนโลยีสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ต่างๆ ๒. ส่งเสริมการผลิตพืชที่มีคุณภาพ และควบคุมการผลิตให้ปลอดภัย ได้มาตรฐานตามที่ตลาดต้องการ ๓. ขอกการรับรองคุณภาพสินค้า หรือการรับรองคุณภาพแหล่งผลิต พืช สัตว์ เช่น GAP เป็นต้น	๑. หน่วยงานให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการทำการเกษตร การทำบัญชีครัวเรือน เทคโนโลยีการผลิต และแปรรูป การตลาดสินค้าเกษตร เป็นต้น ๒. ส่งเสริมให้เกษตรกรรู้จักศึกษาความรู้ด้วยตนเองในช่วงเวลาว่าง ผ่านช่องทางการเรียนรู้ต่างๆ ในชุมชน ได้แก่ สื่อประชาสัมพันธ์ สื่อออนไลน์ ศูนย์การเรียนรู้ จุดเรียนรู้ และอาสาสมัครเกษตรหรือเกษตรกรผู้นำ

รวมทั้งดูแลในเรื่องเทคโนโลยีการผลิต รวมถึงต้นทุนบางส่วนอีกด้วย ๐๔. มีหน่วยงานของรัฐเข้าสนับสนุนในการพัฒนาอาชีพ ทั้งทุนทรัพย์ ความรู้ ๐๕. มีจุดศึกษาดูงานในพื้นที่หลากหลายด้าน ๐๖. กระแสของการบริโภคอาหารที่ปลอดภัย ไม่ใช่สารเคมีเพิ่มมากขึ้น		๓. ใช้เทคโนโลยีในการวางแผน การผลิตและการตลาด เพื่อช่วยประหยัดเวลา ลดต้นทุน ค่าใช้จ่าย และแรงงาน เช่น เทคโนโลยีระบบน้ำ เทคโนโลยีการผลิตพืชนอกฤดู เทคโนโลยีคมนาคมและระบบสื่อสารออนไลน์ในการสั่งซื้อ - ขายของ - ส่งของ เป็นต้น
ภัยคุกคาม (T) T๑. ปัญหาอุทกภัยในฤดูฝนและขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค และการเกษตรในฤดูแล้ง T๒. บางพื้นที่ขาดเอกสารสิทธิ์ที่ดิน T๓. ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง T๔. มีโรคและแมลงระบาด	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) ๑. ทำการเกษตรโดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง ทำการเกษตรที่หลากหลายเพื่อกระจายความเสี่ยง หลีกเสี่ยงการเกษตรที่เสี่ยงเสียหายได้ง่ายเมื่อเกิดภัยพิบัติ และติดตามพยากรณ์อากาศ หรือสถานการณ์โรคแมลงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้วางแผนการผลิต และป้องกันได้ ๒. ปรับกระบวนการผลิตให้เหมาะสม ใช้เทคโนโลยีเพื่อลดต้นทุน และหาวิธีการสร้างมูลค่าเพิ่ม หรือหารายได้จากอาชีพเสริม ๓. เช่าพื้นที่ทำการเกษตรที่สามารถสร้างรายได้และคุ้มค่าต่อการลงทุน หรือไปรับจ้างด้าน การเกษตร ในกรณีไม่มีที่ทำกินเป็นของตนเอง ๔. พื้นที่ต้นน้ำ หรือพื้นที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ ควรทำการเกษตรเพื่อเลี้ยงชีพ และปรับกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ๕. ประเมินสถานการณ์น้ำใช้เพื่อการเกษตร และลดพื้นที่การปลูกพืชใช้น้ำมากในช่วงฤดูแล้ง ๖. ให้ความรู้เกษตรกรเรื่องโรคและแมลงที่สำคัญ และวิธีการป้องกันกำจัด	กลยุทธ์เชิงรับ (WT) ๑. ให้ความรู้เรื่องการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย เน้นการทำ การเกษตรแบบผสมผสาน และการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน เพื่อลดต้นทุนการผลิต ๒. ปรับเปลี่ยนทัศนคติของเกษตรกร ในการทำการเกษตรแบบสมัยใหม่ โดยเน้นการลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต ๓. ประเมินสถานการณ์น้ำใช้เพื่อการเกษตร และปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชใช้น้ำน้อยในช่วงฤดูแล้ง หรือทำปศุสัตว์แทน ๔. พักดิน หรือปลูกพืชบำรุงดินช่วงรอฤดูกาลผลิตใหม่

๓.๒ การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

- ๑.๑ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรด้านการผลิตสินค้าเกษตรมาตรฐาน
- ๑.๒ ผลักดันและส่งเสริมเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรมาตรฐาน
- ๑.๓ เชื่อมโยงแหล่งผลิตสินค้าและตลาด

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

- ๒.๑ พัฒนาความรู้และเกษตรกรต้นแบบการทำบัญชีครัวเรือน
- ๒.๒ ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าสินค้าโดยการแปรรูป
- ๒.๓ จัดทำแผนการผลิตรายแปลง และรายกลุ่ม

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

- ๓.๑ ส่งเสริมการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการประกอบอาชีพ

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

- ๔.๑ ถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดการทรัพยากรในพื้นที่ทำการเกษตรอย่างถูกต้อง
- ๔.๒ ส่งเสริมการจัดการศัตรูพืชด้วยระบบ IPM

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา

๑. แนวทางการพัฒนา

๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๑.๑.๑ ข้าว

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ (สิ่งที่คาดหวังหรือผลสำเร็จที่จะให้เกิด)

- การลดต้นทุนการใช้จ่าย
- การเพิ่มผลผลิตต่อพื้นที่

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน (วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์การลดต้นทุนการผลิตข้าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โครงการที่ ๑.ส่งเสริมการใช้จ่ายตามค่าวิเคราะห์ดิน

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว

โครงการที่ ๑.ส่งเสริมการใช้จ่าย PGPR เพิ่มเพิ่มผลผลิตข้าว

๑.๑.๒ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ (สิ่งที่คาดหวังหรือผลสำเร็จที่จะให้เกิด)

- การจัดการหนอนกระทุ้งข้าวโพดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน (วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์รณรงค์ส่งเสริมการควบคุมและกำจัดหนอนกระทุ้งข้าวโพด

โครงการที่ ๑.สร้างการรับรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการหนอนกระทุ้งข้าวโพด

๑.๑.๓ พืชผัก

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ (สิ่งที่คาดหวังหรือผลสำเร็จที่จะให้เกิด)

- ส่งเสริมการผลิตผักปลอดภัยและผักอินทรีย์

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน (วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์สร้างเกษตรกรต้นแบบและเครือข่ายกลุ่มผลิตผักปลอดภัย/อินทรีย์

โครงการที่ ๑.ส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้และการจัดการการผลิตผักปลอดภัย/อินทรีย์

๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๑.๒.๑ YSF

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ (สิ่งที่คาดหวังหรือผลสำเร็จที่จะให้เกิด)

- เพิ่มทักษะและพัฒนาองค์ความรู้

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน (วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชื่อมโยงเครือข่ายเพื่อการพัฒนา YSF

โครงการที่ ๑.จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะและองค์ความรู้เครือข่าย

๑.๒.๒ วิสาหกิจชุมชน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- สร้างความเข้มแข็งให้กับกิจกรรมของกลุ่มวิสาหกิจ

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน(วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอะไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์พัฒนากระบวนการบริหารจัดการกลุ่ม

โครงการที่ ๑.ถ่ายทอดความรู้และเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การบริหารจัดการกลุ่ม

๑.๒.๓ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/กลุ่มยุวเกษตรกร/กลุ่มส่งเสริมอาชีพ

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- เพิ่มองค์ความรู้และทักษะเพิ่มต่อยอดพัฒนากลุ่ม

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน(วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอะไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ส่งเสริมเทคโนโลยีการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตร

โครงการที่ ๑.ถ่ายทอดความรู้การแปรรูปและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

๑.๒.๔ แปลงใหญ่

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- สร้างความเข้มแข็งกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน(วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอะไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์พัฒนาทักษะการบริหารจัดการกลุ่ม

โครงการที่ ๑.เชื่อมโยงเครือข่ายแปลงใหญ่ภายในและนอกอำเภอ และจัดเวทีเสวนา

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระบบการบริหารจัดการกลุ่ม

๑.๒.๕ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- เพิ่มศักยภาพและพัฒนาองค์ความรู้

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน(วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอะไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ส่งเสริมและต่อยอดพัฒนาองค์ความรู้

โครงการที่ ๑.ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้

๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๑.๓.๑ ที่ดิน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- การอนุรักษ์ความอุดมสมบูรณ์ของดิน

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์การปรับปรุงบำรุงดินอย่างเหมาะสมหลังการปลูกพืช

โครงการที่ ๑.ส่งเสริมการปลูกพืชช่วยบำรุงดินและปุ๋ยพืชสด

๑.๓.๒ แหล่งน้ำ

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- การบริหารจัดการน้ำอย่างถูกต้องและเหมาะสม

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

โครงการที่ ๑.ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการจัดการน้ำตามความเหมาะสมของ

ชนิดพืชและสภาพพื้นที่

๓. ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ตารางที่ ๓๙ ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	วิธีดำเนินงาน	ปี ๒๕๖๕		ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ผู้รับผิดชอบ
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
๑.พัฒนาการผลิตสินค้า ๒.พัฒนาเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร/องค์กร	๑.โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยสั่งตัดและผสมปุ๋ยใช้เอง	๑.ลดต้นทุนค่าปุ๋ยเคมี ๒.เพิ่มปริมาณ/คุณภาพผลผลิตสินค้า ๓.เสริมสร้างทักษะความรู้ทางการเกษตรแก่เกษตรกรผู้นำ	อกม เกษตรกรผู้นำ เกษตรกรทั่วไป อำเภอแจ้ห่ม จำนวน ๖๔ ราย	อ.แจ้ห่ม	๑.ประชาสัมพันธ์ ๒.รับสมัครเกษตรกร ๖๔ ราย (หมู่บ้านละ ๑ ราย) ๓.จัดอบรม เก็บตัวอย่างดินตรวจวิเคราะห์ ผสมปุ๋ยสั่งตัด ๔.จัดทำแปลงเรียนรู้การใช้ปุ๋ยสั่งตัด ๕.ติดตามประเมินผล	๖๔ ราย	๓๒,๓๖๐	๖๔ ราย	๓๒,๓๖๐	๖๔ ราย	๓๒,๓๖๐	สนง.เกษตรอำเภอแจ้ห่ม
๑.พัฒนาการผลิตสินค้า ๒.พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	โครงการส่งเสริมการใช้น้ำหมักและน้ำหมักชีวภาพ	๑.เพื่อลดต้นทุนค่าปุ๋ย ๒.เพิ่มปริมาณ/คุณภาพผลผลิต ๓.ลดการเผากำจัดเศษซากวัสดุทางการเกษตร ๔.ฟื้นฟูสภาพดิน	อกม เกษตรกรผู้นำ เกษตรกรทั่วไป อำเภอแจ้ห่ม จำนวน ๗๐ ราย	อ.แจ้ห่ม	๑.ประชาสัมพันธ์ ๒.คัดเลือกเกษตรกร ๗๐ ราย (ตำบลละ ๑๐ ราย) ๓.จัดอบรมสาธิตการผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ ๔.ติดตามและประเมินผล	๗๐ ราย	๒๙,๘๐๐	๗๐ ราย	๒๙,๘๐๐	๗๐ ราย	๒๙,๘๐๐	สนง.เกษตรอำเภอแจ้ห่ม

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	วิธีดำเนินงาน	ปี ๒๕๖๕		ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ผู้รับผิดชอบ
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
๑.พัฒนาการผลิตสินค้า ๒.พัฒนาเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร/องค์กร	๑. โครงการส่งเสริมความรู้การจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน ๒. โครงการส่งเสริมความรู้การจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน	๑.เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้วิธีการจัดการศัตรูพืชโดยใช้วิธีผสมผสาน IPM	เกษตรกรอำเภอแจ้ห่ม จำนวน ๗๐ ราย	อ.แจ้ห่ม	๑.คัดเลือกเกษตรกร ๗๐ ราย (ตำบลละ ๑๐ ราย) ๒.จัดกระบวนการเรียนรู้ ๓ ครั้ง ๓.จัดตั้งกลุ่มเครือข่ายเฝ้าระวังการระบาดของศัตรูพืช ๔.ติดตามและประเมินผล	๗๐ ราย	๓๒,๐๐๐	๗๐ ราย	๓๒,๐๐๐	๗๐ ราย	๓๒,๐๐๐	สนง.เกษตรอำเภอแจ้ห่ม
๑.พัฒนาการผลิตสินค้า ๒.พัฒนาเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร/องค์กร	๒. โครงการส่งเสริมการผลิตกับดักล่อแมลงเพื่อป้องกันกำจัดศัตรูพืช	๑)เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ในการทำกับดักเพื่อกำจัดแมลงศัตรูพืชและสามารถผลิตใช้เองได้ ๒) เพื่อควบคุมการระบาดของแมลงศัตรูพืชในพื้นที่	- เกษตรกรอำเภอแจ้ห่ม จำนวน ๑๐๐ ราย - ผลิตกับดักแมลง ๒,๐๐๐ ชิ้น	อ.แจ้ห่ม	๑) ประชาสัมพันธ์ รับสมัครเกษตรกร ๗๐ ราย (ตำบลละ ๑๐ ราย) ๒) จัดอบรม ๓) ผลิตกับดักล่อแมลง นำไปใช้ป้องกันกำจัดแมลงในชุมชน ทุกหมู่บ้าน ๔) ติดตามประเมินผล	๑๐๕ ราย	๑๙,๘๐๐	๑๐๕ ราย	๑๙,๘๐๐	๑๐๕ ราย	๑๙,๘๐๐	สนง.เกษตรอำเภอแจ้ห่ม

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	วิธีดำเนินงาน	ปี ๒๕๖๕		ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ผู้รับผิดชอบ
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
๑.พัฒนาการผลิตสินค้า ๒.พัฒนาเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร/องค์กร	๓. โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย	๑.เพื่อพัฒนาสินค้าเกษตรปลอดภัย ๒.เพื่อให้เกษตรกรมีสุขภาพดี คุณภาพชีวิตดี ลดรายจ่าย ๓.เพื่อเรียนรู้การจัดการศัตรูพืชแบบ IPM	เกษตรกรจำนวน ๗๐ ราย	อ.แจ้ห่ม	๑.คัดเลือกเกษตรกร ๗๐ ราย (ตำบลละ ๑๐ ราย) ๒.จัดกระบวนการเรียนรู้ ๓ ครั้ง ๓.จัดตั้งกลุ่มเครือข่ายผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย ๔.ติดตามและประเมินผล	๗๐ ราย	๓๐,๐๐๐	๗๐ ราย	๓๐,๐๐๐	๗๐ ราย	๓๐,๐๐๐	สนง.เกษตรอำเภอแจ้ห่ม
๑.พัฒนาเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร/องค์กร	โครงการส่งเสริมการเลี้ยงจิ้งหรีดเป็นอาชีพเสริม	๑.พัฒนาอาชีพและเสริมรายได้แก่สมาชิก ๒.เพิ่มแหล่งอาหารโปรตีนทางเลือกให้แก่ชุมชน	๑.อบรมสมาชิกวิสาหกิจชุมชน/กลุ่มเกษตรกร ๗๐ ราย ๒.จัดทำจุดสาธิตการเลี้ยงจิ้งหรีดจำนวน ๑ จุด	อ.แจ้ห่ม	๑.ประชาสัมพันธ์ ประชุมชี้แจงรับสมัคร เกษตรกรจำนวน ๗๐ คน (ตำบลละ ๕ ราย) ๒.จัดอบรมการเลี้ยงจิ้งหรีด ๓.จัดทำจุดเรียนรู้การเลี้ยงจิ้งหรีด ๔)ติดตามประเมินผล	๓๕ ราย	๒๐,๖๐๐	๓๕ ราย	๒๐,๖๐๐	๓๕ ราย	๒๐,๖๐๐	สนง.เกษตรอำเภอแจ้ห่ม

บรรณานุกรม

สืบค้นจากแหล่งข้อมูล

<https://agri-map-online.moac.go.th/>

http://www.cmmet.tmd.go.th/forecast/pt/pt_Data/Northern_Metdata.php

<http://www.korsorlampang.net/index.php>

ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร

แผนพัฒนาอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ภาคผนวก

โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยสั่งตัดและผสมปุ๋ยใช้เอง

๑. หลักการและเหตุผล

อำเภอแจ้ห่ม มีการทำเกษตรกรรมที่หลากหลาย อาทิ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วเหลืองฝักสด ถั่วดำ ผักกาดเขียวปลี ลำไย มะนาว และพืชผักอื่นๆ โดยแต่ละรอบการผลิต เกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยเคมีเติมลงไปในพื้นที่เพื่อหวังจะบำรุงพืช ใส่ปุ๋ยตามสูตรทั่วไปตามท้องตลาด หรือใส่ตามความเคยชิน บางครั้งปุ๋ยที่ใช้ไปมีปริมาณที่มากเกินไปจนทำให้สูญเสียและต้นทุนสูง หรือบางครั้งก็ใช้น้อยกว่าความต้องการของพืชชนิดนั้นๆ ทำให้ผลผลิตได้ไม่ดีเท่าควร เนื่องจากเกษตรกรยังขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการใช้ปุ๋ย ไม่ทราบถึงปริมาณความต้องการธาตุอาหารของพืช ดังนั้นการให้ความรู้ด้านการความเข้าใจเรื่องดินและการใช้ปุ๋ยที่ถูกต้องเหมาะสม โดยใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเพื่อลดต้นทุน หรือที่เรียกว่า “ปุ๋ยสั่งตัด” จึงมีความจำเป็น และควรส่งเสริมการใช้ปุ๋ยสั่งตัดและผสมปุ๋ยไว้ใช้เอง

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ ลดต้นทุนค่าปุ๋ยเคมี
- ๒.๒ เพิ่มปริมาณ/คุณภาพผลผลิตสินค้า
- ๒.๓ เสริมสร้างทักษะความรู้ทางการเกษตรแก่เกษตรกรผู้นำ

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรผู้นำทุกหมู่บ้าน หมู่บ้านละ ๑ ราย จำนวน ๖๔ ราย

๔. พื้นที่ดำเนินการ

อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม ๒๕๖๕ - กันยายน ๒๕๖๗

๖. แผนการดำเนินงาน

- จัดทำแผนการปฏิบัติงานร่วมกับเกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ดำเนินโครงการตามแผนที่วางไว้
- ติดตามประเมินผล

๗. วิธีดำเนินงาน

๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ
๒. รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมรับการอบรม จำนวน ๖๔ ราย
๓. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการการเก็บตัวอย่างดิน การตรวจวิเคราะห์การใช้ปุ๋ยสั่งตัด
๔. จัดทำแปลงเรียนรู้การใช้ปุ๋ยสั่งตัด
๕. ติดตามและประเมินผล

๘. งบประมาณ รวมงบประมาณทั้งสิ้น ๓๒,๓๖๐ บาท ดังนี้

- ๑) อบรมเกษตรกร (ค่าอาหารกลางวัน) ๑ วัน ๖๔ ราย ๆ ละ ๘๐ บาท เป็นเงิน ๕,๑๒๐ บาท
- ๒) อบรมเกษตรกร (ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม) ๑ วัน ๖๔ รายๆละ ๒ มื้อๆ ละ ๒๐ บาท เป็นเงิน ๒,๕๖๐ บาท
- ๓) ค่าป้ายไวนิลความรู้ ขนาด ๘๐ x ๑๘๐ cm จำนวน ๒ ป้าย ๆ ละ ๓๐๐ บาท เป็นเงิน ๖๐๐ บาท
- ๔) วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการอบรม เป็นเงิน ๒๔,๐๘๐ บาท ได้แก่

รายการ	ราคาต่อหน่วย	จำนวน	หน่วย	งบประมาณ
ชุดตรวจธาตุอาหารNPKในดิน ๕๐ ตัวอย่าง	๕,๕๐๐	๒	ชุด	๑๑,๐๐๐
ขวดสกัดดิน	๔	๒๐๐	ใบ	๘๐๐
เครื่องชั่ง	๒,๐๐๐	๑	เครื่อง	๒,๐๐๐
แม่ปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐	๖๕๐	๕	กระสอบ	๓,๒๕๐
แม่ปุ๋ยสูตร ๑๘-๔๖-๐	๑,๑๐๐	๕	กระสอบ	๕,๕๐๐
แม่ปุ๋ยสูตร ๐-๐-๖๐	๙๐๐	๔	กระสอบ	๓,๖๐๐
วัสดุฝึกอบรมอื่น (ถุงพลาสติก หนังสือ กรวย ฯลฯ)	๖๑๐	๑	ชุด	๖๑๐
กระดานบรูล	๔	๓๐	แผ่น	๑๒๐
ปากกาเมจิก	๒๐	๑๐	ด้าม	๒๐๐
รวมค่าวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการอบรม				๒๔,๐๘๐

(งบประมาณสามารถถัวเฉลี่ยได้ทุกรายการ)

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๑) ทราบความอุดมสมบูรณ์ของดินในพื้นที่อำเภอแจ้ห่ม ได้แก่ ธาตุอาหาร ค่าความเป็นกรดต่าง(pH) ดิน
- ๒) เสริมสร้างทักษะแก่เกษตรกรให้สามารถผสมปุ๋ยใช้เองได้
- ๓) ลดต้นทุนค่าใช้จ่ายจากการใช้ปุ๋ยเคมี
- ๔) เพิ่มปริมาณ/คุณภาพผลผลิตสินค้า

โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ

๑. หลักการและเหตุผล

พื้นที่การเกษตรของอำเภอแจ้ห่ม มีการปลูกพืชและใช้ปุ๋ยเคมีอย่างต่อเนื่องเป็นเวลายาวนาน โดยไม่มีการจัดการหรือปรับปรุงบำรุงดินด้วยวิธีการที่เหมาะสม ดินเริ่มเสื่อมคุณภาพ เกิดปัญหาพืชไม่กินปุ๋ย ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้เกษตรกรผู้ปลูกพืชหันมาใส่ใจปรับปรุงบำรุงดินของตนเองและในชุมชน เพื่อฟื้นฟูสภาพให้ดินกลับมีชีวิตและคืนความอุดมสมบูรณ์ของดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ ซึ่งวิธีการผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักไม่มีความยุ่งยาก เกษตรกรสามารถร่วมกันผลิตไว้ใช้งานเองได้ เพื่อช่วยลดต้นทุนต่อการผลิต ช่วยกำจัดเศษวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรมิให้สูญเปล่า และลดการเผาเศษวัสดุทางการเกษตรในพื้นที่ได้อีกด้วย

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑) เพื่อลดต้นทุนค่าปุ๋ย
- ๒.๒) เพิ่มปริมาณ/คุณภาพผลผลิต
- ๒.๓) ลดการเผากำจัดเศษซากวัสดุทางการเกษตร
- ๒.๔) ฟื้นฟูสภาพดิน

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรอำเภอแจ้ห่ม ทุกหมู่บ้าน หมู่บ้านละ ๑๐ ราย จำนวน ๗๐ ราย

๔. ระยะเวลาการดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๕ ถึง กันยายน ๒๕๖๗

๕. พื้นที่ดำเนินการ

อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

๖. กิจกรรม

ฝึกอบรม และผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ

๗. วิธีการดำเนินงาน

๑. ประชาสัมพันธ์
๒. คัดเลือกเกษตรกร ๗๐ ราย (ตำบลละ ๑๐ ราย)
๓. จัดอบรมสาธิตการผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ
๔. ติดตามและประเมินผล

๘. งบประมาณ งบประมาณทั้งสิ้น ๒๕,๐๐๐ บาท ดังนี้

๘.๑ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการอบรมเป็นเงิน ๒๑,๑๐๐ บาท ได้แก่

รายการวัสดุ	ราคาต่อหน่วย	จำนวน	หน่วย	งบประมาณ
ถังพลาสติกมีฝาปิด ขนาดไม่ต่ำกว่า ๗๐ ลิตร	๒๔๐	๑๐	ใบ	๒๔๐๐
กากน้ำตาล	๒๕	๑๕๐	กิโลกรัม	๓๗๕๐
มูลสัตว์	๓๐	๙๐	กระสอบ	๒๗๐๐
เศษวัสดุทางการเกษตร (เศษใบไม้/ผลไม้)	๔	๒๐๐๐	กิโลกรัม	๘๐๐๐
ปุ๋ยยูเรีย	๑๕	๑๔	กิโลกรัม	๒๑๐
กระสอบปุ๋ย	๘	๒๔๐	ใบ	๑๙๒๐
หัวเชื้อน้ำหมักย่อยสลายเศษวัสดุทางการเกษตร/ตอซัง	๒๐๐๐	๑	แกลลอน	๒๐๐๐
กระดาดขลุ่ย	๔	๒๐	แผ่น	๘๐
ปากกาเมจิก	๒๐	๒	ด้าม	๔๐
รวมค่าวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการอบรม				๒๑,๑๐๐

(งบประมาณสามารถถัวเฉลี่ยได้ทุกรายการ)

๘.๒ อบรมเกษตรกร(ค่าอาหารกลางวัน) ๑ วัน ๗๐ รายๆละ ๘๐ บาท เป็นเงิน ๕,๖๐๐ บาท

๘.๓ อบรมเกษตรกร(ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม) ๑ วัน ๗๐ รายๆละ ๒ มื้อๆ ละ ๒๐ บาท เป็นเงิน ๒,๘๐๐ บาท

๘.๔ ค่าป้ายไวนิลความรู้ ขนาด ๘๐ x ๑๘๐ cm จำนวน ๑ ป้าย เป็นเงิน ๓๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- เกษตรกรผู้ปลูกพืชได้รับความรู้ และหันมาใส่ใจปรับปรุงบำรุงดินของตนเองและในชุมชน โดยการใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ

- ช่วยลดต้นทุนการผลิต

- ช่วยกำจัดเศษวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตร และลดการเผาเศษวัสดุทางการเกษตรในพื้นที่

โครงการส่งเสริมความรู้การจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน

๑. หลักการและเหตุผล

การทำเกษตรในปัจจุบัน นอกจากเกษตรกรจะประสบปัญหาราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ ราคาย่อยการผลิตสูง หรือประสบภัยธรรมชาติ จนทำให้เกษตรกรประสบปัญหาขาดทุนแล้ว ยังมีปัญหาที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ ปัญหาที่มาจากโรคแมลงศัตรูพืช ที่ทำให้ผลผลิตเสียหาย เกษตรกรสูญเสียรายได้หรือขาดทุน เนื่องจากเกษตรกรมีการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดในปริมาณมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น การใช้สารกำจัดศัตรูพืชโดยขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้อย่างถูกต้อง อีกทั้งเสี่ยงที่จะทำให้เกิดอันตรายต่อผู้ผลิต ผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อม ดังนั้นการสร้างการรับรู้เรื่องโรคแมลงศัตรูพืช การตระหนักถึงอันตรายของสารพิษทางการเกษตร และการให้ความรู้ด้านการผลิตสินค้าให้ปลอดภัย โดยการจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน (IPM) จึงเป็นสิ่งจำเป็น

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้วิธีการจัดการศัตรูพืชเพื่อผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย โดยใช้วิธีผสมผสาน IPM

๓. เป้าหมาย

เกษตรกร อำเภอแจ้ห่ม จำนวน ๗๐ ราย

๔. พื้นที่ดำเนินการ

อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม ๒๕๖๕ ถึง กันยายน ๒๕๖๗

๖. แผนการดำเนินงาน

- ๖.๑ จัดทำแผนงานโครงการเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ
- ๖.๒ ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๖.๓ จัดตั้งกลุ่มเครือข่าย
- ๖.๔ ติดตามประเมินผล

๗. วิธีดำเนินงาน

- ๗.๑ คัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการจำนวน ๗๐ ราย
- ๗.๒ จัดกระบวนการเรียนรู้ ๓ ครั้ง โดยผ่านกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร
 - ครั้งที่ ๑ การวิเคราะห์ปัญหา และแนวทางแก้ไข
 - ครั้งที่ ๒ การจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน (IPM) การสำรวจตรวจแปลง
 - ครั้งที่ ๓ การใช้สารกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกต้องและปลอดภัย
- ๗.๓ จัดตั้งกลุ่มเครือข่ายเพื่อเฝ้าระวังการระบาดของโรคแมลงศัตรูพืช
- ๗.๔ ติดตามประเมินผล

๘. งบประมาณ

๑. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการอบรม เป็นเงิน ๕,๔๕๐ บาท
๒. ค่าเอกสารที่ใช้ในการอบรม เป็นเงิน ๑,๐๕๐ บาท
๒. บำเหน็จเป็นเงิน ๓๐๐ บาท
๓. ค่าอาหารกลางวัน ๓ วันๆละ ๗๐ รายๆละ ๘๐ บาท เป็นเงิน ๑๖,๘๐๐ บาท
๔. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๗๐ ราย ๓ วัน ๆ ละ ๒ มื้อ ๆ ละ ๒๐ บาท เป็นเงิน ๘,๔๐๐ บาท
- รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๓๒,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- เกษตรกรได้เรียนรู้วิธีการผลิตสินค้าเกษตรอย่างปลอดภัย การจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน IPM

โครงการส่งเสริมการผลิตกับดักล่อแมลงเพื่อป้องกันกำจัดศัตรูพืช

๑. หลักการและเหตุผล

แมลงศัตรูพืช สร้างความเสียหายต่อผลผลิตทางการเกษตรเป็นประจำทุกปี แม้ว่าการใช้สารเคมีฉีดพ่นเพื่อฆ่าแมลงจะเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถกำจัดแมลงได้ แต่มีข้อจำกัดหลายประการ อีกทั้งเป็นอันตรายต่อผู้ฉีดพ่น และสารพิษนั้นยังสามารถตกค้างในพืชผลเป็นอันตรายต่อผู้บริโภคได้ จึงไม่สามารถใช้สารเคมีเพื่อกำจัดแมลงศัตรูพืชได้ทุกวันตลอดฤดูกาลผลิต จึงต้องใช้วิธีการอื่นที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูพืช โดยเฉพาะหนอนกระทู้แห้งเหี่ยวลายจุด (Fall Army Worm หรือ FAW) ซึ่งเข้ามาระบาดในประเทศไทย และสามารถกัดกินสร้างความเสียหายต่อพืชผลได้หลายชนิด ทั้งข้าวโพด ข้าว และพืชผัก นอกจากนั้นยังมี หนอนแมลงวันทองที่สร้างความเสียหายต่อสินค้าจำพวกไม้ผล และพริก โดยตัวเต็มวัยของแมลงเหล่านี้จะอยู่ในระยะสืบพันธุ์ และมีปีกบิน ทำให้พ่นยากกำจัดได้ยาก แต่หากกำจัดได้จะช่วยลดประชากรของหนอนได้คราวละมากๆ การใช้กับดักล่อแมลงเป็นอีกหนึ่งวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดแมลงตัวเต็มวัยทั้งของหนอนกระทู้ FAW และหนอนแมลงวันทองลงได้ เป็นวิธีที่ประหยัด ปลอดภัย เกษตรกรทั่วไปสามารถทำได้ ขยายผลเองได้ ไม่ยุ่งยากซับซ้อน ไม่ทำให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม ไม่สารพิษตกค้างไปกับผลผลิต ปลอดภัยทั้งต่อผู้บริโภคและผู้ผลิต จึงควรส่งเสริมให้มีการผลิตกับดักแมลงเพื่อป้องกันกำจัดศัตรูพืชใช้ในทุกชุมชน เพื่อให้สามารถ ลดจำนวนประชากรแมลงศัตรูพืชลงได้อย่างมีประสิทธิภาพทั่วถึง

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ในการทำกับดักเพื่อกำจัดแมลงศัตรูพืชและสามารถผลิตใช้เองได้
- ๒.๒ เพื่อป้องกันและควบคุมการระบาดของแมลงศัตรูพืชในพื้นที่

๓. เป้าหมาย

- อบรมเกษตรกรผู้นำในอำเภอแจ้ห่ม ทั้ง ๗ ตำบล ตำบลละ ๑๕ คน รวมจำนวน ๑๐๕ คน
- ผลิตกับดักล่อแมลง จำนวน ๒,๐๐๐ อัน

๔. พื้นที่ดำเนินการ

อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม ๒๕๖๕ - กันยายน ๒๕๖๗

๖. แผนการดำเนินงาน

- จัดทำแผนการปฏิบัติงานร่วมกับเกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ดำเนินโครงการตามแผนที่วางไว้
- ติดตามประเมินผล

๗. วิธีดำเนินงาน

๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ และรับสมัครเกษตรกรผู้นำในอำเภอ ทั้ง ๗ ตำบล ตำบลละ ๑๕ คน รวมจำนวน ๑๐๕ คน (หรือถัวเฉลี่ยตามความเหมาะสม)

๗.๒ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการและดำเนินการผลิตกับดักล่อแมลง จำนวน ๒,๐๐๐ อัน เพื่อนำไปใช้ป้องกันกำจัดแมลงในชุมชน ทุกหมู่บ้าน ในอำเภอแจ้ห่ม

๗.๓ ติดตามและประเมินผล

๘. งบประมาณ ๑๙,๘๐๐ บาท

๘.๑ ค่าอาหารเที่ยง ๑๐๕ รายๆละ ๘๐ บาท ๑ วัน เป็นเงิน ๘,๔๐๐ บาท

๘.๒ ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๑๐๕ รายๆละ ๒ มื้อๆ ละ ๒๐ บาท ๑ วัน เป็นเงิน ๔,๒๐๐ บาท

๘.๓ ค่าวัสดุอบรมและสาธิต ได้แก่

	ราคาต่อหน่วย	จำนวน	หน่วย	งบ
ขวดน้ำพลาสติก ขนาดความจุ ๑.๕ ลิตร	๒	๑,๘๐๐	ขวด	๓,๖๐๐
กากน้ำตาล	๒๕	๑๐๐	ลิตร	๒,๕๐๐
เชือกฟาง	๒๐	๖	ม้วน	๑๒๐
มีดคัดเตอร์	๒๐	๒๔	อัน	๔๘๐
สารล่อแมลง เมทิลยูจินอล	๑๕๐	๖	ขวด	๙๐๐
ปากกาเมจิ	๒๐	๖	แท่ง	๑๒๐
กระดาษบุรูป	๔	๒๐	แผ่น	๘๐
รวมเป็นเงิน				๗,๒๐๐

(งบประมาณสามารถถัวเฉลี่ยได้ทุกรายการ)

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๙,๘๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- เกษตรกรทุกหมู่บ้านมีความรู้และสามารถผลิตกับดักล่อแมลงไว้ใช้ได้
- ช่วยควบคุมการระบาดของแมลงศัตรูพืชโดยเฉพาะ หนอนกระทู้แห้งเหนียวลายจุด (FAW) และแมลงวันทองในอำเภอแจ้ห่มได้

โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย

๑. หลักการและเหตุผล

อำเภอแจ้ห่ม มีการทำเกษตรกรรมที่หลากหลาย อาทิ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วเหลืองฝักสด ถั่วดำ ผักกาดเขียวปลี ลำไย มะนาว และพืชผักอื่นๆ โดยการปลูกพืชซ้ำ ๆ ในพื้นที่เดิม ทำให้เกิดการระบาดของโรคและแมลงมาก ส่งผลให้เกษตรกรใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชในปริมาณมาก และขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย ส่งผลให้เกิดอันตรายกับเกษตรกร ผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อม

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้มีการผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยไว้บริโภคและจำหน่าย
๒. เพื่อให้เกษตรกรมีสุขภาพดี คุณภาพชีวิตดี ลดรายจ่าย
๓. เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้การผลิตสินค้าเกษตรอย่างปลอดภัย การจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน IPM โดยผ่านกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยไว้บริโภคและจำหน่าย

๔. พื้นที่ดำเนินการ

อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม ๒๕๖๕ ถึง กันยายน ๒๕๖๗

๖. แผนการดำเนินงาน

- ๖.๑ จัดทำแผนงานโครงการเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ
- ๖.๒ ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๖.๓ จัดตั้งกลุ่มเครือข่าย
- ๖.๔ ติดตามประเมินผล

๗. วิธีดำเนินงาน

- ๗.๑ คัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๒๒ ราย (หมู่บ้านละ ๒ ราย)
- ๗.๒ จัดกระบวนการเรียนรู้ ๓ ครั้ง
 - ครั้งที่ ๑ การวิเคราะห์ปัญหา และแนวทางแก้ไข
 - ครั้งที่ ๒ การจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน(IPM) การสำรวจตรวจแปลง
 - ครั้งที่ ๓ การใช้สารกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกต้องและปลอดภัย
- ๗.๓ จัดตั้งกลุ่มเครือข่ายเพื่อเฝ้าระวังการระบาดของโรคแมลงศัตรูพืช และเครือข่ายการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย
- ๗.๔ ติดตามประเมินผล

๘. งบประมาณ

๑. ค่าเอกสารที่ใช้ในการอบรม เป็นเงิน ๒,๑๐๐ บาท
๒. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการอบรม เป็นเงิน ๒,๗๐๐ บาท
๓. อบรมเกษตรกร (ค่าอาหาร) ๗๐ รายๆละ ๘๐ บาท ๓ วัน เป็นเงิน ๑๖,๘๐๐ บาท
๔. อบรมเกษตรกร (ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม) มื้อละ ๒๐ บาท จำนวน ๓ วันๆละ ๒ มื้อ จำนวน ๗๐ ราย เป็นเงิน ๘,๔๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๓๐,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ได้ผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยไว้บริโภคและจำหน่าย
- เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้การผลิตสินค้าเกษตรอย่างปลอดภัย การจัดการศัตรูพืชโดยวิธี

ผสมผสาน IPM โดยผ่านกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร

- เกษตรกรมีสุขภาพดี คุณภาพชีวิตดี ลดรายจ่าย
- ได้สิ่งแวดล้อมที่ดี

๘. งบประมาณ รวมทั้งสิ้น ๒๐,๐๐๐ บาท ได้แก่

- ๑) ค่าอาหารกลางวัน ๑ มื้อๆละ ๘๐ บาท x ๓๕ ราย x ๑ วัน = ๒,๘๐๐ บาท
- ๒) ค่าอาหารว่างและน้ำดื่ม มื้อละ ๒๐ บาท x ๓๐ ราย x ๒ มื้อ x ๑ วัน = ๑,๔๐๐ บาท
- ๓) ค่าป้ายอบรมและป้ายความรู้ รวมจำนวน ๓ ป้ายๆละ ๓๐๐ บาท = ๙๐๐ บาท
- ๔) ค่าวัสดุเพาะเลี้ยงจิ้งหรีด ดังนี้

	ราคาต่อหน่วย	จำนวน	หน่วย	งบประมาณ
ค่าไข่จิ้งหรีด	๒๐๐	๒๕	ชิ้น	๕,๐๐๐
กล่องเพาะเลี้ยงจิ้งหรีดขนาด ๑๒๐x๒๔๐x๖๐ ซม. พร้อมฝาปิดตาข่ายพลาสติก	๒,๒๐๐	๒	ชุด	๔,๔๐๐
แผงรองไข่ (แบบกระดาษ)	๓	๑๑๕๐	แผง	๓,๔๕๐
อาหารจิ้งหรีดสำเร็จรูป หรือไก่แรกเกิด	๖๕๐	๔	ถุง	๒,๖๐๐
เทปปิดกล่อง	๒๕	๒	ม้วน	๕๐
รวมค่าวัสดุเพาะเลี้ยง				๑๕,๕๐๐

(งบประมาณสามารถถัวเฉลี่ยได้ทุกรายการ)

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๑) เกษตรกรได้รับความรู้ทางวิชาการในการเลี้ยงจิ้งหรีด ทำให้มีทางเลือกในการประกอบอาชีพเสริม เพิ่มรายได้ และใช้เวลาว่างจากการทำงานให้เป็นประโยชน์
- ๒) มีแหล่งเรียนรู้การเลี้ยงจิ้งหรีด
- ๓) มีจิ้งหรีดเป็นแหล่งอาหารโปรตีนทางเลือกเพื่อการบริโภคและจำหน่ายในชุมชน

หมายเหตุ

การตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของข้อมูล พิจารณาตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

๑. ต้องเป็นไปตามแบบฟอร์มแผนพัฒนาการเกษตรฯ ตามแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒ ที่แนบมาพร้อมหนังสือแจ้งจังหวัด
๒. ความเป็นปัจจุบันของข้อมูล
๓. การแสดงอ้างอิงแหล่งที่มาของแต่ละข้อมูล
๔. นอกจากการบรรยายเนื้อหาแล้วต้องมีตาราง กราฟหรือแผนที่ประกอบตามแบบฟอร์มรายงาน